

VšĮ "Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos"

AGNĖ VAITKUVIENĖ

**SEREDŽIAUS PILIAKALNIO SU SENOVĖS GYVENVIETE
(JURBARKO RAJ., SEREDŽIAUS SEN.) 2012 METŪ
ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ
ATASKAITA**

Vilnius

2013 metai

TURINYS

ĮVADAS.....	4
OBJEKTO APRAŠYMAS.....	5
ANKSTESNIAIS METAIS VYKDYTŲ TYRIMŲ APŽVALGA.....	6
ISTORINĖ APŽVALGA.....	6
TYRIMŲ EIGA.....	8
PERKASA 2.....	9
PERKASA 3.....	10
PERKASA 4.....	13
PERKASA 5.....	14
ŠURFAS 1.....	16
ŠURFAS 2.....	17
ŠURFAS 3.....	18
ŠURFAS 4.....	19
PLOTAS 1.....	20
PLOTAS 2.....	20
PLOTAS 3.....	20
DUOBĖ 1.....	20
DUOBĖ 2.....	21
IŠVADOS.....	22
RADINIŲ SĄRAŠAS.....	24
INDIVIDUALŪS RADINIAI.....	24
KERAMIKOS APRAŠYMO SUTARTINIAI ŽENKLAI.....	26
INVENTORIZUOTA KERAMIKA.....	27
INVENTORIZUOTAS METALAS.....	35
MOLIO TINKAS.....	38
BRĖŽINIŲ SĄRAŠAS.....	39
BRĖŽINIAI.....	40
TYRIMŲ FOTOFIKSACIJOS SĄRAŠAS.....	51
TYRIMŲ FOTOFIKSACIJA.....	55
RADINIŲ FOTOFIKSACIJOS SĄRAŠAS.....	93
RADINIŲ FOTOFIKSACIJA.....	94
PRIEDŲ SĄRAŠAS.....	98
PRIEDAI.....	99
Archeologinių tyrimų leidimas.....	99

Archeologinių tyrimų projektas.....	100
Radinių priemimo aktai.....	108
Zooarcheologinės medžiagos tyrimų pažyma.....	110
ATL straipsnelis.....	111
CD (ataskaita pdf formatu, papildomos fotografijos iš tyrimų).....	114

IVADAS

UAB “Jurmelsta” užsakymu, 2012 metų rugpjūčio mėnesį, Seredžiaus piliakalnio su senovės gyvenviete komplekse (u.k.23899), esančiame Jurbarko rajone, Seredžiaus seniūnijoje buvo atliki archeologiniai tyrimai, bei archeologiniai žvalgymai. Tyrimams vadovavo atskaitos autore. Tyrimuose taip pat dalyvavo archeologai Zenonas Baubonis ir Mindaugas Mačiulis. Kultūros paveldo departamentas 2012 metų rugpjūčio 17 dieną šiems tyrimams išdavė leidimą Nr.268 (žr. priedą Nr.1).

Pagal mokslinės archeologijos komisijos patvirtintą tyrimų projektą (žr.priedą Nr.2), archeologiniai tyrimai vykdyti tokia tvarka: pirmiausia, senovės gyvenvietės šiaurrytiname pakraštyje, numatyto užtvaro automobiliams bei būsimo lankytøj tako vietose iki jžemio (nejudinto grunto) buvo iškastos keturios 2x5 m dydžio perkaso Nr.2¹-Nr.5 (žr.planą Nr.3).

Būsimų informacinių rodyklių vietose, numatytose už piliakalnio teritorijos ribų pietinėje bei pietvakarinėje jo pašlaitėse, taip pat senovės gyvenvietės šiaurrytiname pakraštyje iki 40 cm projektinio gylio buvo iškasti du 1x1 m dydžio šurfai Nr.2, Nr.3, bei šurfas Nr.4 iki jžemio (žr.planą Nr.3). Piliakalnio aikštelių pietiniame pakraštyje iki 70 cm gylio projektinio gylio būsimo informacinio stendo vietoje buvo iškastas vienas 1,5x1 m dydžio šurfas Nr.1 (žr.planą Nr.3).

Bendrai archeologinių tyrimų metu buvo ištirtas 44,5 kvadratinių metrų plotas.

Archeologiniai žvalgymai vykdyti pylimo šiaurės vakarinėje, bei pietvakarinėje dalyse dvejų terasuotų laiptų įrengimo vietose jų montavimo metu, taip pat, duobių gynybiname pylime ir apkasų piliakalnio aikšteliuje užpylimo vietose (plotai Nr.1-3) (duobės Nr.1,2). Žvalgymai nebuvo vykdyti per gyvenvietę suprojektuoto pėsciuju tako vietoje, kadangi šioje vietoje žemės kasimo darbai nebuvo atliekami. Takas buvo įrengtas ant anksčiau savavališkai pradėto eksplloatuoti lauko keliuko, ant jo supilant žvyro bei skaldos sluoksnį (papildomos šios vietas fotografijos pridedamos priede Nr.6). Iš viso žvalgytas apytiksliai 314 m² plotas (žr.planą Nr.3).

Žemę kasė VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ darbininkai. Tyrimų fotofiksacija – M.Mačiulio, nuotraukų montažai (apdoroti Adobe photoshop programa) – A.Kviklio. Tyrimų metu buvo naudojami du veidrodiniai fotoaparatai: „CANNON EOS 550D“, bei žvalgymams fiksuoti naudotas „OLYMPUS“ (skiriasi nuotraukų formatai, bei kokybė). Tyrimų plotams tikrinti naudotas diskriminacinis metalų detektorius „Minelab X TERRA 705“. Perkasų bei šurfų niveliacijai naudotas lazerinis tacheometras „Leica“, jų kampams nuimti - GPS aparatas „EPOCH“. Perkasų bei šurfų koordinatės pateikiamos LKS – 94 koordinačių sistemoje. Vietoje brėžinius braižė, vėliau juos perbraižė, niveliavo perkamas, šurfus VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ projektų koordinatorius – braižytojas A. Janušis.

¹ Perkasų numeracija 2012 metų tyrimuose yra testimė nuo 2010 metų, kuomet piliakalnio aikšteliuje buvo ištirta viena 2x5 m dydžio perkasa Nr.1 (vad.M.Mačiulis).

Archeologinius radinius inventorizavo, juos fotografavo archeologas V.Muralis. Radiniai perduoti į Lietuvos nacionalinio muziejaus proistorės skyrių. Surasta osteologinė medžiaga – dr. Giedrei Piličiauskienei.

OBJEKTO APRAŠYMAS

Seredžiaus miestelis yra dabartiniame Jurbarko rajone, prie Nemuno ir Dubysos santakos, išsidėstęs šalia kelio Nr.141 Kaunas–Jurbarkas–Šilutė–Klaipėda. Seniūnijos ir seniūnaitijos centras. Remiantis 2001 metų gyventojų surašymo duomenimis, miestelyje gyveno 749 gyventojai².

Pirmojo Seredžiaus piliakalnio su senovės gyvenviete kompleksas yra miestelio vakarinėje dalyje, pasiekiamas važiuojant pro bažnyčios pietinę pusę 400 m į vakarus asfaltuota gatve iki galo, ir nuo jos pasukus į vakarus ir pavažiavus apie 100 m.

Seredžiaus piliakalnio su senovės gyvenviete kompleksą (u.k.23898) sudaro piliakalnis (tarp žmonių kartais vadinamas Palemono kalnu) (u.k.2047), bei senovės gyvenvietė (u.k.23899). Bendras dabartinės teritorijos plotas 5,31 hektaro. Piliakalnis įrengtas Nemuno aukštutinės terasos kyšulyje, suformuotame Pieštuvės upelio. Aikštelė beveik trikampė, pailga rytų - vakarų kryptimi, 50 metrų ilgio, 35 metrų pločio rytuose. Jos rytiniame gale supiltas 7 metrų aukščio, 20 metrų pločio pirmasis pylimas, kurio išorinis 9 metrų aukščio šlaitas leidžiasi į 10 metrų pločio, 4 metrų gylio griovį 4 metrų pločio dugnu (geriausiai išliko pietrytiname šlaite), juosusį ir piliakalnio šiaurinę papédę. Griovio išorinėje puseje supiltas antras 3 metrų aukščio, 10 metrų pločio pylimas (geriau išlikęs tik šiauriniame ir pietrytinėje dalyse). Vakariniame šlaite, 6 metrai žemiau aikštelės yra 2 metrų pločio terasa. Šlaitai statūs, 30 metrų aukščio, viršutinėje 6-8 metrų aukščio dalyje dirbtinai pastatinti³. Į rytus bei pietryčius nuo piliakalnio yra gyvenvietė. Ji yra toje pačioje aukštutinėje Nemuno terasoje kaip ir piliakalnis. Išmatavimai/plotas: 320 m ilgio šiaurės rytų - pietvakarių kryptimi ir apie 250 m pločio.

Mūsų dienas piliakalnis pasiekė apardytas: kažkuriuo metu piliakalnio didžiajame pylime buvo iškasta duobė; pirmo pasaulinio karo metais, piliakalnio aikštelėje generolo Renenkampfo korpuso karių buvo iškasti apkasai. Piliakalnio senovės gyvenvietė ilgą laiką buvo ariama (tarpu karių teisiškai ši veikla pristabdyta tik 1939 metais, kuomet piliakalnio viešajam pažinimui buvo paliktas iš dviejų sklypų sudarytas 0,59 hektaro plotas)⁴. Sovietmečiu ši praktika buvo pratęsta (apie tai liudija įvairūs vėlyvi radiniai rasti gyvenvietės teritorijoje).

Šiuo metu ugyvenvietė dengianti pieva yra eksplotuojama kaip naminių gyvulių ganykla.

² Paimta iš [prieiga per internetą] <http://lt.wikipedia.org/wiki/Seredžius>. Paskutinį kartą žiūrėta 2013 05 09;

³ Baubonis Z., Zabiela G., Lietuvos piliakalnių atlasas, T.1, V., 2005 m., p.232;

⁴ Paima iš valstybės archeologijos komisijos archyvo [prieiga per internetą] <http://www.heritage.lt/vak/>, byla Nr.12, p.59;

ANKSTESNIŲ TYRIMŲ APŽVALGA

Gyvenvietėje archeologiniai tyrimai anksčiau nėra nevykdyti. 1975 metų Lietuvos TSR archeologijos atlaso II tome minima, jog piliakalnio piliakalnio R papédėje esančioje gyvenvietėje aptikta grublėtu paviršiumi, žiestos keramikos, apdegusio molio tinko gabalu, gyvulių kaulų⁵.

1994 metais, tikslinant Seredžiaus miestelio kultūrino sluoksnio ribas, kurių metu, plete į R nuo Pieštuvės upelio (priešais Seredžiaus piliakalnį), ariamos dirvos paviršiuje buvo surastas vienas arbaleto strėlės antgalis⁶, kuris pagal G. Rackevičiaus tipologiją priskiriamas 14 tipui⁷.

2010 m. VŠĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ archeologas M. Mačiulis vykdė archeologinius žvalgomuosius tyrimus piliakalnio aikštéléje esančių II Pasaulinio karo metų apkasų vietoje, iškasta viena 10 m² dydžio perkasa. Joje rastas 1,1 – 1,3 m storio juodos žemės kultūrinis sluoksnis su archeologiniais radiniais. Sluoksnyje rasta akmenų metinys, 3 geležiniai įtveriamieji arbaleto strėlių antgaliai, žalvarinė pasaginė segė gyvuliniais galais, žalvarinė kryžinė segė, 4 įtveriamieji peiliai, 2 įvijos, žalvarinis žiedas vytu lankeliu, adata, žvejybinis kabliukas bei 36 žiestos keramikos šukės puoštos bangelių, įspaudėlių, štampuku ornamentu. Sluoksnis datuojamas XIII – XIV amžiumi ir siejamas su XIV amžiaus Pieštuvės pilies puldinėjimais⁸.

ISTORINĖ APŽVALGA

Tradiciškai, istorikų darbuose, Seredžiaus I piliakalnis yra siejamas su istoriniuose šaltiniuose minima Pieštuvės pilimi⁹. Ant šio piliakalnio stovėjusi Pieštuvės pilis 250 metų (1185-1435) Lietuvos gynybiniame kare su Kryžiuočių ordinu vaidino reikšmingą vaidmenį, nuo XIII amžiaus paskutinio dešimtmečio iki XIV amžiaus septintojo dešimtmečio stabdžiusi Ordino veržimasi Nemuno vaga į Lietuvos gilumą¹⁰.

Pieštuvės pilis rašytiniuose šaltiniuose yra minima kaip *Pistam*, *Pisten*, *Beisten*, *Bisten*, *Pistene*. XV amžiaus pradžioje atsiranda ir kitas vietovės pavadinimas *Pestwa*.

Anot, istoriko, R. Batūros, jog 1291 metais Kryžiuočių ordinatas, verždamasis Nemunu gilyn į Lietuvą, pasiekė ir niokojo Veliuonos valsčių, tačiau, Pieštuvės pilies ir jos apylinkių nepasiekė¹¹.

Pirmasis Pieštuvės pilies puolimas iš istorinių šaltinių yra minimas 1293 metais, kuomet Ordino magistras Meinhardtas „*subūrē galybę raitelių ir smarkiai užpuolē abi lietuvių pilis, būtent: Junigedą*

⁵ Lietuvos TSR archeologijos atlasis., T.II, Vilnius, 1975 m., p.151;

⁶ Aleliūnas G., Žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų Seredžiuje (Jurbarko raj.) 1994 metais ataskaita. Vilnius, 1995 // LIIR Nr.2271;

⁷ Rackevičius G., Arbaletas ir lankas Lietuvoje XIII-XIV a., Vilnius, 2002 m., p.181;

⁸ Mačiulis M., Seredžiaus I piliakalnio (Jurbarko raj., Seredžiaus sen.) 2010 metų archeologinių žvalgomujų tyrimų ataskaita. Vilnius, 2012 m.;

⁹ Baranauskas T., Lietuvos medinės pilys rašytinių šaltinių duomenimis // Lietuvos archeologija, T.24, V., 2003 m., p.65;

¹⁰ Batūra R., Pieštuvės pilis Lietuvos gynyboje. Legendinės Lietuvos pradžios pilis // Seredžius, V. 2003 m., p.89;

¹¹ Ten pat., p.92;

ir Pieštvę“. Po atkaklios kovos, kuomet „*abi šalys patyrē nuostolių užmuštaisiais ir sužeistaisiais*“, kryžiuočiai „*iki pamatų sudegino abiejų pilių papilius, nes nieko daugiau nejstengė padaryti*“. Tai pirmasis kronikoje užfiksuotas Pieštuvės pilies gynimas ir, pirmieji nuostoliai ir aukos¹².

1295 metais Ordinas surengė karinę ekspediciją Nemunu nuo Gardino žemyn. Žinomas, jog jos metu vyko laivų mūšis, kuriamė ir kryžiuočiai ir lietuviai patyrē nuostolių, kol, praplaukės Pieštuvę, prie Veliuonos (Junigedos) priešas buvo sumuštas. Gali būti, jog dalis žmonių šiame mūšyje dalyvavo ir iš Pieštuvės pilies.

1298 metais, kuomet pagrindinės lietuvių pajėgos buvo sutelktos šiaurėje nuo Estijos ir Dauguvos iki Vyslos pietvakariuose, - Ordino kariuomenė iš Prūsijos, vadovaujama Branderburgo komtūro, su didelėmis jėgomis puolė Veliuonos ir Pieštuvės pilis. Jų papiliai iki pamatų buvo sudeginti. Atvykus kryžiuočių pastiprinimui iš Ragainės, vėl įsiplieskė kova su pilėnais, kurioje „*abi šalys neteko daug karių sunkiai sužeistaisiais*“, tačiau Veliuonos ir Pieštuvės pilys atsilaikė.

1318 metų rudenį, maršalo vadovaujama didelė Ordino kariuomenė atakavo Veliuonos ir Pieštuvės pilis ir „*iki pamatų sudegino abiejų pilių papilius, kuriuose tuo metu buvo apšciai supilta naujo derliaus grūdų*“.

1319 metais dar vieno puolimo metu, vėl sudeginamas pilies papilys.

1322 metų puolimui buvo ilgai ruoštais ir sutelktos didžiulės pajėgos: tais metais, minima, jog į Prūsiją atvyko Vroclavo (Vakarų Lenkijos), Čekijos, Reino regionų vadovai „*su daugybe karių ir ginklanešių*“ ir su jais pagrindinių Kulmo ir kitų Ordino žemių broliai įsiveržė į Lietuvą, niokojo Vaikių (iš šiaurės vakarus nuo Raseinių) valsčių, sudeginę pilį išžudė daugybę žmonių, toliau niokojo Raseinių, Ariogalos valsčius, patraukę padubysiais, apgulė Pieštuvės pilį, Jos apgulimo aprašymas yra vienas ryškiausiai Lietuvos pilių gynybos per visą karą prieš Ordiną laikotarpį vaizdu: „*Trečios žygio dienos vakare jie apsupo ir smarkiai užpuolė Pieštuvės pilį: maldininkai buvo taip gerai apsišarvavę, kad jų, kopiančių į sienas, pilėnai nejstengė sulaikyti nei ietimis, nei kalavijais, nei kokiais kitaip ginklais. Galop, nusitvėrė dviese, trise ar daugiau po mietq, rėmė jos kopiantiems į krūtinę ar nugara, stūmė žemyn ir vertė juos nuo sienų*“¹³. Tačiau, Pieštuvės gynėjai atsilaikė.

1337 metais vykės puolimas iš nesenai pastatyto Marienburgo pilies buvo sėkmingai atremtas.

Po 1362 metų puolimo buvo sunaikinta Kauno pilis, tačiau šio žygio metu, Pieštuvės pilis liko neužpulta. Tačiau, 1363 metais, didelėms Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės jėgomis esant sutelktoms pietryčiuose, Vokiečių ordino magistras su gausiomis savo ir prancūzų, bei anglų talkininkų pajėgomis įsiveržė į Lietuvą, puolė ir sunaikino Kęstučio pastatytą pilį Nemuno saloje, ties Nevėžio žiotimis, o grįždamas Nemunu žemyn, puolė Pieštuvės pilį ir ją visiškai sunaikino. Po to sunaikinta buvo ir Veliuonos pilis.

Pilies gynėjai, matyt, įvertinę priešo persvarą, išsipirkę pilį paliko.

¹² Ten pat. p.92;

¹³ Ten pat. p.94;

Po Žalgirio mūšio pergalės Lietuvos valdovas Vytautas atstatė Pieštuvės ir Veliuonos pilis. Po 1422 metų Melno taikos, senoji Pieštuvės pilis nebeteko savo strateginės reikšmės.

TYRIMŲ EIGA

Archeologiniai tyrinėjimai vykdyti tokia tvarka: pirmiausia, atvykus į vietą, buvo ištirtos perkasos Nr.2-Nr.5. Tiriant perkasą Nr.2 nebuvo apsieita ir be technikos: iš UAB “Jurmelsta” buvo pasiskolintas penumatnis plaktukas – kūjis, kurio pagalba buvo nuimti paviršiniai trombuoto žvyro bei rudos spalvos molingos žemės sluoksniai.

Vėliau, užbaigus tirti perkasas, jos buvo užpiltos, tankinant žemės sluoksnius. Vėliau buvo ištirti numatyti šurfai. Šurfas Nr.3 buvo tirtas į PV (iš kairės laiptų pusės) nuo projekte numatytos vietas, kadangi pirminėje vietoje net teoriškai užmatuoti šurfo nebuvo galimybės: status, siauras šlaitas, apribotas gyventojo vieline tvora. Be to, šioje vietoje ir įrengus projekte numatytą rodyklę, jos buvimas netekėtų prasmės: ji būtų užgožta stačių piliakalnio medinių laiptų.

Atlikus šiuos darbus, buvo vykdomi projekte numatyti žvalgymai. Dėl ataskaitos įvade minimų priežasčių, žvalgymai nebuvo atlikti suprojektuoto tako gyvenvietės teritorijoje (papildomos nuotraukos pateikiamas priede Nr.6).

PERKASA 2

(brėžiniai Nr.3,4, foto Nr.1-27,128,129,134)

Perkasa tirta senovės gyvenvietės šiaurės rytiniame pakraštyje, numatyto užtvaro automobiliams vietoje, ant žvyruoto tako (kv.AB3 (dalinių)-5), bei pievos (kv.AB1-3 (dalinių)) (H_{abs} 58,2-58,44 m). Užmatuotos perkaso dydis 10 kvadratinių metrų. Perkasos kampų koordinatės: X6105219.77,Y462264.32; X6105215.53,Y462267.14; X61051214.54,Y462265.48; X6105218.66,Y462262.71. Perkasa ilgosiomis kraštiniemis orientuota pietryčių – šiaurės vakarų kryptimis (304-124°). Iš šiaurės vakarų į pietryčius buvo suskirstyta arabiškais skaitmenimis nuo 1 iki 5, o iš šiaurės rytų į pietvakarių kvadratams žymėti paliktos lotyniškos abécélės raidės A ir B.

Perkasos šiaurės rytinėje dalyje kv.AB1-3 (dalinių) nukasus apie 10 cm storio velėnos sluoksnį, atidengtas iki 25 cm storio supiltinis rudos spalvos molingos labai kietos žemės sluoksnis. Sluoksnis plonėja link perkaso PR dalies, kur ties kv.AB3 išnyksta. Tuo tarpu, kiek kitokia stratigrafija fiksuojama perkaso pietrytinėje dalyje. Ties kv.AB3 (dalinių)-5 iš karto nuo žemės paviršiaus yra kasamas apie 10-30 cm storio trombuoto žvyro sluoksnis su akmens skalda (buvusio tako vieta). Nuiminėjant šiuos labai kietus paviršinius žemės sluoksnius buvo panaudotas pneumatinis kūjis – plaktukas. Sluoksniuose archeologiškai vertingų radinių nesurasta.

30-35 cm gylyje nuo žemės paviršiaus (H_{abs} 57,7 - 58,09 m), ties kv.A2,3B3-5 atidengtas ŠR-PV kryptimis (19-341°) orientuotas apie 60 cm pločio, 250 cm ilgio, bei iki 100 cm (H_{abs} 57,31 m) įgilintas maišytos rudos molingos žemės veikiančių elektros kabelių perkasimas. Padarius perkaso pjūvį, dugne minėtaja perkaso kryptimi buvo pakloti du 1,5 cm storio juodos spalvos guminiai elektros kabeliai. Todėl, perkasa toliau šioje vietoje nebuvo gilinama.

Tuo tarpu, tame pačiame gylyje likusiame perkaso plete po aukščiau minimais paviršiniais žemės sluoksniais, atidengtas nuo 30 cm iki 50 cm storio juodos permaišytos žemės sluoksnis. Sluoksnis yra apie 30 cm storio perkaso PR dalyje, gana tolygiai storėdamas link perkaso ŠV dalies (kalno pašlaitės), ties kv.AB1 pasiekia iki 50 cm storij. Sluoksnys iki 40 – 70 cm nuo žemės paviršiaus (H_{abs} 58,04-57,44 m) kur – ne kur įsiterpę rudos molingos žemės intarpai. Preparuojant sluoksnį, surasta daugiausia XX a. vidurio – XX a. antros pusės datuojamų radinių: butelių kamštelių, silikatinių bei keramikinių plytų nuolaužų.

35-45 cm gylyje, kv.B3/4, juodos maišytos žemės sluoksnje viena šalia kitos surastos 1 grublėtos keramikos šukė (R.Nr.59), 1 žiestos keramikos šukė (R.Nr.60), šalia surinkti 6 molio tinko gabaliukai (R.Nr.57¹⁴,58,62-64). Paminėtinės gabaliukas Nr.57, kuriame matomas šiaudų paliktos įspaudėlės. Kv.B4 preapruojant sluoksnį surinkti dar 3 papildomi gana smulkūs molio tinko gabaliukai (R.Nr.65-67). Kv.B5 surasti papildomai 5 smulkūs molio tinko gabaliukai (R.Nr.68-72).

45 cm gylyje nuo žemės paviršiaus (H_{abs} 57,99 – 57,91 m), ties kv.AB3(dalinių)- 5 atidengtas įžemis – tamsiai rudos spalvos molis be priemaišų, išskyrus, AB4-5 (dalinių), kur fiksuota gelsvos

¹⁴ Radinių numeracija 2012 metų tyrimuose yra tėstinė nuo 2010 metų tyrimų.

spalvos molingo smėlio linzė. Šiame gylyje ties kv.AB1-3 (dalinių) gilinamas juodos permaišytos žemės sluoksnis.

83 cm gylyje nuo žemės paviršiaus ($H_{abs} 58,37 - 57,45$ m) ties kv.AB1-3 (dalinių), pasiekta ižemis – tamsiai rudos spalvos molis be priemaišų.

Perkasa ištirta iki 88 cm gylio jos ŠV dalyje ($H_{abs} 57,32 - 57,4$ m), bei iki 60 cm gylio jos PR dalyje ($H_{abs} 57,77-57,84$ m).

ŠR sieneles stratigrafija:

10 cm velėna (AB1-3 (dalinių)); AB3 (dalinių)- 5 - 10-30 cm sutrombuotas žvyras (buvusi tako vieta);

0-25 cm rudos molingos žemės sluoksnis (kv.1-3 (dalinių)) (plonėja link kv.3, kur išnyksta);

30-50 cm – juodos permaišytos žemės sluoksnis (storių nuo kv.5 link kv.1, kur pasiekia 50 cm storį), kv.2 – 60 cm pločio, iki 100 cm gylio maišytos rudos molingos žemės elektros kabelio perkasimas;

45-83 cm gylyje – ižemis, (kv.4 – 30 cm pločio gelsvos spalvos molingo smėlio linzė);

ŠV sieneles stratigrafija:

10 cm velėna;

20-25 cm rudos molingos žemės sluoksnis;

45-50 cm juodos permaišytos žemės sluoksnis;

83 cm gylyje – ižemis;

PR sieneles stratigrafija:

10 cm trombuotas žvyras;

35 cm juodos permaišytos žemės sluoksnis;

45 cm gylyje – ižemis;

PV sieneles stratigrafija:

10 cm velėna (AB1-3 (dalinių)); AB3 (dalinių)- 5 - 10-30 cm sutrombuotas žvyras (buvusi tako vieta);

0-25 cm rudos molingos žemės sluoksnis (kv.1-3 (dalinių)) (plonėja link kv.3, kur išnyksta);

30-50 cm – juodos permaišytos žemės sluoksnis (storių nuo kv.5 link kv.1, kur pasiekia 50 cm storį), kv.4/5 – 60 cm pločio, iki 100 cm gylio maišytos rudos molingos žemės elektros kabelio perkasimas;

45-83 cm gylyje – ižemis.

PERKASA 3

(brėžiniai Nr.3,4, foto Nr.28-54,130-133,135-137)

Perkasa buvo tirta senovės gyvenvietės šiaurės rytinėje dalyje, numatyto lankytojų tako vietoje, pievoje ($H_{abs} 59,28-59,37$ m). Užmatuotos perkaso dydis - 10 kvadratinių metrų. Perkasos kampų

koordinatės: X6105183.84, Y462264.70; X6105182.41, Y462235.95; X6105179.11, Y462232.29; X6105180.54, Y462231.06. Perkasa ilgosiomis kraštinėmis orientuota šiaurės rytų – pietvakarių kryptimis (58-238°). Iš šiaurės rytų į pietvakarius buvo suskirstyta arabiškais skaitmenimis nuo 1 iki 5, o iš šiaurės vakarų į pietryčius kvadratams žymėti paliktos lotyniškos abécélės raidės A ir B.

Nuo perkaso paviršiaus nuiminėjant 10-15 cm storio velėnos sluoksnį, Jame buvo surinkti 5 labai smulkūs molio tinko gabaliukai (R.Nr.73-75,82-84)¹⁵, bei vienas lipdyto grublėto puodo pakraštėlis (R.Nr.81). Taip pat, 5 XX a. antros pusės vynys (R.Nr.77-79,80,83).

11 – 15 cm gylyje, perkasoje atidengtas apie 15 - 20 cm storio maišytos juodos žemės - armens sluoksnis.

15 - 30 cm gylyje, armens sluoksnyje, kv.B5 surasta 1 1972 metų kaldinimo kopeika (R.Nr.101), taip pat, surasti 3 smulkūs molio tinko gabaliukai (R.Nr.98-100), bei viena smulki grublėtos keramikos sienelės šukė (R.Nr.101). Kv.A3 surasta vinis (R.Nr.87), bei neaiškios paskirties XX a. antros pusės aliuminė skardelė (R.Nr.91). Kv.A2/3 surasta traktoriuas vikšro detalė (R.Nr.89). Kv.AB5 rastas geležinės pasagos fragmentas (R.Nr.128). Kv.A5/B5 surinktos dar 4 neaiškios paskirties skardelės (R.Nr.132,133,135,137), akėčių “danties” fragmentas (R.Nr.134), bei durų skląscio rankenos fragmentas (R.Nr.136).

30 cm gylyje nuo žemės paviršiaus, perkasoje dengiasi nuo 40 cm iki 100 cm storio juodos žemės kultūrinis sluoksnis.

31 cm gylyje, kv.A3, juodos žemės sluoksnio ir maišytos juodos žemės paribyje, surastas lazdelinio smeigtuko fragmentas (R.Nr.76), netoli ese rasta smulki lipdytinės grublėtos keramikos sienelės šukė (R.Nr.92), 1 žiestos keramikos sienelės šukė (R.Nr.93), bei 1 lipdytinės grublėtos keramikos pakraštėlio fragmentas (R.Nr.94).

35 – 50 cm gylyje, kv.A1 rasta 1 žiestos neglazūruotos keramikos šukė (R.Nr.85), bei 1 smulkus molio tinko gabaliukas (R.Nr.86). Kv.A2/A3 rastas 1 molio tinko gabaliukas (R.Nr.90). Kv.AB5 surastas dar vienas molio tinko gabaliukas (R.Nr.129). Kv.A5 rastos 2 lipdytinės keramikos sienelės šukės (R.Nr.95,96), bei 1 molio tinko gabaliukas (R.Nr.97). Kv.A5/B5 surinkti dar 7 analogiški molio tinko gabaliukai (bendras svoris 0,361 kg).

45 cm gylyje, kv.A3 surastas šukių lizdas, kuriame viena šalia kitos surasta 20 lipdytinės keramikos šukiai (R.Nr.103-123), iš kurių 2 pakraštėliai (R.Nr.106,109).

50 cm gylyje, kv.A2 surastas žvejybinis kabliukas (R.Nr.102). Kv.A5 surasta yla (R.Nr.124), bei skardelė (R.Nr.125). Kv.A5 surastas geležies šlako gabaliukas (R.Nr.126), bei dar viena skardelė (R.Nr.127).

50 – 70 cm gylyje, juodos žemės kultūriname sluoksnyje, kv.A5/B5 sandūroje surinktos dar 26 keramikos šukės (R.Nr.138-164), iš kurių 25 šukės buvo lipdytinės keramikos grublėtu paviršiumi

¹⁵ Vėliau kituose tyrimų plotuose rasti molio tinko pavyzdžiai atskirai nebuvę inventorizuojami, o jų duomenis pateikti askiroje inventorizuojamo tinko lentėje.

(R.Nr.138-158, 160-164), bei 1 žiesta keramikos šukė, puošta nagų įspaudų ornamentu (R.Nr.139). Kv. A1/B1 surastos dar dvi lipdytinės grublėtu paviršiumi sienelės šukės (R.Nr.165,166). Kv.AB4 surasta dar papildomai viena lipdyto puodo grublėtu paviršiumi sienelės šukė (R.Nr.167). Kv.AB2/3 surasti dar 25 vienetai molio tinko (bendras svoris 0,351 kg).

55 cm gylyje, juodos žemės kultūriname sluoksnje, kv.A5/B5 rastas nulužęs diržo sagties liežuvėlis (R.Nr.130), bei žalvarinė skardelė (R.Nr.131).

Pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus ($H_{abs}58,68 - 58,77$ m) didžiojoje perkaso dalyje, juodas degēsingas kultūrinis sluoksnis ima šviesėti, ryškėja gelsvos spalvos smėlio tarpsluoksnis, išskyrus kv.A/B1-5 sandūrą, kur perparuojamas intensyvus juodas kultūrinis sluoksnis. Kv.B2 atidengti paukščio (?) skeleto fragmentai.

Pasiekus apie 70-75 cm gylį nuo žemės paviršiaus ($H_{abs}58,58-58,61$ m), išskyrus aukščiau minimus kvadratus, perkasoje atidengtas aukščiau minimas apie 5-10 cm storio gelsvos smėlio tarpsluoksnis be archeologiskai vertingų radinių. Ties kv.B2/3 atidengtas apie 40x35 cm dydžio akmens riedulys, kuris buvo paliktas pirminėje savo vietoje (*in situ*).

80 - 85 cm gylyje nuo žemės paviršiaus, didžiojoje perkaso dalyje, pasiekta ižemis – rudos spalvos ketas molis su negausia geslvo smėlio priemaiša. Perkasa buvo ištirta iki 90-95 cm gylio nuo žemės paviršiaus ($H_{abs}58,41-58,46$ m).

85 cm gylyje nuo žemės paviršiaus ($H_{abs}58,41-58,48$ m), ižemyje, ties kv.A/B1-5 sandūra išryškėjo 480 cm ilgio PV-ŠR krpytimis ($210-150^{\circ}$) orientuota, bei nuo 40 iki 90 cm storio užapvalintais kraštais *duobė Nr.1*. Padarius duobės pjūvį nustatyta, jog duobė įgilinta iki 45 cm nuo jos viršaus ($H_{abs}59,02$ m). Duobėje, kv.A1/B1 sandūroje surasta 1 lipdyto puodo grublėtu paviršiumi sienelės šukė (R.Nr.168), lazdelinis smeigtukas (R.Nr.170), bei geležinio ruošinio fragmentas (R.Nr.169). Išpreparavus duobę, joje pasiekta ižemis – rudos spalvos molis su negausia gelsvo smėlio priemaiša.

ŠR sienelės stratigrafija:

10 - 15 cm velėna;

15-20 cm juodos permaišytos žemės sluoksnis;

40-100 cm juodas žemės kultūrinis sluoksnis (ties kv.AB sandūra – 100 cm);

5-10 cm storio gelsvo smėlio tarpsluoksnis;

80-85 cm gylyje – ižemis.

ŠV sienelės stratigrafija:

10 - 15 cm velėna;

15-20 cm juodas permaišytos žemės sluoksnis;

40-100 cm juodas žemės kultūrinis sluoksnis;

5-10 cm storio gelsvo smėlio tarpsluoksnis;

80-85 cm gylyje – ižemis.

PV sienelės stratigrafija:

- 10 - 15 cm velėna;
- 15-20 cm juodos permaišytos žemės sluoksnis;
- 40-65 cm juodos žemės kultūrinis sluoksnis (ties kv.AB sandūra – 65 cm);
- 5-10 cm storio gelsvo smėlio tarpsluoksnis;
- 80-85 cm gylyje – įžemis.

PR sienelės stratigrafija:

- 10 - 15 cm velėna;
- 15-20 cm juodos permaišytos žemės sluoksnis;
- 40-100 cm juodos žemės kultūrinis sluoksnis;
- 5-10 cm storio gelsvo smėlio tarpsluoksnis;
- 80-85 cm gylyje – įžemis.

PERKASA 4

(brėžiniai Nr.3,5, foto Nr.55-67)

Perkasa buvo tirta senovės gyvenvietės šiaurinės rytinėje dalyje, numatyto lankytojų tako vietoje, pievoje kiek besileidžiančioje link užmatuotos perkaso ŠR dalies (H_{abs} 59,05-59,25 m). Užmatuotos perkaso dydis - 10 kvadratinių metrų.

Perkaso kampų koordinatės: X6105163.89,Y462198.06; X6105162.42,Y462199.27; X6105159.17,Y462195.55; X6105160.71,Y462194.33. Perkasa ilgosiomis kraštiniemis orientuota šiaurės rytų – pietvakarių kryptimis (40-220°). Perkasa iš šiaurės rytų į pietvakarius buvo suskirstyta arabiškais skaitmenimis nuo 1 iki 5, o iš šiaurės vakarų į pietryčius kvadratams žymėti paliktos lotyniškos abécélės raidės A ir B.

Perkasoje nukasus 10 cm storio velėnos sluoksnį, atidengtas apie 20 cm storio maišytos juodos žemės - armens (buvięs kultūrinis sluoksnis) sluoksnis. Sluoksnyje archeologiškai vertingų radinių nesurasta. Po paviršiniu velėnos sluoksniu, ties kb.AB1-2, AB2-3 atidengti du 30x40x45 cm bei 40x25x55 cm dydžio akmenys, kurie palikti pirminėje savo vietoje, jų nejudintant (*in situ*).

31 cm gylyje nuo žemės paviršiaus (H_{abs} 58,95 – 58,78 m), visame perkaso plote, kasamas gruntas gerokai šviesėja - dengiasi apie 5 cm storio gelsvos spalvos molingo smėlio tarpsluoksnis.

35-40 cm gylyje visame perkaso plote atidengtas įžemis – tamsiai rudos spalvos molis su negausia smėlio priemaša.

Įžemyje, 41 cm gylyje (H_{abs} 58,64 m), kv.AB2 išryškėjo *duobės* Nr.2 kontūras. Duobė buvo užpildyta juodžemiu, ovalo formos, 15 cm skersmens, užapvalintu dugnu, bei 8 cm gylio. Duobėje archeologiškai vertingų radinių nesurasta.

Perkasa buvo ištirta iki 45 cm gylio jos šiaurės rytinėje dalyje (H_{abs} 58,65 m), bei pietvakarinėje dalyse (H_{abs} 58,84 m).

ŠR sienelės stratigrafija:

10 cm veléna;
15-20 cm juodos permaišytos žemės – armens sluoksnis;
5 cm geslvos spalvos molingo smėlio tarpsluoksnis;
41 cm gylyje – ižemis.

ŠV sienelės stratigrafija

10 cm veléna;
15-20 cm juodos permaišytos žemės – armens sluoksnis;
5 cm geslvos spalvos molingo smėlio tarpsluoksnis;
41 cm gylyje – ižemis.

PR sienelės stratigrafija:

10 cm veléna;
15-20 cm juodos permaišytos žemės – armens sluoksnis;
5 cm geslvos spalvos molingo smėlio tarpsluoksnis;
41 cm gylyje – ižemis.

ŠR sienelės stratigrafija:

10 cm veléna;
15-20 cm juodos permaišytos žemės – armens sluoksnis;
5 cm geslvos spalvos molingo smėlio tarpsluoksnis;
41 cm gylyje – ižemis.

PERKASA 5

(brėžiniai Nr.3,6, foto Nr.68-79,138)

Perkasa buvo tirta senovės gyvenvietės centrinėje dalyje, numatyto lankytojų tako vietoje. Perkasa kasta 2 m atstumu į šiaurės vakarus nuo dabartinio išmindyto tako, lygioje pievoje ($H_{abs} 59,34 - 59,41$ m). Užmatuotos perkaso dydis - 10 kvadratinių metrų. Perkasos kampų koordinatės: X6105140.96, Y462173.05; X6105139.73, Y462174.61; X6105135.84, Y462171.53; X6105137.03, Y462169.99. Perkasa ilgosiomis kraštinėmis orientuota šiaurės rytų – pietvakarių kryptimis ($52-232^{\circ}$). Perkasa iš šiaurės rytų į pietvakarius buvo suskirstyta arabiškais skaitmenimis nuo 1 iki 5, o iš šiaurės vakarų į pietryčius kvadratams žymėti paliktos lotyniškos abécélės raidės A ir B.

Nuo perkaso paviršiaus preparuojant apie 10 cm storio velėnos sluoksnį, Jame surastas diržo sagties liežuvėlis (R.Nr.174).

11 cm gylyje nuo žemės paviršiaus ($H_{abs} 59,31-59,24$ m) perkasoje atidengtas apie 15 cm storio juodos permaištoshos žemės – armens sluoksnis.

11-25 cm gylyje, juodos permaišytos žemės sluoksnje, kv.AB5 surastas geležinis žvejybinis kabliukas (R.Nr.182), netoli ese surasti 3 molio tinko gabaliukai (bendras svoris 0,025 kg), taip pat

surasta 12 geležinių XX a. antros pusės vinių (R.Nr.183-194). Kv.AB3 surasta 18 molio tinko gabaliukų (bendras svoris 0,17 kg), 5 iš jų molio tinko gabaliukai inventorinti (R.Nr.176,177,179-181), bei 1 lipdytinės keramikos grublėtu paviršiumi priedugnio fragmentas (R.Nr.178). Kv.A2 surastos 3 lipdytinės keramikos grublėtu paviršiumi šukės (R.Nr.195,197,199), bei vienas žiestos keramikos sienelės fragmentas (R.Nr.196), bei netoli ese surasti 8 molio tinko gabaliukai (bendras svoris 0,088 kg).

26 cm gylyje, perkasoje atidengtas apie 5-10 cm storio degesingas kiek juodesnis žemė sluoksnis. Sluoksnyje archeologiskai vertingų radinių nesurasta.

30-35 cm gylyje nuo žemės paviršiaus (H_{abs} 59,11-59,05 m), po šiuo sluoksniu, perkasoje kur – ne kur dengiasi iki 5 cm storio gelsvo smėlio tarpsluoksniai, po kuriais atidengtas įžemis – rudos spalvos molis su negausia smėlio priemaiša.

Perkasa buvo ištirta iki 50 cm gylio jos ŠR dalyje (H_{abs} 58,84-58,91 m), bei iki 45 cm gylio jos PV dalyje (H_{abs} 58,81-58,86 m).

ŠR sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;
10 - 15 cm juodos maišytos žemės armens sluoksnis;
10 cm juodos žemės kultūrinis sluoksnis;
0-5 cm gelsvo smėlio tarpsluoksnis;
41 cm gylyje – įžemis.

ŠV sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;
10 - 15 cm juodos maišytos žemės armens sluoksnis;
10 cm juodos žemės kultūrinis sluoksnis;
0-5 cm gelsvo smėlio tarpsluoksnis;
41 cm gylyje – įžemis.

PR sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;
10 - 15 cm juodos maišytos žemės armens sluoksnis;
10 cm juodos žemės kultūrinis sluoksnis;
0-5 cm gelsvo smėlio tarpsluoksnis;
41 cm gylyje – įžemis.

PV sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;
10 - 15 cm juodos maišytos žemės armens sluoksnis;
10 cm juodos žemės kultūrinis sluoksnis;
0-5 cm gelsvo smėlio tarpsluoksnis;

41 cm gylyje – įžemis.

ŠURFAS 1

(brėžiniai Nr.3,7, foto Nr.80-99)

Šurfas buvo tirtas ant piliakalnio aikštelės pietinio pakraščio, numatyto informacino stendo vietoje, pievoje (H_{abs} 58,91-59,85m). Šurfo centro koordinatės: X - 6105079.25, Y - 462093.32. Užmatuoto surfo pirminis dydis 1x1 m. Vėliau šurfe 40 cm gylyje atidengus piliakalnio šlaito sutvirtinimui naudotus 4 riedulius, bei degēsingą molio tinko sluoksnį, šurfas buvo plečiamas ŠV kryptimi, darant vieną 1x0,5 m dydžio išpjovą. Galutinis surfo dydis yra 1,5 kvadratinio metro. Šurfas orientuotas pietryčių – šiaurės vakarų kryptimis (21-201°). Šurfas iš pietryčių į šiaurės vakarus buvo suskirstytas arabiškais skaitmenimis nuo 1 iki 2, o iš pietvakarių į šiaurės rytus kvadratams žymėti palikta lotyniškos abécélės raidė A.

Nuo surfo paviršiaus nuėmus apie 10 cm storio velėnos sluoksnį, atidengtas apie 15 cm storio poveléninis rudos smėlingos žemės sluoksnis.

Preparuojant šį sluoksnį, 12 cm gylyje, kv.A1 atidengtas vienas 20x15x10 cm dydžio riedulys, kv.A2 rasta keletas smulkesnių apie 10x10x5 cm dydžio pavienių rieduliukų.

26 cm gylyje nuo žemės paviršiaus, po aukščiau minimu poveléniniu sluoksniu (H_{abs} 58,65m), visame šurfe atidengtas nuo 25 cm iki 45 cm storio rudos molingos žemės sluoksnis su pasitaikančiais pavieniais smulkučiais rieduliukais (tokių pastebima kv.A2). Kv.A1 R kampe buvo atidengtas už surfo PR bei ŠR sienelių patenkantis bei link piliakalnio P pašlaitės storėjantis suplūktas apie 50x35 cm dydžio molio tinko sluoksnis – buvęs pašlaitės tvirtinimas (?). Sluoksnis preparuotas iki 15 cm gylio nuo jo viršaus (H_{abs} 58,43m). Iš šio sluoksnio surinkti 87 molio tinko gabalai (bendras svoris 4,22 kg).

Pasiekus 40-41 cm gylį nuo žemės paviršiaus, molio tinko sluoksnyje, kur ne kur ima ryškėti ypatingai smulkių degesiukų¹⁶. Šioje vietoje šurfas toliau gilinamas nebuvo. Tame pačiame gylyje, po poveléniniu sluoksniu, kv.A1 (surfo centrinėje dalyje), atidengti dar trys 15x15x10 cm, 15x15x12 cm bei 15x15x15 cm dydžio rieduliai, sudėti viena eile, bei pakloti ant rudos molingos žemės sluoksnio. Akmenų Eilė orientuota PV- ŠR kryptimis (250-130°). Akmenų eilė buvo palikta savo pirminėje vietoje jos nejudinant (*In situ*). Jos paskirtis bei chronologija lieka neaiški. Šioje vietoje šurfas toliau gilinamas nebuvo.

Toliau šurfas buvo gilinamas ties kv.A2 esančia 1x0,5 m dydžio išpjova.

Šiame gylyje, ties kv.A2 dengiasi aukščiau minimas nuo 15 iki 45 cm storio rudos molingos žemės sluoksnis su pavieniais smulkučiais rieduliukais. Sluoksnis leidžiasi link surfo PR dalies (link piliakalnio P šlaito).

¹⁶ Degesiukai labai smulkūs. Saugomi pas ataskaitos autorė

40-70 cm gylje nuo žemės paviršiaus (H_{abs} 58,45-58,15 m), kv.A2 atidengta 12 įvairaus nuo 5x5x5 cm iki 15x10x12 cm dydžio pavienių perdegusių akmenų.

Greičiausia, kaip spėjama, šiu ir aukščiau fiksotų akmenų ir molio tinko konstrukcija buvo sutvirtintas piliakalnio P šlaitas.

Pasiekus projektinį 70 cm gylį ties kv.A1-A2 sandūra, šurfas daugiau gilinamas nebuvo.

ŠR sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;

15 cm povelénis rudos smélingos žemės sluoksnis;

15 cm storio, 35 cm pločio ties kv.A1 molio tinko sluoksnelis su kur ne kur pasitaikančiais degesiukais; 15-45 cm storio rudos molingos žemės sluoksnis (sluoksnis storėja link kv.A1, kur pasiekia 45 cm storį);

ŠV sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;

15 cm povelénis rudos smélingos žemės sluoksnis su pavieniais smulkiais rieduliukais;

15 cm rudos molingos žemės sluoksnis;

PR sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;

15 povelénis rudos smélingos žemės sluoksnis;

15 cm storio bei 50 cm pločio molio tinko sluoksnelis su kur ne kur pasitaikančiais degesiukais;

15 rudos molingos žemės sluoksnis;

PV sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;

15 cm povelénis rudos smélingos žemės sluoksnis;

15-45 cm storio rudos molingos žemės sluoksnis (sluoksnis storėja link kv.A1, kur pasiekia 45 cm storį);

ŠURFAS 2

(brėžiniai Nr.3,8, foto Nr.100-102)

Šurfas buvo tirtas senovės gyvenvietės šiaurrytiname pakraštyje, numatytos nukreipiančiosios rodyklės į piliakalnį vietoje, lygioje pievoje (H_{abs} 58,29-59,3 m). Šurfas buvo tirtas 1x1 m dydžio. Jo centro koordinatės: X6105219.78, Y462259.92; orientuotas šiaurės rytų – pietvakarių kryptimis (151-331°).

Šurfe nuėmus paviršinį 10 cm storio velėnos sluoksnį, atidengtas 15-30 cm storio supiltinis rudos molingos žemės sluoksnis. Sluoksnis yra plonesnis šurfo PR, ŠR dalyse, kur sluoksnio storis siekia 15 cm, sluoksnis storėja link šurfo ŠV bei PV dalij, kur jo storis siekia 30 cm.

25 cm gylyje nuo žemės paviršiaus ($H_{abs}58,04$ m), šurfo PR bei ŠR dalyse, dengiasi apie 5 cm storio skaldos sluoksnelis, bei 10 cm storio maišytos juodos žemės sluoksniai, o likusioje šurfo dalyje kasamas tas pats rudos molingos žemės sluoksnis. Šurfas iškastas iki projektinio 40 cm gylio nuo žemės paviršiaus ($H_{abs}57,90$ m).

Šurfe archeologiškai vertingo sluoksnio neužfiksuota, radinių nesurasta.

ŠR sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;

15 - 30 cm rudos molingos žemės sluoksnis, įsiterpę 5 cm skaldos sluoksnis, 10 cm juodos maišytos žemės sluoksnis;

ŠV sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;

30 cm ruda molinga žemė;

PR sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;

15 cm ruda molinga žemė;

5 cm skaldos sluoksnis;

10 cm juodos maišytos žemės sluoksnis;

PV sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;

30 cm ruda molinga žemė;

ŠURFAS 3

(brėžiniai Nr.3,9, foto Nr.103-104)

Šurfas buvo tirtas už senovės gyvenvietės ribų, numatytos nukreipiančiosios rodyklės į piliakalnį vietoje, jo pietinėje pašlaitėje ($H_{abs}43,01-43,11$ m). Užmatuotas šurfas 1x1 m dydžio. Jo centro koordinatės: X6104974.1, Y462188.99; orientuotas pietryčių – šiaurės vakarų kryptimis (134-314°).

Šurfe nukasus 10 cm storio velėnos – miškožemio sluoksnį, atidengtas iki 30 cm storio maišytas pilkai juodos purios žemės sluoksnis. Sluoksnyje surasta tik XXI a. šiukšlių: poletileno skiaučių, plastmasės gabalų. Archeologiškai vertingų radinių nesurasta. Šurfas ištirtas iki projektinio 40 cm gylio nuo žemės paviršiaus ($H_{abs}42,6-42,72$ m).

Šurfe archeologiškai vertingo sluoksnio neužfiksuota, radinių nesurasta.

ŠR sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;

30 cm pilkai juodos maišytos žemės sluoksnis;

ŠV sienelės stratigrafija:

10 cm velėna;

30 cm pilkai juodos maišytos žemės sluoksnis;

PR sienelės stratigrafija:

10 cm veléna;

30 cm pilkai juodos maišytos žemės sluoksnis;

PV sienelės stratigrafija:

10 cm veléna;

30 cm pilkai juodos maišytos žemės sluoksnis;

ŠURFAS 4

(brėžiniai Nr.3,10, foto Nr.105-107)

Šurfas buvo tirtas už senovės gyvenvietės ribų, numatyto nukreipiančiosios rodyklės į piliakalnį vietoje, jo pietvakarinėje pašlaitėje (H_{abs} 59,9-59,91m). Šurfas buvo užmatuotas 1x1 m dydžio. Jo centro koordinatės: X6104999.84, Y461890.20; orientuotas šiaurės rytų – pietvakarių kryptimis (69-249°).

Šurfe nukasus 10 cm storio velėnos sluoksnį, atidengtas 30-45 cm storio rudos spalvos molingos žemės sluoksnis. Sluoksnis storeja link šurfo PV, PR dalies, kur pasiekia iki 45 cm storij. Sluoksnyje archeologiskai vertingų radinių nesurasta. Šis sluoksnis yra susiformavęs slenkant piliakalnio PV šlaitui.

Po šiuo sluoksniu šurfe atidengtas įžemis – pilkai gelsvos spalvos molingas smėlis. Šurfas ištirtas iki 90 cm gylio (H_{abs} 59,15-58,16 m).

ŠR sienelės stratigrafija:

10 cm veléna;

30 cm rudos molingos žemės sluoksnis;

41 cm gylyje – įžemis;

ŠV sienelės stratigrafija:

10 cm veléna;

30-45 cm rudos molingos žemės sluoksnis;

31-46 cm gylyje – įžemis;

PR sienelės stratigrafija:

10 cm veléna;

30-45 cm rudos molingos žemės sluoksnis;

31-46 cm gylyje – įžemis;

PV sienelės stratigrafija:

10 cm veléna;

30 cm rudos molingos žemės sluoksnis;

41 cm gylyje – įžemis;

PLOTAS 1

(brėžinys Nr.3, foto Nr.108-111)

Plotas Nr.1 žvalgytas gynybinio pylimo ŠV dalyje prieš šioje vietoje įrenginėjant terasuotus laiptus, nusileidžiančius į piliakalnio aikštę (H_{abs}59,82-52,86 m). Žvalgytas 20x1,4 m dydžio (28 kvadratinių metrų) plotas iki 10 cm storio velėnos sluoksnio nuėmimo metu. Užmatuotas plotas iš PR į PV suskirstytas skaičiais nuo 1 iki 20.

Visame žvalgytame plote, po paviršiniu 10 cm storio velėnos sluoksniu atidengtas juodžemio sluoksnis. Sluoksnio paviršiuje 1-20 metre surinktas 71 molio tinko gabala (bendras svoris 2,76 kg).

PLOTAS 2

(brėžinys Nr.3, foto Nr.112,113)

Plotas Nr.2 žvalgytas gynybinio pylimo PV dalyje prieš šioje vietoje ant žemės paviršiaus įrenginėjant terasuotus laiptus, nusileidžiančius į piliakalnio aikštę (H_{abs}59,16-52,24m). Žvalgytas 15x1,4 m dydžio (21 kvadratinių metrų) plotas. Užmatuotas plotas iš ŠR į PV suskirstytas skaičiais nuo 1 iki 21.

Žvalgytame plote, nuo žemės paviršiaus – molingos rudos žemės buvo surinkti 75 (kiek didesnė koncentracija pastebėta prie pylimo viršaus ties 1-8 m) įvairaus dydžio molio tinko gabalai (bendras svoris 1,641 kg).

PLOTAS 3

(brėžinys Nr.3, foto Nr.114-120)

Plotas Nr.3 buvo žvalgytas piliakalnio aikštéléje, I pasaulinio karо metu iškastų apkasų užpylimo, bei iš atvežtinio grunto formuojamo tako vietose. Žvalgomas plotas prasideda ties ploto Nr.1 (terasuotų laiptų) PV dalimi, bei baigiasi ties žvalgyto ploto Nr.2 (terasuotų laiptų) PV dalimi. Žvalgomas plotas numeruotas nuo 1 iki 160 m. Žvalgytas bendras 160 metrų ilgio, bei daugiausia nuo 1,2 m iki 2,5 m pločio plotas (išskyrus 1-10 m, kur jo plotis siekia 2 metrus). Žvalgytas bendras apie 260 kvadratinių metrų plotas.

Žemės paviršiuje (velėnoje), ties 4 metru buvo rasta 1896 metų carinė 2 kapeikų moneta (R.Nr.200). Kitose žvalgyto ploto vietose archeologiskai vertingų radinių nesurasta.

DUOBĖ 1

(brėžinys Nr.3, foto Nr.121)

Duobė 1 buvo piliakalnio aikštéléje, prie gynybinio pylimo, apie 1,5 m skersmens, apie 0,2 m gylio, netaisyklingos formos, be to, praktiškai užslinkusi, todėl jos pjūvis nedarytas. Žvalgytas apie 2 kvadratinių metrų plotas. Duobė užpilta atvežtiniu gruntu.

DUOBĖ 2

(brėžinys Nr.3, foto Nr.122)

Duobė 1 buvo piliakalnio aikštelės PV dalyje, prie įrenginėjamo tako, apie 2 m skersmens, apie 0,15-0,2 m gylio, ovalo formos, be to, praktiškai užslinkusi, todėl jos pjūvis nedarytas. Žvalgytas apie 3 kvadratinių metrų plotas. Duobė užpilta atvežtiniu gruntu.

IŠVADOS

2012 metais archeologinių tyrimų metu piliakalnio ir senovės gyvenvietės teritorijoje projektuojamo užtvaro automobiliams, bei būsimo lankytøjų tako vietose iki įžemio buvo ištirtos keturios 2x5 m dydžio perkaso Nr.2-5 (40 kvadratinių metrų). Informaciniu stendo vietoje iki projektinio 70 cm gylio ištirtas 1,5x1 m dydžio šurfas Nr.1. Būsimu informacinių rodyklių vietose iki projektinio 30 cm gylio ištirti šurfai Nr.2-3, iki nejudinto grunto šurfas Nr.4. Tyrimų metu buvo ištirtas bendras 44,5 kvadratinių metrų plotas. Archeologiniai žvalgymai vykdyti visų žemės judinimo darbų - terasuotų laiptų įrengimo, apkasų bei dvejų duobių piliakalnio aikštelėje užpylimo - vietose. Iš viso žvalgyta apie 314 kvadratinių metrų plotas.

Archeologinių tyrimų metu iš viso surasta su piliakalnio bendruomenės gyvavimo laikotarpiu sietinų 13 (iš 14) individualių radinių, inventorinti 33 molio tinko pavyzdžiai (viso surinkta 299 gabaliukai, bendro 9,618 kg svorio), 62 keramikos šukės (tik 5 žiestos, likusios lipdytos grublėtu paviršiumi), gyvulių kaulų. Atskirai, verta paminėti, vykdant žvalgymus piliakalnio aikštelėje rastą 1898 metų Rusijos imperijos 2 kapeikų monetą, indikuojančią piliakalnio lankytojus jau XIX a. pabaigoje. Likę 30 vėlyvų su piliakalnio bei papédės gyvenvietės naudojimo laikotarpiu nesusijusių metalo dirbinių (daugiausia vinių), liudija apie aktyvią ūkinę veiklą vykdytą gyvenvietės teritorijoje XX a.

Tyrimų metu šurfuose Nr.2,3 archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis nepasiekitas, juose iki projektinio gylio fiksuoti maišytini paviršiniai sluoksniai. Perkasose Nr.2, Nr.4 archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio neužfiksuota, išskyrus perkasoje Nr.4, ižemyje fiksuotą stulpavietę. Vietoj jo, abejose perkasoje fiksotas nuo 20 cm iki 50 cm storio maišytas juodos žemės – armens (buvęs kultūrinis sluoksnis), kuriame buvo surastos dvi lipdytinės keramikos grublėtu paviršiumi, bei žiestos keramikos šukės, taip pat, molio tinko pavyzdžių.

Perkasose Nr.3, Nr.5 atidengtas nuo 10 cm (perkasoje Nr.5) iki 100 cm storio intensyvus degësingas juodos žemės kultūrinis sluoksnis, pagal gausius radinius datuojamas I tūkstantmečio viduriu – XV a. pradžia. Perkasoje Nr.3 ižemyje atidengta už perkasos ribų patenkanti ūkinė duobė (buvęs griovys ?).

Piliakalnio papédės gyvenvietėje blogą kultūrinio sluoksnio išlikimą salygoja tai, jog joje ilga laiką buvo ariama (apie tai liudytų gausūs XX a. antros pusės radiniai rasti tirtuose plotuose).

Piliakalnio aikštelėje iki projektinio gylio ištirtame šurfe Nr.1 atidengta 4 riedulių eilė, kurios datavimui bei paskirčiai nustatyti trūksta duomenų. Taip pat, giliau surastas suplūkto tinko sluoksnelis, bei ankstyvensių paskyrų perdegusių rieduliukų, kuriais, matyt, buvo sutvirtintas piliakalnio aikštelės pakraštys, bei šlaitas. Datavimui nustatyti trūksta duomenų. Ant piliakalnio didžiojo gynybinio pylimo žvalgytuose plotuose Nr.1, Nr.2 surinkti 147 vienetai (4,4 kg) molio tinko gabalų, kuriuo būvęs sutvirtintas pylimo viršus.

Šurfe Nr.4, po paviršiniais sluoksniais rastas 30-45 cm storio rudos spalvos molingos žemės sluoksnis šioje vietoje atsiradęs vykstant piliakalnio šlaitų erozijos procesams.

Projekte numatytais darbus vykdyti galima tik archeologiskai ištirtuose ir žvalgytuose plotuose. Prieš kompleksą planuojant naujus žemės grunto kasimo darbus yra būtini archeologiniai tyrimai.

Dr.Agnė Vaitkuvienė

INDIVIDUALIU RADINIŲ SĄRAŠAS

PERKASA Nr.3

1. (R.Nr.76). Lazdelinis smeigtukas. Pagamintas iš 2-3 mm storio apvalaus kiek paplokštinto pjūvio geležies ruošinio. Korodavėsis. Galvutės skersmuo 15 mm, kilputės skersmuo 6 mm. Išlikusi 30 mm ilgio smeigtuko dalis, kotelis – nulūžęs / nukorodavęs. Rastas kv.A3, 30 cm gylyje nuo žemės paviršiaus (Foto Nr.123).
2. (R.Nr.101). Moneta. 14 mm skerspjūvio, 1 mm pločio. Averse užrašas kirilica: „1 копейка“, bei kaldinimo metai 1972 m. Reversas nudilęs. Rasta kv.B5 10-30 cm gylyje.
3. (R.Nr.102). Žvejybinis kabliukas. Geležinis. 20 mm ilgio, 6 mm pločio ties kilpute. Pagamintas iš 2 mm storio kvadratinio kiek suplokštinto skerspjūvio geležinio ruošinio. Rastas kv.A2, 50 cm gylyje (Foto Nr.124).
4. (R.Nr.124). Yla. Geležinė. 97 mm ilgio, pagaminta iš 5 mm pusapvalio skerspjūvio ruošinio. Vienas galas nulinkęs. Rasta kv.A5, 50 cm gylyje.
5. (R.Nr.125). Skardelė. Geležinė. 32 mm ilgio, 6 mm pločio ties storiausia vieta, vienas galas suplokštęs. Rasta kv.A5, 50 cm gylyje.
6. (R.Nr.126). Geležies šlakas. 10x5 mm dydžio. Rastas kv.A5, 50 cm gylyje.
7. (R.Nr.127). Skardelė. Geležinė. Sukorodavusi. 40mm ilgio, 35 mm pločio, pagaminta iš 2 mm storio ruošinio. Rasta, kv.A6, 50 cm gylyje.
8. (R.Nr.130). Diržo sagties liežuvėlis. 65 mm ilgio, 13 mm pločio, pagamintas iš 2 mm storio kvadratinio, kiek paplokštinto pjūvio geležinio ruošinio. Ties qsele yra nulūžęs/nukorodavęs. Rastas kv.A5/B5, 55 cm gylyje (Foto Nr.125).
9. (R.Nr.131). Skardelė. Žalvarinė. 35 mm ilgio, 28 mm pločio. Vienas kampelis nulūžęs. Pagaminta iš 2 mm storio žalvarinio ruošinio. Rasta kv.A5/B5, 55 cm gylyje.
10. (R.Nr.169). Geležinio ruošinio fragmentas. 40 mm ilgio, 22 mm pločio, 8 mm storio. Pagamintas iš kvadratinio skerspjūvio ruošinio. Rastas kv.AB1, 90-100 cm gylyje.
11. (R.Nr.170). Lazdelinis smeigtukas. Pagamintas iš 2-3 mm storio apvalaus kiek paplokštinto pjūvio geležies ruošinio. Korodavėsis. Galvutės skersmuo 10 mm, kilputės skersmuo 6 mm. Išlikusi 42 mm ilgio smeigtuko dalis, kotelis – nulūžęs / nukorodavęs. Rastas kv.AB1, 90-100 cm gylyje nuo žemės paviršiaus.

PERKASA Nr.5

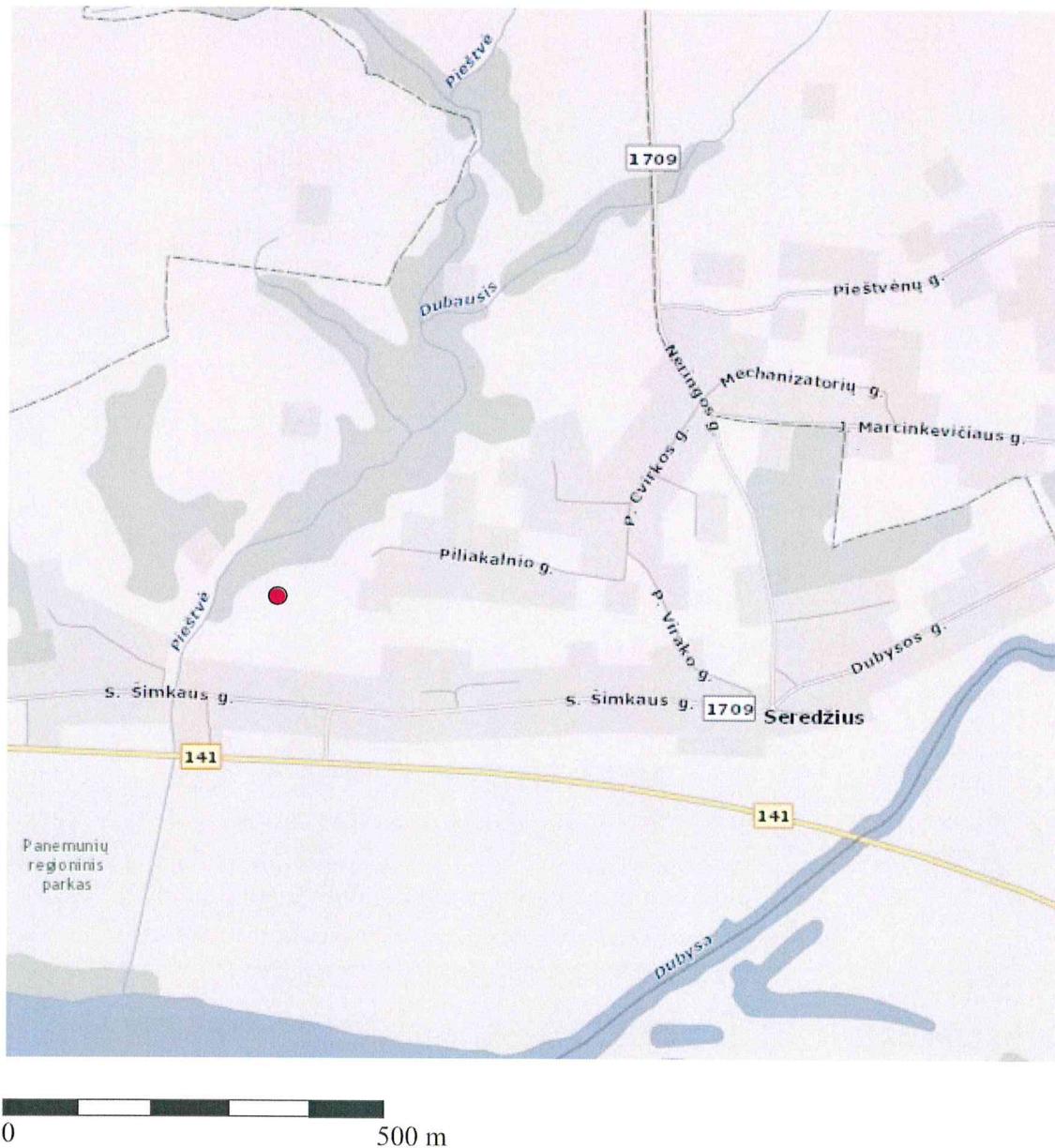
12. (R.Nr.174). Liežuvėlis. Diržo sagties. 20 mm ilgio, 10 mm pločio, pagamintas iš 2 mm storio kvadratinio skerspjūvio geležies ruošinio. Rastas išmestose žemėse, preparuojant velėnos sluoksnį.
13. (R.Nr.182). Kabliukas žvejybinis. Geležinis. 20 mm ilgio, 6 mm pločio ties kilpute. Pagamintas iš 2 mm storio apvalaus skerspjūvio geležinio ruošinio. Rastas kv.AB5, 10-25 cm gylyje (Foto Nr.126).

PLOTAS Nr.3

14. (R.Nr.200). Moneta. 23 mm skersmens, 2 mm pločio. Averse užrašas kirilica: „2 копыки“. Bei kaldinimo data – 1896 m. Reverse Carinės Rusijos imperijos herbas – dvigalvis erelis. Rasta velėnoje ties 4 m (Foto Nr.127).

Bendras piliakalnio vietos situacijos planas

Piliakalnio vieta

Leidimas galioja iki 2012-11-30

L E I D I M A S

vykdyti archeologinius tyrimus

2012-08-17 Nr. 268
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 18 str.
šis leidimas išduotas **dr. Agnei Vaitkuvienei**

Vykdyti Seredžiaus piliakalnio su gyvenviete (23898), Jurbarko r. sav., Seredžiaus mstl.,
žvalgomuosius archeologinius tyrimus

taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotograuoti, piešti, rinkti
radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrimų projektas: Seredžiaus piliakalnio su gyvenviete (u.k. 23898), Seredžiaus mstl., Jurbarko
r. sav., 2012 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų projektas, Nr. 268.

Apskaitos, paveldotvarkos planavimo skyriaus
vyriausasis specialistas

V. Lučunas

KERAMIKOS APRAŠYMO SUTARTINIAI ŽENKLAI

INDO DALYS:

Pk. – pakraštėlis

Sn. – sienelė

Pdg. – priedugnis

Dg. – dugnas

Kkl. – kaklelis

PROFILIAI:

I – tiesus

S – atlenktas į išorę

PAVIRŠIUS:

rud. - ruda,

plk. - pilka,

rsv. - rausva,

gls. - gelsva,

juod. – juoda

PRIEMAIŠOS:

gr. gran. - granito granulės

sm. - smėlis

PRIEMAIŠŲ KIEKIS:

m. - mažas

vid. - vidutinis

g. - gausus

Buitinės keramikos suvestinė lentelė

Eilės nr.	R.Nr./Foto	Vieta	Kvadratas	Gylis (m)	Indo rūšis	Išlikusi indo dalis	Radinių kiekis	Keramikos rūšis	Formavimo technika	Išorinis	Molis	Paviršius	Ornamentika	Fragmento storis (mm)	Pastabos				
1	57	128	Perkasa 2	B3/4	0,35- 0,45	molio tinkas	1		lp		gr.gran.	g.	glsv.		15	75	I tūkst. vid.- XV a. pr	matosi šiaudelių ispaudėliai	
2	58		Perkasa 2	B3/4	0,35- 0,45	molio tinkas	1		lp		gr.gran.	g.	glsv.		10	12	I tūkst. vid.- XV a. pr		
3	59	129	Perkasa 2	B3/4	0,35- 0,45	puodas	siene	1	lp		gr.gran.	g.	glsv.	plk.	plk.	8	13	I tūkst. vid. - II tūkst. pr.	stambaus grublėtumo šukė, masėje matoma stambių granito granulių
4	60	134	Perkasa 2	B3/4	0,35- 0,45	puodas	siene	1	žt.		gr.gran.	vid.	glsv.	plk.	plk.	5	6	XIII -XV a.	labai smulki šukė, dekoruota nagų ispaudėlių ornamentu. Ispaudėlės 10 mm ilgio, bei 2 mm pločio, tarpas tarp jų 3-4 mm
5	61		Perkasa 2	B3/4	0,35- 0,45	molio tinkas	1		lp		gr.gran.	g.	glsv.		glsv.	20	21	I tūkst. vid.- XV a. pr	
6	62		Perkasa 2	B3/4	0,35- 0,45	molio tinkas	1		lp		gr.gran.	g.	glsv.		glsv.	25	25	I tūkst. vid.- XV a. pr	
7	63		Perkasa 2	B3/4	0,35- 0,45	molio tinkas	1		lp		gr.gran.	g.	glsv.		glsv.	20	30	I tūkst. vid.- XV a. pr	
8	64		Perkasa 2	B3/4	0,35- 0,45	molio tinkas	1		lp		gr.gran.	g.	glsv.		glsv.	20	25	I tūkst. vid.- XV a. pr	

9	65		Perkasa 2	B4	0,35- 0,45	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	g.	glsv.		glsv.			12	20	I tūkst. vid.-	
10	66		Perkasa 2	B4	0,35- 0,45	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	g.	glsv.		glsv.			12	20	XV a. pr	I tūkst. vid.-
11	67		Perkasa 2	B4	0,35- 0,45	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	g.	glsv.		glsv.			12	20	XV a. pr	I tūkst. vid.-
12	68		Perkasa 2	B5	0,35- 0,45	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	g.	glsv.		glsv.			8	10	I tūkst. vid.-	labai smulkus
13	69		Perkasa 2	B5	0,35- 0,45	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	g.	glsv.		glsv.			12	12	I tūkst. vid.-	labai smulkus
14	70		Perkasa 2	B5	0,3- 0,6	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	g.	glsv.		glsv.			10	12	I tūkst. vid.-	labai smulkus
15	71		Perkasa 2	B5	0,35- 0,45	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	g.	glsv.		glsv.			15	15	I tūkst. vid.-	labai smulkus
16	72		Perkasa 2	B5	0,35- 0,45	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	g.	glsv.		glsv.			8	8	I tūkst. vid.-	labai smulkus
17	73		Perkasa 3	išmestose žemėse (iš po velėnos)	0-0,1	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	g.	glsv.		glsv.			2	2	I tūkst. vid.-	labai smulkus
18	74		Perkasa 3	išmestose žemėse (iš po velėnos)	0-0,1	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	g.	glsv.		glsv.			3	3	I tūkst. vid.-	labai smulkus
19	75		Perkasa 3	išmestose žemėse (iš po velėnos)	0-0,1	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	g.	glsv.		glsv.			I tūkst. vid.-	XV a. pr		

20		130	Perkasa 3	išmestose žemėse (iš po velenos)	0-0,1	keramika	pakr ašteli s	1				lp		"I" trupu tj atlen ktas i išore	gr.gran.	g.					8	11	I tūkst. vid. -	
		81													glsv.	plk.	plk.					II tūkst. pr.		
21			Perkasa 3	išmestose žemėse (iš po velenos)	0-0,1	molio tinkas		1				lp			gr.gran.	g.	glsv.				30	45	I tūkst. vid.-	labai smulkus
		82																				XV a. pr		
22			Perkasa 3	išmestose žemėse (iš po velenos)	0-0,1	molio tinkas		1				lp			gr.gran.	g.	glsv.				15	13	I tūkst. vid.-	labai smulkus
		84																				XV a. pr		
23	98		Perkasa 3	B5	0,1- 0,3	molio tinkas		1				lp			gr.gran.	g.	glsv.				10	12	I tūkst. vid.-	
																						XV a. pr		
24	99		Perkasa 3	B5	0,1- 0,3	molio tinkas		1				lp			gr.gran.	g.	glsv.				10	15	I tūkst. vid.-	
																						XV a. pr		
25	100		Perkasa 3	B5	0,1- 0,3	molio tinkas		1				lp			gr.gran.	g.	glsv.				10	15	I tūkst. vid.-	
																						XV a. pr		
			Perkasa 3	B5	0,3	siene												plk.			8	10	I tūkst. vid. -	smulki.
26	88																							
																						Il tūkst. pr.		
27	92	131	Perkasa 3	A3	0,3	keramika	lē	1				lp			gr.gran.	g.	glsv.						I tūkst. vid. -	
28	93		Perkasa 3	A3	0,3	keramika	siene lē	1				žt.			gr.gran.	g.	plk	plk.	plk.		9	10	II tūkst. pr.	
																						XIII -XV a.		
			Perkasa 3	A3	0,3	keramika	pakr ašteli s	1				lp			"I" trupu tj atlen ktas i išore	gr.gran.	g.	plk	plk.	plk.			I tūkst. vid. -	
29	94																							
30	85	132	Perkasa 3	A1	0,35- 0,5	keramika	siene lē	1				žt.			gr.gran.	g.	glsv.	plk.	plk.		10	12	Il tūkst. pr.	
																						XIII -XV a.		

31	86		Perkasa 3	A1	0,35- 0,5	molio tinkas		1			lp			gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	glsv.			25	35	I tükst. vid.-		
																						XV a. pr			
32	90		Perkasa 3	A2/3	0,35- 0,5	molio tinkas		1			lp			gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	glsv.			12	15	I tükst. vid.-		
																						XV a. pr			
33	129		Perkasa 3	AB5	0,35- 0,5	molio tinkas		1			lp			gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	glsv.			20	30	I tükst. vid.-		
																						XV a. pr			
34	95	133	Perkasa 3	A5	0,35- 0,5	keramika	siene	1			lp			gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	plk.			10	12	I tükst. vid. -		
							lē															II tükst. pr.			
35	96		Perkasa 3	A5	0,35- 0,5	keramika	siene	1			lp			gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	plk.			8	10	I tükst. vid. -		
							lē															II tükst. pr.			
36	97		Perkasa 3	A5	0,35- 0,5	molio tinkas		1			lp			gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	glsv.			20	20	I tükst. vid.-		
																						XV a. pr			
37			Perkasa 3		0,45	puodas	siene				lp			gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	plk.					I tükst. vid. -		
	103			A3		lē	1														13	19	II tükst. pr.		
38			Perkasa 3		0,45	puodas	siene				lp			gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	plk.					I tükst. vid. -		
	104			A3		lē	1														13	15	II tükst. pr.		
39			Perkasa 3		0,45	puodas	siene				lp			gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	plk.					I tükst. vid. -		
	105			A3		lē	1														13	15	II tükst. pr.		
40			Perkasa 3		0,45	puodas	pakr				lp			"I" trupu ti atlen ktas į išore	gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	plk.					I tükst. vid. -	
	106			A3		ašteli	s	1				160									13	15	II tükst. pr.		
41			Perkasa 3		0,45	puodas	siene				lp			gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	plk.					I tükst. vid. -		
	107			A3		lē	1														13	15	II tükst. pr.		
42			Perkasa 3		0,45	puodas	siene				lp			gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	plk.					I tükst. vid. -		
	108			A3		lē	1														13	15	II tükst. pr.		

43		Perkasa 3		0,45	puodas	pakr ašteli s	1			lp	190	"I" trupu ti atlen ktas į išore	gr.gran. g.	g.	glsv.	juoda	plk.				I tūkst. vid. -	
	109		A3																13	15	II tūkst. pr.	
44		Perkasa 3		0,45	puodas	siene lė	1			lp			gr.gran. g.	g.	glsv.	juoda	plk.				I tūkst. vid. -	
	110		A3																12	14	II tūkst. pr.	
45		Perkasa 3		0,45	puodas	siene lė	1			lp			gr.gran. g.	g.	glsv.	juoda	plk.				I tūkst. vid. -	
	111		A3																13	15	II tūkst. pr.	
46		Perkasa 3		0,45	puodas	siene lė	1			lp			gr.gran. g.	g.	glsv.	glsv.	plk.				I tūkst. vid. -	
	112		A3																5	8	II tūkst. pr.	
47		Perkasa 3		0,45	puodas	siene lė	1			lp			gr.gran. g.	g.	glsv.	glsv.	plk.				I tūkst. vid. -	
	113		A3																12	14	II tūkst. pr.	
48	135	Perkasa 3		0,45	puodas	siene lė	1			lp			gr.gran. g.	g.	glsv.	glsv.	plk.				I tūkst. vid. -	
	114		A3																11	13	II tūkst. pr.	
49		Perkasa 3		0,45	puodas	siene lė	1			lp			gr.gran. g.	g.	glsv.	glsv.	plk.				I tūkst. vid. -	
	115		A3																13	18	II tūkst. pr.	
50		Perkasa 3		0,45	puodas	siene lė	1			lp			gr.gran. g.	g.	glsv.	glsv.	plk.				I tūkst. vid. -	
	116		A3																5	6	II tūkst. pr.	
51		Perkasa 3		0,45	puodas	siene lė	1			lp			gr.gran. g.	g.	glsv.	glsv.	plk.				I tūkst. vid. -	
	117		A3																11	12	II tūkst. pr.	
52		Perkasa 3		0,45	puodas	siene lė	1			lp			gr.gran. g.	g.	glsv.	glsv.	plk.				I tūkst. vid. -	
	118		A3																12	13	II tūkst. pr.	
53		Perkasa 3		0,45	puodas	siene lė	1			lp			gr.gran. g.	g.	glsv.	glsv.	plk.				I tūkst. vid. -	
	119		A3																9	10	II tūkst. pr.	
54		Perkasa 3		0,45	puodas	siene lė	1			lp			gr.gran. g.	g.	glsv.	glsv.	plk.				I tūkst. vid. -	
	120		A3																11	12	II tūkst. pr.	
55		Perkasa 3		0,45	puodas	siene lė	1			lp			gr.gran. g.	g.	glsv.	glsv.	plk.				I tūkst. vid. -	
	121		A3																8	10	II tūkst. pr.	

56		Perkasa 3	0,45	puodas	siene	lē	1			lp				gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	plk.			9	10	I tūkst. vid. -	
	122		A3																			II tūkst. pr.		
57		Perkasa 3	0,45	puodas	siene	lē	1			lp				gr.gran.	g.	glsv.	glsv.	plk.			10	12	I tūkst. vid. -	
	123		A3																			II tūkst. pr.		
58		136	Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	pried ugnis	1		lp			170	gr.gran.	vid.	ruda	pilka	plk.			11	17	I tūkst. vid. -	
	138				0,7																	II tūkst. pr.		
59			Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	siene	1		lp				gr.gran.	vid.	ruda	pilka	plk.			12	14	I tūkst. pirma p. - II tūkst. pr.	
	139				0,7		lē																	
60			Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	pakr ašteli s	1		lp				gr.gran.	vid.	ruda	ruda	plk.			13	14	I tūkst. vid. -	
	140				0,7																	II tūkst. pr.		
61			Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	siene	1		lp				gr.gran.	vid.	ruda	ruda	plk.			13	14	I tūkst. vid. -	
	141				0,7		lē															II tūkst. pr.		
62		137	Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	pakr ašteli s	1		lp	180			gr.gran.	vid.	ruda	juoda	plk.			1	1,1	I tūkst. vid. - smulkaus grublētumo	
	142				0,7																	II tūkst. pr.		
63			Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	siene	1		lp				gr.gran.	vid.	pilka	ruda	plk.			3	6	I tūkst. vid. -	
	143				0,7		lē															II tūkst. pr.		
64			Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	siene	1		lp				gr.gran.	vid.	pilka	pilka	plk.			4	6	I tūkst. vid. -	
	144				0,7		lē															II tūkst. pr.		
65			Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	siene	1		lp				gr.gran.	vid.	pilka	ruda	plk.			8	10	I tūkst. vid. -	
	145				0,7		lē															II tūkst. pr.		
66			Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	siene	1		lp				gr.gran.	vid.	juoda	juoda	plk.			9	11	I tūkst. vid. -	
	146				0,7		lē															II tūkst. pr.		
67			Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	pakr ašteli s	1		lp				gr.gran.	vid.	pilka	pilka	plk.	ijkartē	ant	7	8	I tūkst. pirma p. - II tūkst. pr.	pakraštēlio viršus dekoruotas ikartelių ornamentu
	147				0,7														lēs	išorē				
68			Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	siene	1		lp				gr.gran.	vid.	ruda	pilka	plk.			14	16	I tūkst. vid. -	
	148				0,7		lē															II tūkst. pr.		
69			Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	siene	1		lp				gr.gran.	vid.	ruda	ruda	plk.			15	16	I tūkst. vid. -	
	149				0,7		lē															II tūkst. pr.		
70			Perkasa 3	A5/B5	0,5-	puodas	pakr ašteli s	1		lp				gr.gran.	vid.	juoda	juoda	plk.			5	7	I tūkst. vid. -	per fragmentiškas nustatyti puodo diametra
	150				0,7																	II tūkst. pr.		

71		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	ruda	juoda	plk.			9	11	I tūkst. vid. -	
	151																					II tūkst. pr.	
72		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	pilka	pilka	plk.			4	7	I tūkst. vid. -	
	152																					II tūkst. pr.	
73		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	pakr ašteli s	1			lp			gr.gran.	vid.	pilka	pilka	plk.			9	11	I tūkst. vid. -	per mažas fragmentas nustatyti diametra
	153																					II tūkst. pr.	
74		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	pilka	ruda	plk.			11	13	I tūkst. vid. -	
	154																					II tūkst. pr.	
75		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	pilka	ruda	plk.			8	11	I tūkst. vid. -	
	155																					II tūkst. pr.	
76		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	ruda	juoda	plk.			8	9	I tūkst. vid. -	
	156																					II tūkst. pr.	
77		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	ruda	ruda	plk.			9	11	I tūkst. vid. -	
	157																					II tūkst. pr.	
78		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	ruda	ruda	plk.			9	11	I tūkst. vid. -	
	158																					II tūkst. pr.	
79		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			žt.			gr.gran.	vid.	ruda	ruda	plk.	nagų ispau dėlės	isorė	8	11	XIII - XV	puošta nagų įspaudžių ornamentu.
	159																						
80		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	ruda	juoda	plk.			9	11	I tūkst. vid. -	
	160																					II tūkst. pr.	
81		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	ruda	ruda	plk.			9	11	I tūkst. vid. -	
	161																					II tūkst. pr.	
82		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	ruda	juoda	plk.			6	7	I tūkst. vid. -	
	162																					II tūkst. pr.	
83		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	juoda	juoda	plk.			4	5	I tūkst. vid. -	
	163																					II tūkst. pr.	
84		Perkasa 3	A5/B5	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	juoda	juoda	plk.			4	5	I tūkst. vid. -	
	164																					II tūkst. pr.	
85	165	Perkasa 3	A1/B1	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1			lp			gr.gran.	vid.	glsv.	ruda	plk.			5	8	I tūkst. vid. -	
																						II tūkst. pr.	

86	166		Perkasa 3	A1/B1	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1				lp				gr.gran.	vid.	glsv.	juoda	juoda			12	15	I tūkst. vid. -	
87	167		Perkasa 3	AB4	0,5- 0,7	puodas	siene lē	1				lp				gr.gran.	vid.	glsv.	juoda	plk.			5	5	I tūkst. vid. -	
88	168		Perkasa 3	AB1	0,9-1	puodas	pakr ašteli s	1				lp				gr.gran.	vid.	plk	plk.	plk.			5	5	I tūkst. vid. -	lygiu paviršiumi?
89	176		Perkasa 5	AB3	0,10- 0,25	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	vid.	glsv.	plk.	plk.			20	35	I tūkst. vid.-	
90	177		Perkasa 5	AB3	0,10- 0,25	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	vid.	glsv.	plk.	plk.			20	20	I tūkst. vid.-	
91	178		Perkasa 5	AB3	0,10- 0,25	puodas	pried ugni s	1				lp				gr.gran.	vid.	glsv.	plk.	plk.			10	25	I tūkst. vid. -	
92	179		Perkasa 5	AB3	0,10- 0,25	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	vid.	glsv.	plk.	plk.			8	12	I tūkst. vid.-	
93	180		Perkasa 5	AB3	0,10- 0,25	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	vid.	glsv.	plk.	plk.			13	15	I tūkst. vid.-	
94	181		Perkasa 5	AB3	0,10- 0,25	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	vid.	glsv.	plk.	plk.			15	18	I tūkst. vid.-	
95	195		Perkasa 5	A2	0,15	keramika	pakr ašteli s	1				lp				gr.gran.	vid.	juoda	juoda	juoda			10	12	I tūkst. vid. -	
96	196		Perkasa 5	A2	0,15	keramika	siene lē	1				žt.				gr.gran.	vid.	ruda	ruda	plk.			10	12	XIII-XV	
97	197		Perkasa 5	A2	0,15	keramika	siene lē	1				lp				gr.gran.	vid.	juoda	juoda	juoda			10	10	I tūkst. vid. -	
98	198	138	Perkasa 5	A2	0,15	molio tinkas		1				lp				gr.gran.	vid.	glsv.	glsv.	glsv.			30	35	I tūkst. vid.-	
99	199		Perkasa 5	A2	0,15	keramika	siene lē	1				lp				gr.gran.	vid.	ruda	pilka	pilka			12	12	I tūkst. vid. -	
																								II tūkst. pr.		

METALAS

Eilės nr.	R. s. nr.	Vieta	Kvadratas	Stuoksnis (H abs., gylis (m))	Medžiaga	Radinio pavadinimas	Radiniu kiekis	Fragmento matmenys (mm)			Spalva	Ornamentika		Svoris (kg)	Datuotina (a.)	pastabos
								storis min	storis max	aukštis (max)		ornamentas	vietą			
1	77	Perkasa 3	Išmestose žemėse (iš po velėnos)	0-0,1	geležis	vinis	1	5	5	140					XX a. antra pusė	
2	78	Perkasa 3	Išmestose žemėse (iš po velėnos)	0-0,1	geležis	vinis	1	3	5	70					XX a. antra pusė	
3	79	Perkasa 3	Išmestose žemėse (iš po velėnos)	0-0,1	geležis	vinis	1	5	6	105					XX a. antra pusė	
4	80	Perkasa 3	Išmestose žemėse (iš po velėnos)	0-0,1	geležis	vinis	1	5	6	45					XX a. antra pusė	
5	83	Perkasa 3	Išmestose žemėse (iš po velėnos)	0-0,1	geležis	vinis	1	2	3	17					XX a. antra pusė	
6	87	Perkasa 3	A2	0,3	geležis	vinis	1	5	6	90					XX a. antra pusė	Apvalaus skerspjūvio galvute, jos diametras 10 mm.
7	91	Perkasa 3	A3	0,3	aliuminis	skardelė	1	2	29	200					XX a. antra pusė	0,5 mm storio, skarda.

8	89	Perkasa 3	A2/3	0,3	geležis	traktoriaus vikšro detalė	1	12	18	90					XX a. antra pusė	
9	128	Perkasa 3	AB5	0,3	geležis	pasaga	1	11	29	170					XX a.	
10	132	Perkasa 3	A5/B5	0,3	varis	skarda	1	35	35	8					XX a. antra pusė	
11	133	Perkasa 3	A5/B5	0,3	geležis	?	1	20	20	25					XX a. antra pusė	
12	134	Perkasa 3	A5/B5	0,3	geležis	akėčių "danties" fragmentas	1	50	40	8					XX a. antra pusė	
13	135	Perkasa 3	A5/B5	0,3	geležis	skardelė	1	65	30	5					XX a. antra pusė	
14	136	Perkasa 3	A5/B5	0,3	geležis	skląstčio rankena	1	25	30	10					XX a. antra pusė	
15	137	Perkasa 3	A5/B5	0,3	geležis	skardelė	1	10	30	5					XX a. antra pusė	
16	183	Perkasa 5	A/B5	0,1-0,25	geležis	vinis	1	4	4	70					XX a. antra pusė	
17	184	Perkasa 5	A/B5	0,1-0,25	geležis	vinis	1	3	3	90					XX a. antra pusė	
18.Sau	185	Perkasa 5	A/B5	0,1-0,25	geležis	vinis	1	2	2	25					XX a. antra pusė	
19	186	Perkasa 5	A/B5	0,1-0,25	geležis	vinis	1	2	2	25					XX a. antra pusė	

20	187	Perkasa 5	A/B5	0,1-0,25	geležis	vinis	1	2	2	27						XX a. antra pusė	
21	188	Perkasa 5	A/B5	0,1-0,25	geležis	vinis	1	2	2	50						XX a. antra pusė	
22	189	Perkasa 5	A/B5	0,1-0,25	geležis	vinis	1	2	2	35						XX a. antra pusė	
23	190	Perkasa 5	A/B5	0,1-0,25	geležis	vinis	1	2	2	30						XX a. antra pusė	
24	191	Perkasa 5	A/B5	0,1-0,25	geležis	vinis	1	2	2	15						XX a. antra pusė	
25	192	Perkasa 5	A/B5	0,1-0,25	geležis	vinis	1	2	2	35						XX a. antra pusė	
26	193	Perkasa 5	A/B5	0,1-0,25	geležis	vinis	1	2	2	30						XX a. antra pusė	
27	194	Perkasa 5	A/B5	0,1-0,25	geležis	vinis	1	2	2	30						XX a. antra pusė	
28	171	Perkasa 5	A1	0,15	geležis	vinis	1	2	2	10						XX a. antra pusė	
29	172	Perkasa 5	A1	0,15	geležis	vinis	1	5	5	10						XX a. antra pusė	
30	173	Perkasa 5	A1	0,15	geležis	lydinys	1	10	8	8						XX a. antra pusė	

Tinkas

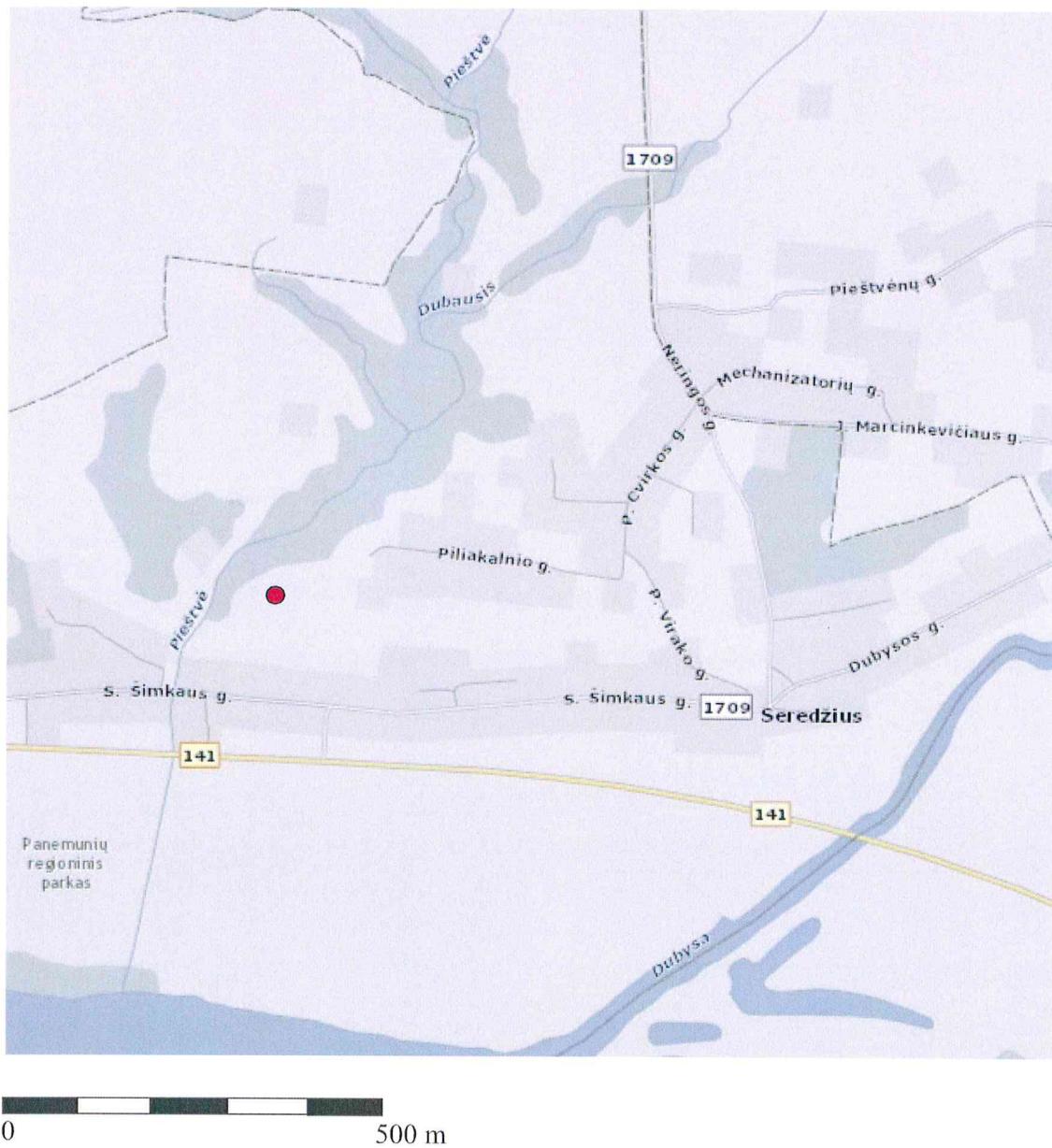
Perkasa šurfas	kvadratas	Gylis (m)	Tinkas		Svoris(kg)
			Vnt.	Vnt.	
perkasa 3	AB2/3	0,5-0,7	25		0,351
	A5/B5	0,3-0,5	7		0,361
perkasa 5	AB3	0,1-0,25	33		0,712
			13		0,17
		A2	3		0,025
		0,15	8		0,088
Šurfas 1		viso	34		0,283
		0,2-0,45	87		4,222
		viso	87		4,222
Plotas 1	1-20 m	0-0,1	71		2,76
		viso	71		2,76
Plotas 2	1-15 m	0	75		1,641
		viso	75		1,641
Viso:			299		9,618

BRĖŽINIŲ SĄRAŠAS:

- 1. Bendras Seredžiaus I piliakalnio vietas situacijos planas**
- 2. Seredžiaus I piliakalnio teritorijos ribų planas**
- 3. Tyrimų bei žvalgymų vietų vykdytų 2012 metais situacijos planas**
- 4. Perkasos Nr.2 sienelių pjūviai bei planas**
- 5. Perkasos Nr.3 sienelių pjūviai bei planas**
- 6. Perkasos Nr.4 sienelių pjūviai bei planas**
- 7. Perkasos Nr.5 sienelių pjūviai bei planas**
- 8. Šurfo Nr.1 sienelių pjūviai bei planas**
- 9. Šurfo Nr.2 sienelių pjūviai bei planas**
- 10. Šurfo Nr.3 sienelių pjūviai bei planas**
- 11. Šurfo Nr.4 sienelių pjūviai bei planas**

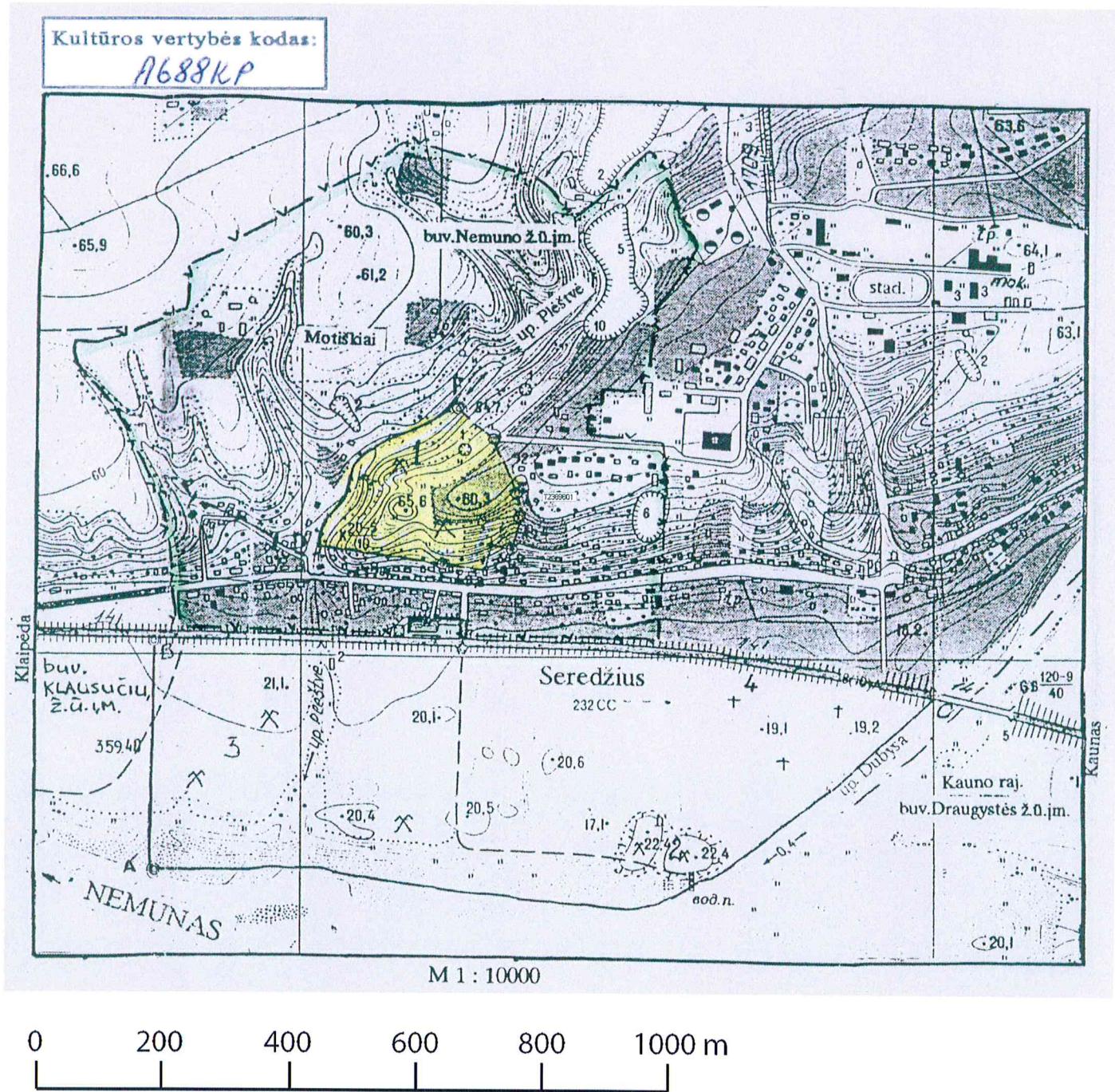
Bendras piliakalnio vietos situacijos planas

Piliakalnio vieta

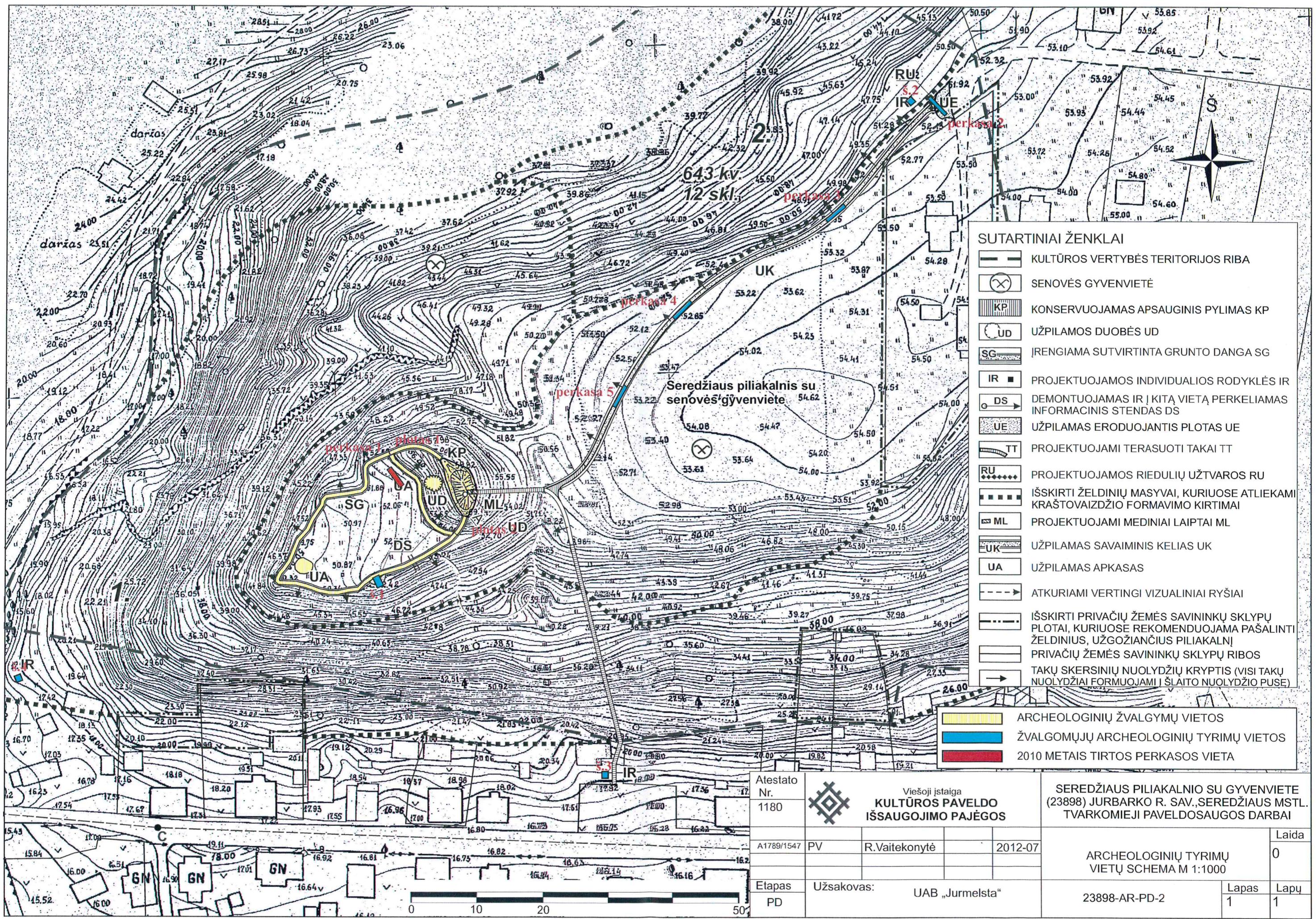

Seredžiaus piliakalnio teritorijos ribų planas

Piliakalnio teritorija

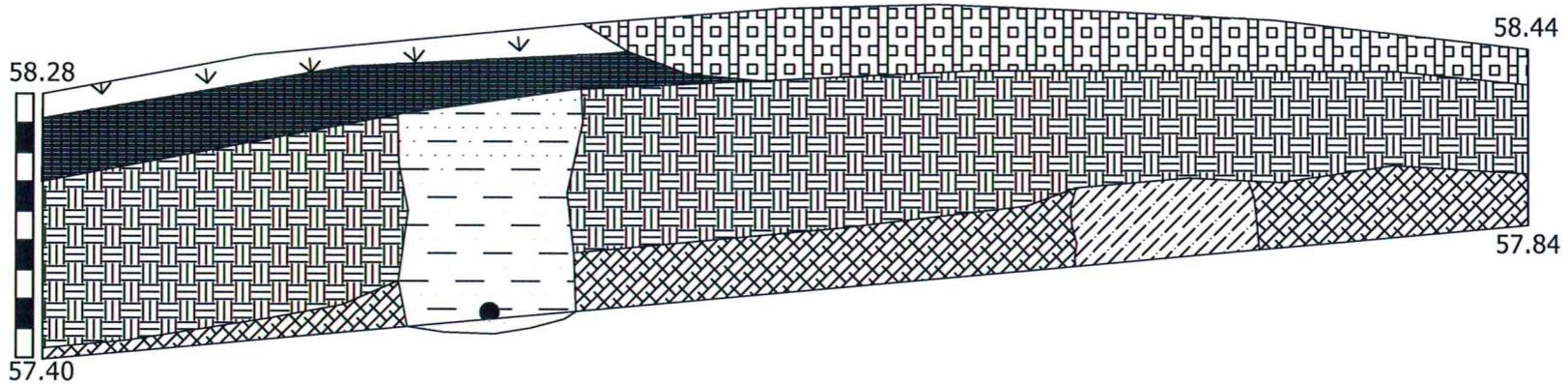
— Vizualinės apsaugos pozonis

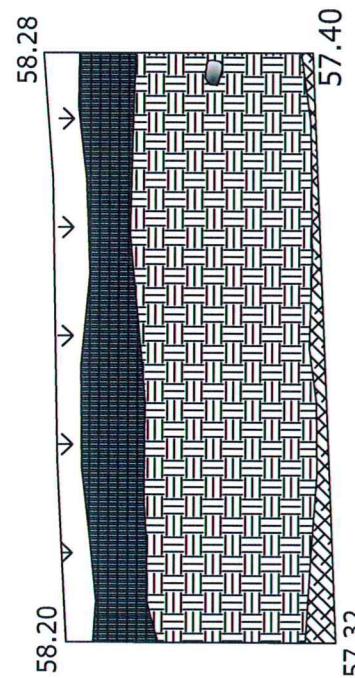
PERKASA NR.2, PERKASOS PLANAS SU SIENELIŲ PJŪVIAIS

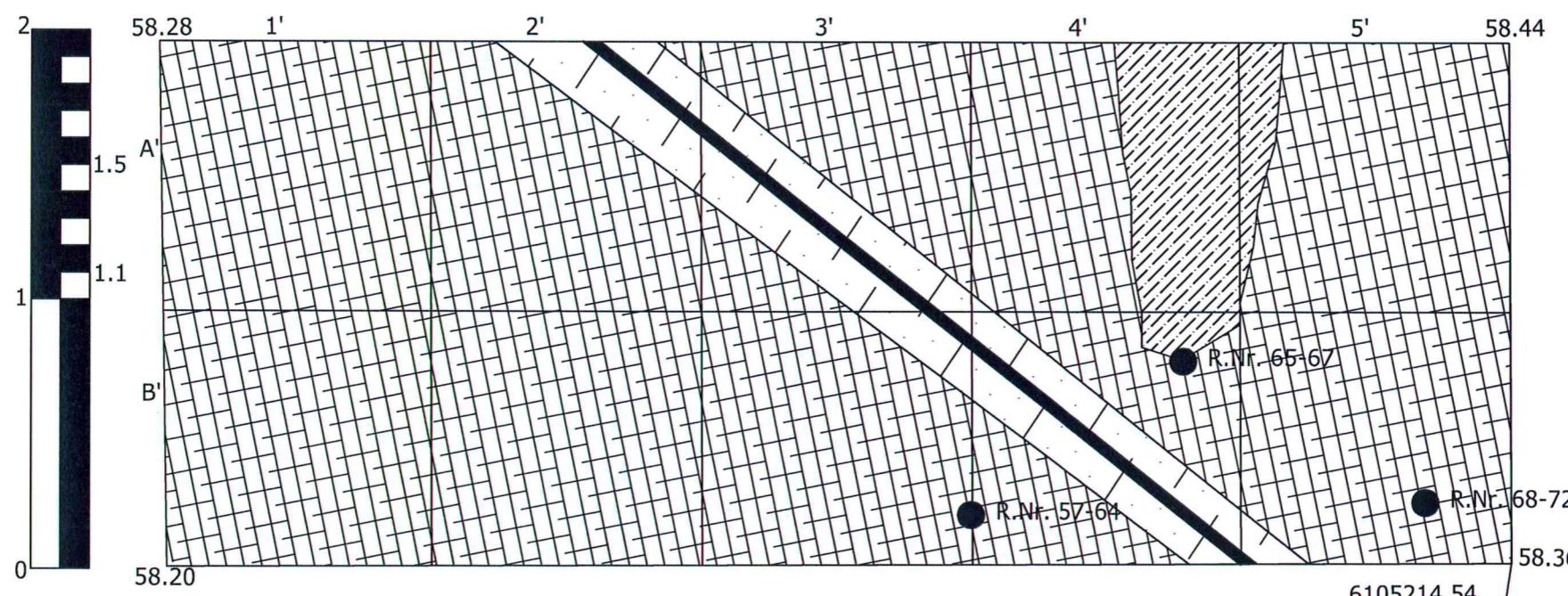
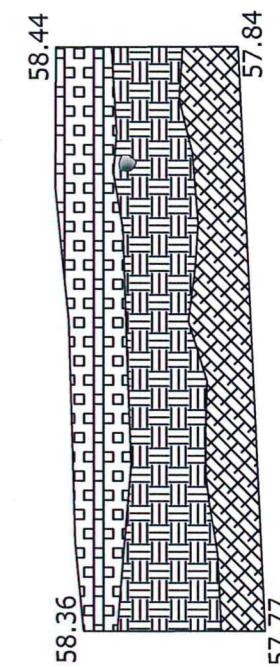
Šiaurės-Rytų sienelė

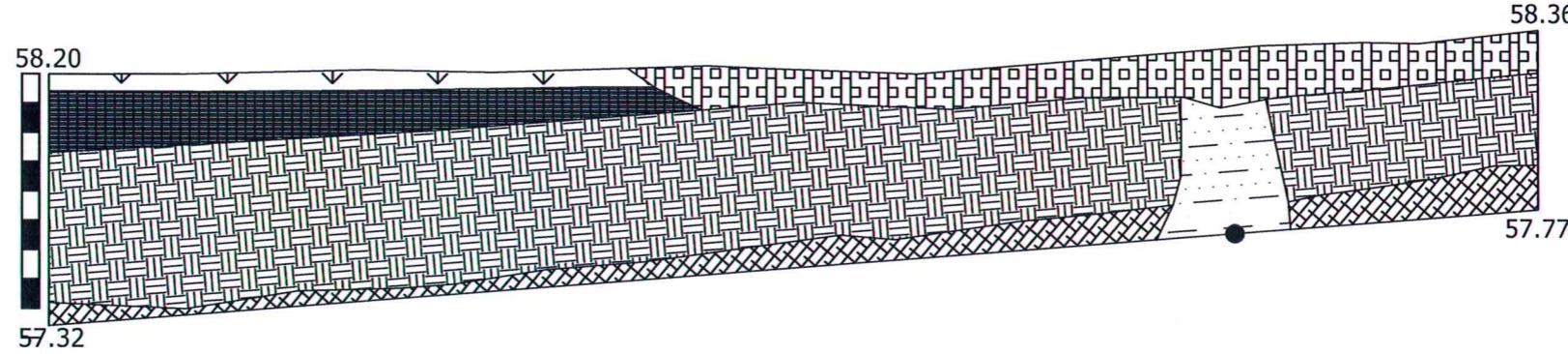
Šiaurės-Vakarų sienelė

Pietryčių sienelė

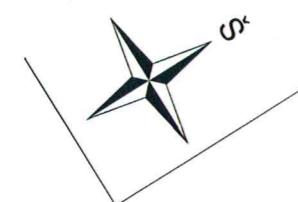
Pietvakarių sienelė

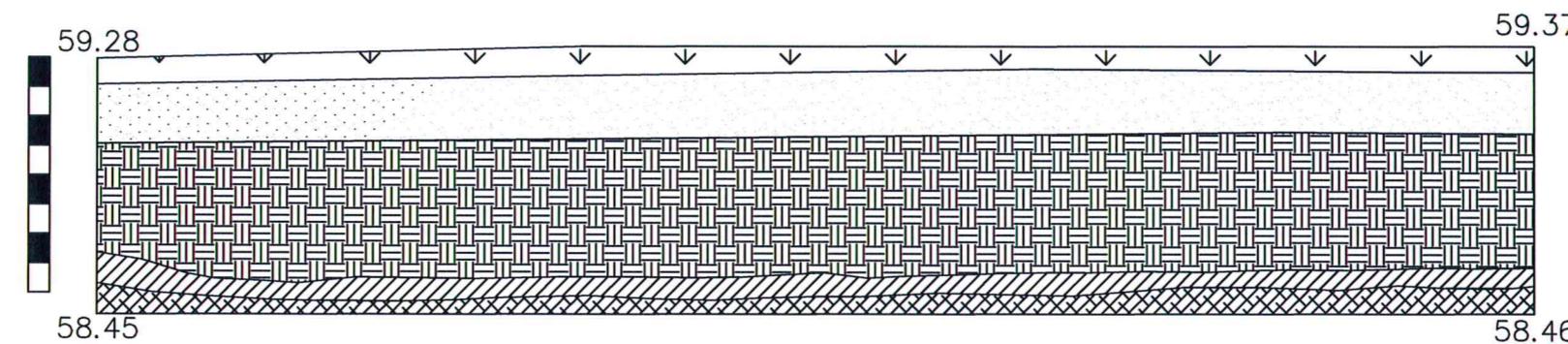
	Velėna
	Smėlio intarpas
	Perkasimas
	Ruda molinga žemė
	Tako dangos gruntas
	Permaišytas juodžemis (buvęs kultūrinis sluoksnis)
	Ižemis
	Akmuo
	Kabelis

ATTESTATO Nr. 1169	Vadovas KULTŪROS PAVILDO IŠNAUDUOMO PAJEGOS PV Dr. A. Valčiukienė Bražiai A. Janulis	Sprendžiavimo planas su gyvenviete (23890) Jurbarke r. sav., Šeredžių msž. tvarkomieji paveldosaugos darbai
		PERKASA NR.2, PERKASOS PLANAS SU SIENELIŲ PJŪVIAIS
		2012 09
TEPARKAS P	Užskakovas: UAB "JURMELETA"	23890-AR-PD-2
		Lapis Lapis 1 9
		Aukščių sistema: Baltijos absolutinė Koordinatų sistema: IKS 94

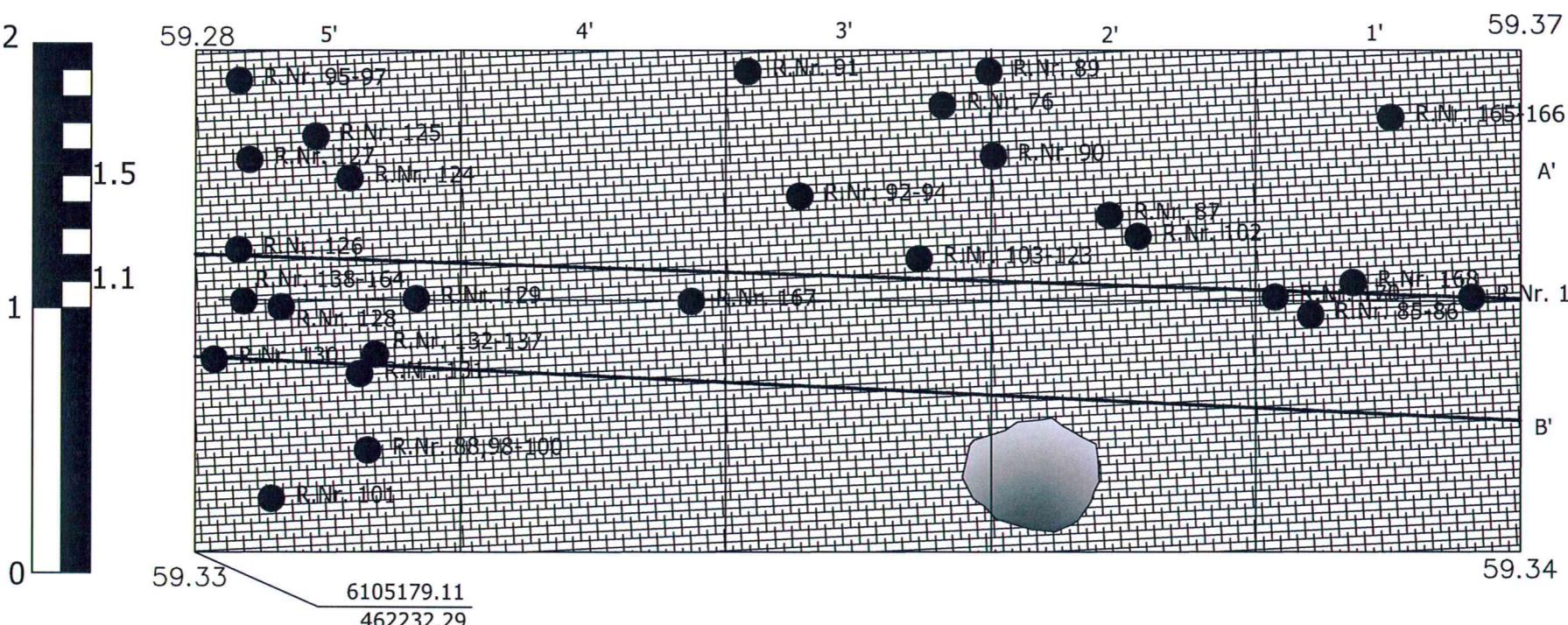
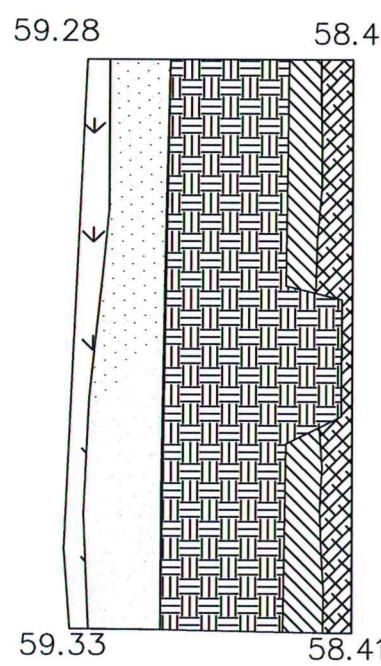
PERKASA NR.3, PERKASOS PLANAS SU SIENELIŲ PJŪVIAIS

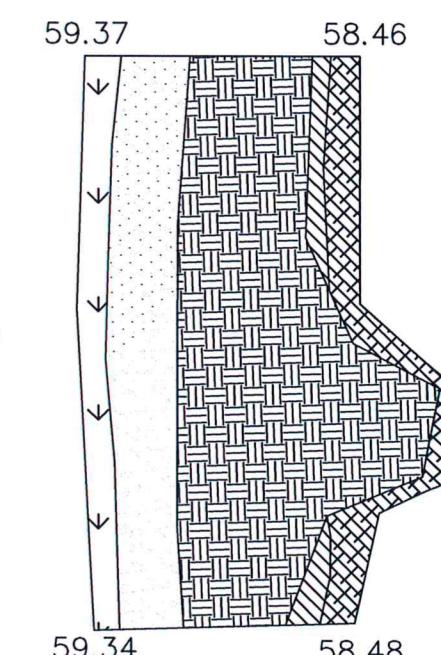
Šiaurės-vakarų sienelė

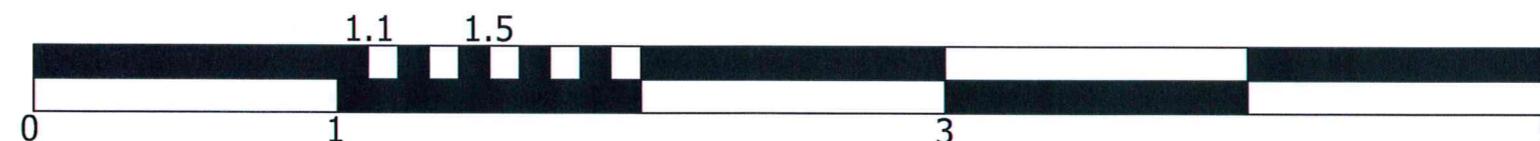
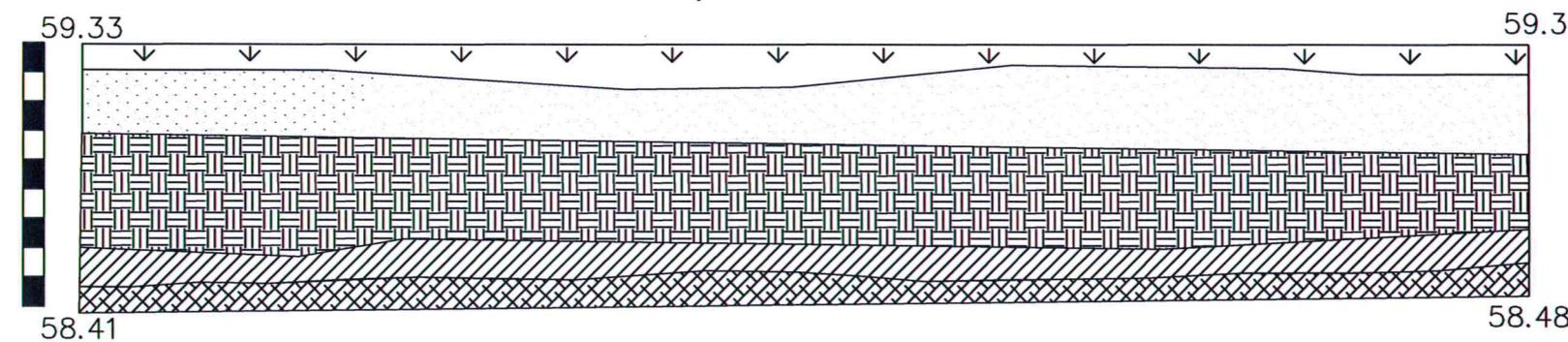
Pietvakarinė sienelė

Šiaurės-rytu sienelė

Pietrytinė sienelė

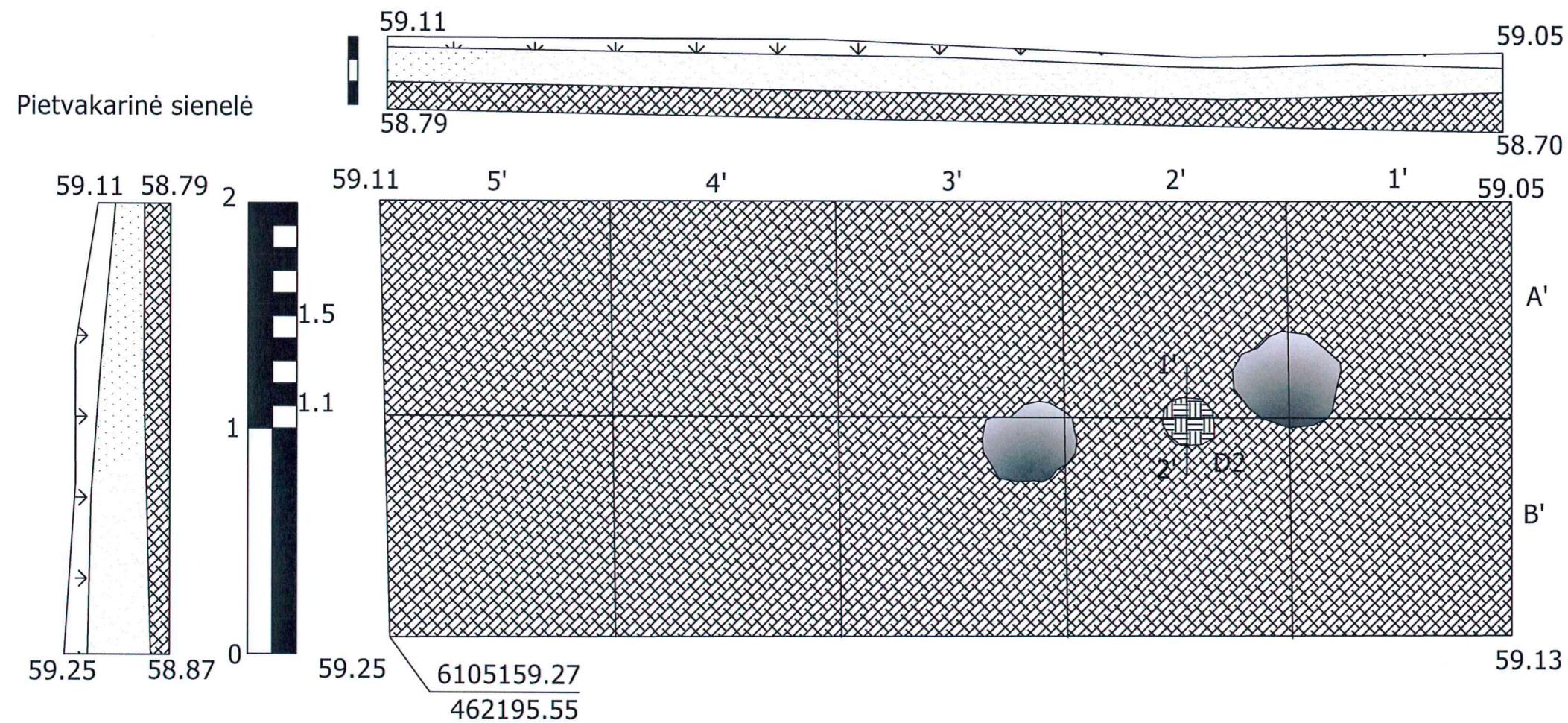

▼	Velėna
▨▨▨▨	Gelsvo smėlio tarpsluoksnis
▨▨▨▨	Armuo
▨▨▨▨	Tamsus kultūrinis sluoksnis
▨▨▨▨	Įžemis
■■■■	Akmuo

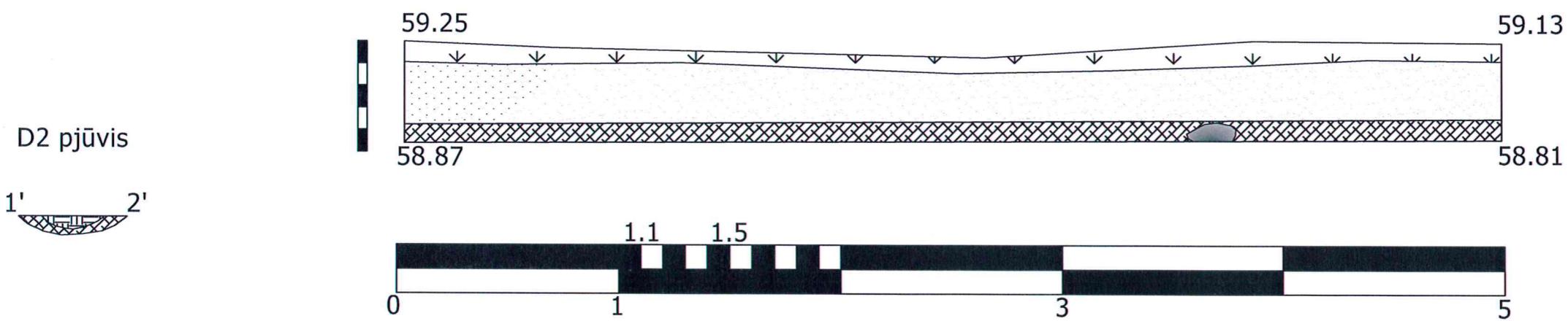
ATTESTANTO Nr. 1189	VADOVAS KALTORAS PAVILJO SIAURUOJAMO PALEGO PV Dr. A. Vaitkuvienė	Sareditotas piliečiui su gyventoju (23898) Jurbarko r. sav. Seradžiaus mieli. Braižė A. Janulis
IP	2012 09	PERKASA NR.3, PERKASOS PLANAS SU SIENELIŲ PJŪVIAMS
ETAPAS	2012 09	M 1:25
Užsakovas: UAB "JURMESTA"	Lapas Lapu 2 9	23898-AR-PD-2
Aukščių sistema: Baltijos	Koordinatų sistema: LKS 94	

Šiaurės-vakarų sienelė

Pietrytinė sienelė

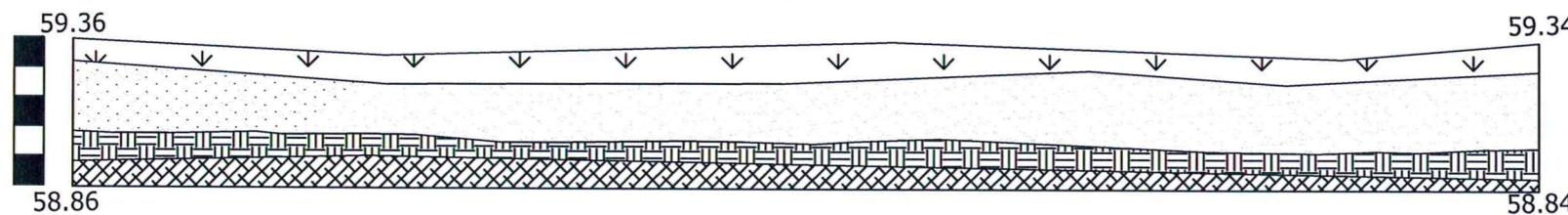

Vidaus pav. KULTŪRINIS PAVILDO išSAUGOMO PAIEZDIS	Seredžiavus piltokiniui su gyvenviete (23898) Jurbarko r. sav. Saredžiavus met. tvarkomieji paveldosaugos darbai
PV Dr. A. Valčiūnienė	PERKASA NR.4, PERKASOS PLANAS SU SIENELIŲ PROFILIAIS
Bendra A. Janulis	M 1:25
DATA 2012 09	Lapas Lapių
ETAPAS Užsakovas: UAB "JURMELETA"	23898-AR-PD-2
Aukštis Lapų 3	9
Aukštis sistema: Baltijos	Koordinatų sistema: LKS 94

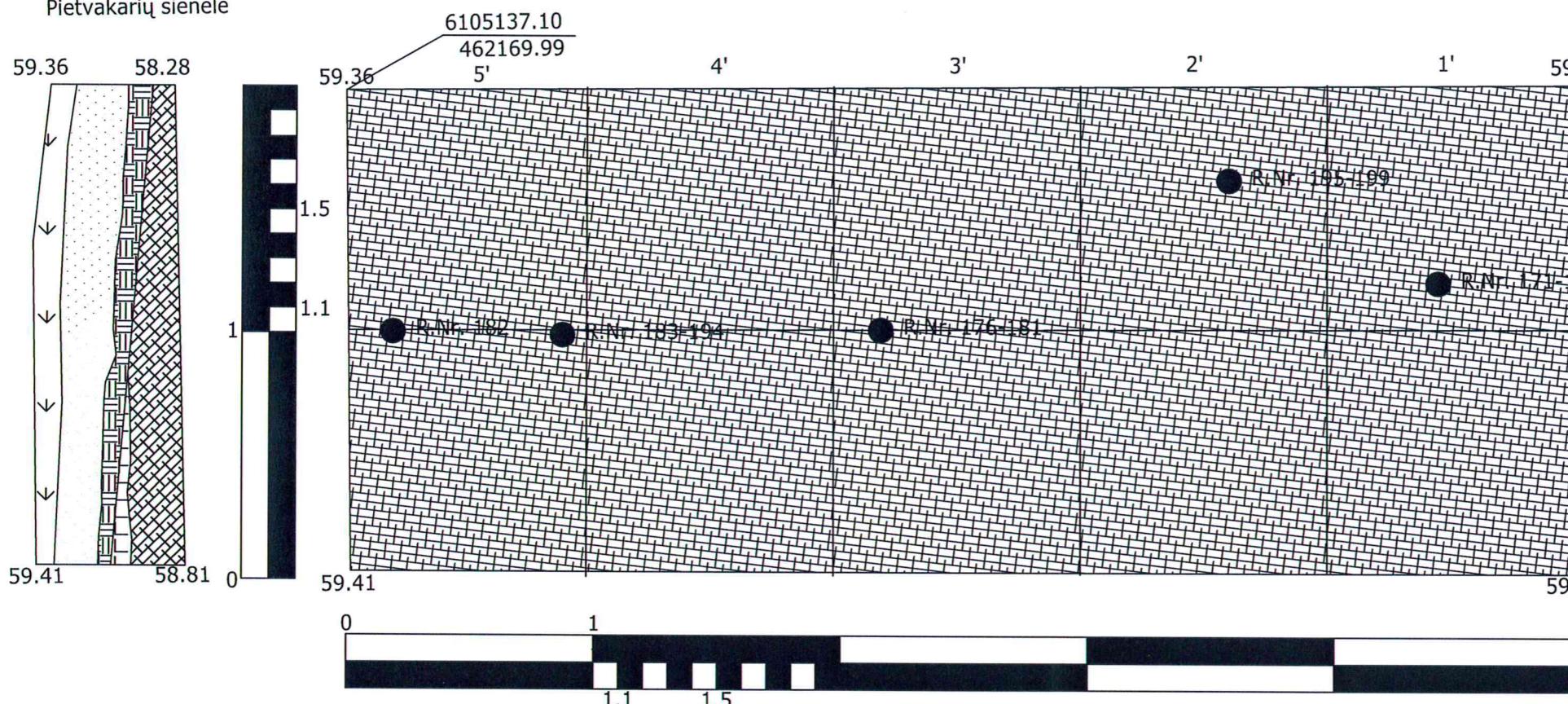
PERKASA NR.5, PERKASOS PLANAS SU SIENELIŲ PROFILIAIS

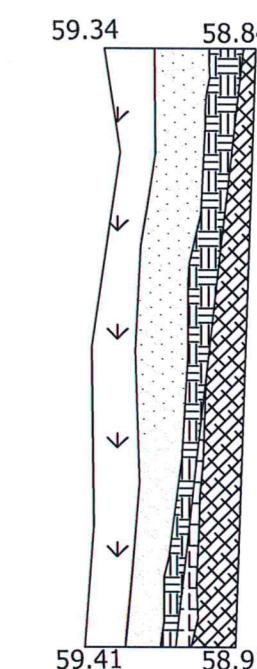
Šiaurės-Vakarų sienelė

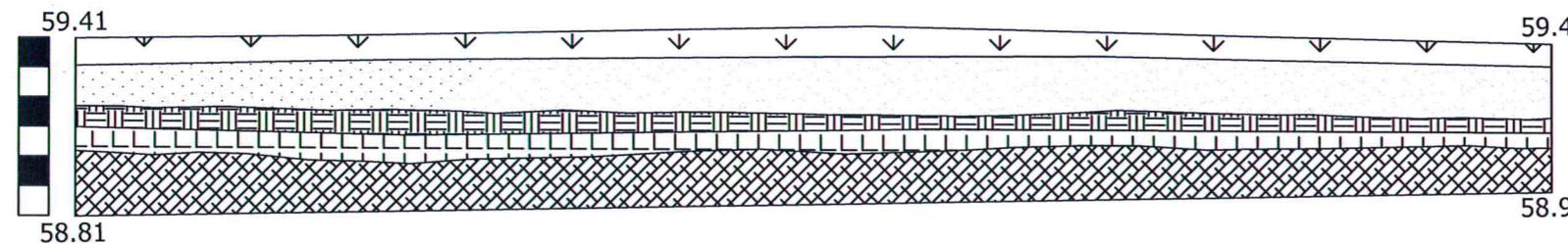
Pietvakarių sienelė

Šiaurės-rytų sienelė

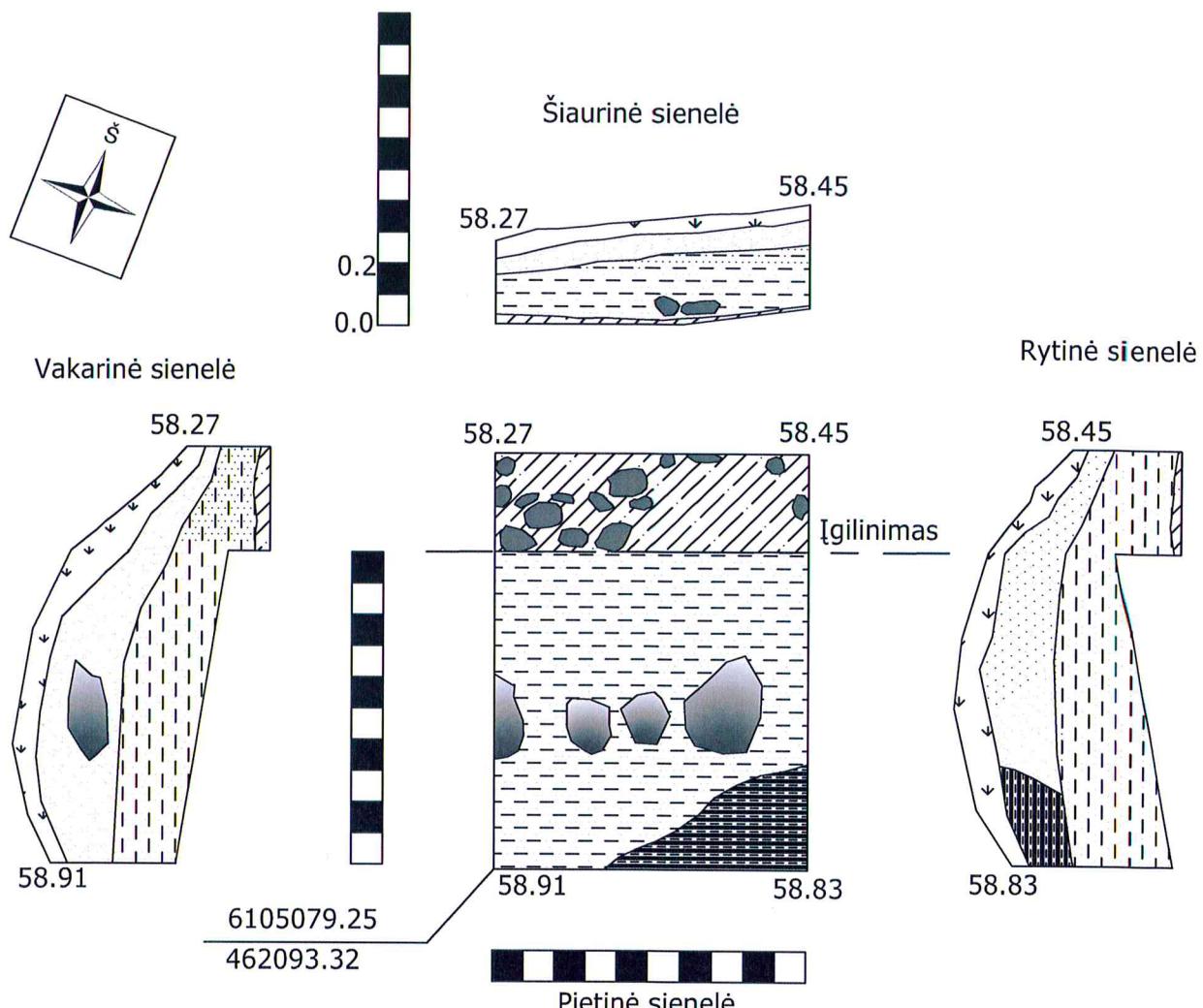
Pietryčių sienelė

	Velėna
	Šviesus tarpsluoksnis
	Armuo
	Tamsus kultūrinis sluoksnis (juodžemis)
	Ižemis

ATTESTATO NR.	1169	VARDAS ir PAVARDĖ KALTOČIOS PAVILJO IŠSAUGOKIMO PAJOGOS	Seredžių pilakainio su gyvenviete (23898) Jurbarko r. sav., Seredžių rmt. tvarkomieji poveildosevių dėriai
PV	Dr. A. Valikšvienė	Brailė A. Janulis	M 1:25
ETAPAS	2012 09		
TP	Užsakovės: UAB "JURMELSTA"	Lėpas Lepu	23898-AR-PD-2
		4	9
Aukštumų sistema:	Baltijos	Koordinatų sistema:	LKS 94

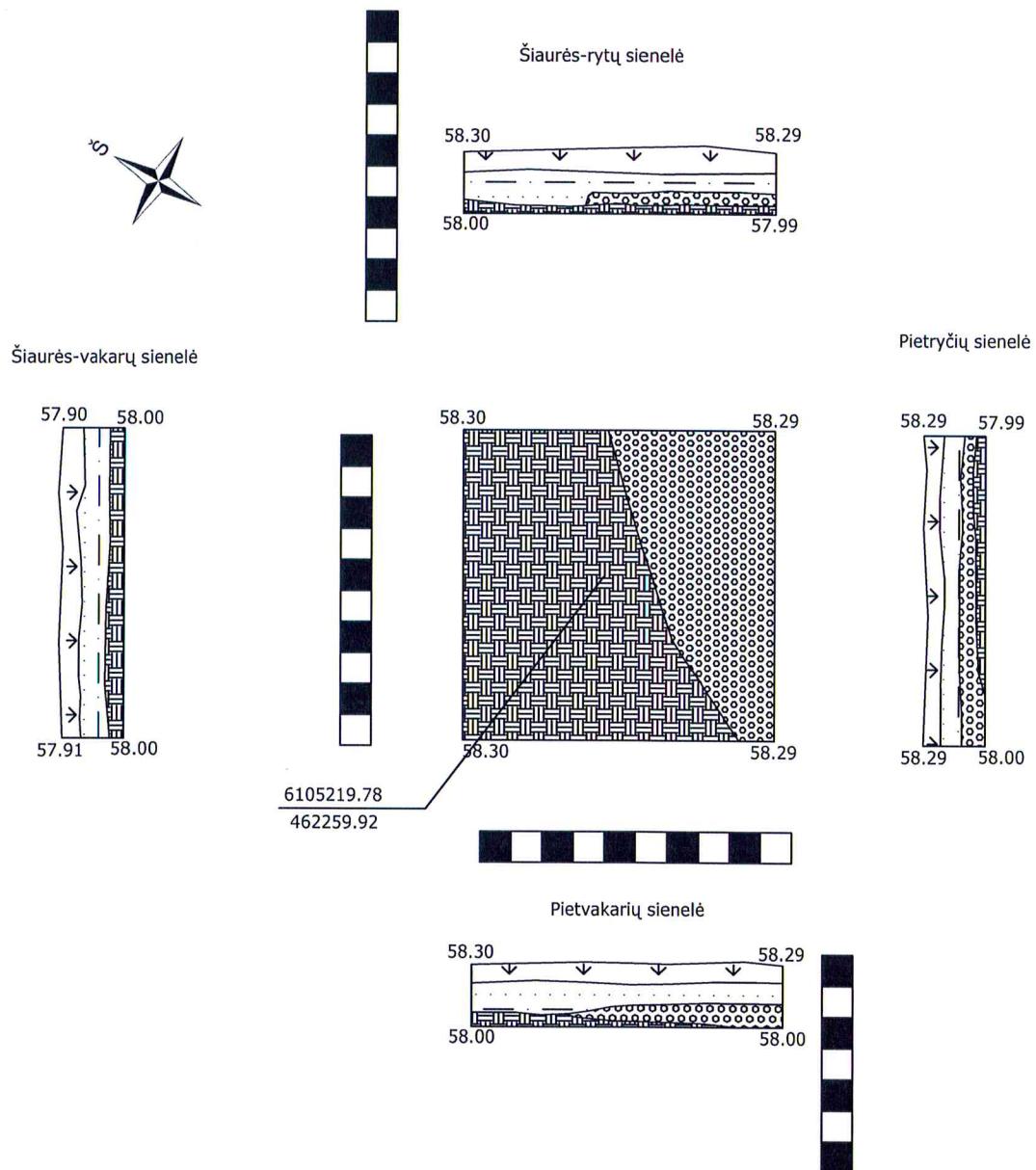
ŠURFAS NR.1, ŠURFO PLANAS SU SIENELIŲ PROFILIAIS

Pietinė sienelė

ATESTATO NR.	Viešoji įstaiga KULTŪROS PAVELDO IŠSAUGOJIMO PAJĘGOS			Seredžiaus piliakalnio su gyvenviete (23898) Jurbarko r. sav., Seredžiaus mstl. tvarkomieji paveldosaugos darbai
1180	PV	Dr. A. Valtkuvienė		
	Braižė	A. Janušis		
				2012 09
ETAPAS	Užsakovas: UAB "JURMELSTA"			ŠURFAS NR.1, ŠURFO PLANAS SU SIENELIŲ PROFILIAIS
TP	23898-AR-PD-2			Lapas Lapu
	Aukščių sistema: Baltijos			5 9
	Koordinacijų sistema: LKS 94			

ŠURFAS NR.2, ŠURFO PLANAS SU SIENELIŲ PROFILIAIS

Velėna

Ruda molinga žemė

Permaišytas juodžemis

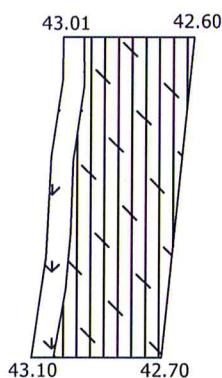
Skalda

ATESTATO NR. 1180	Viedoji įstaiga KULTŪROS PAVELDO IŠSAUGOJIMO PAJĘGOS	Seredžiaus pilalainio su gyvenviete (23898) Jurbarko r. sav., Seredžiaus mstl. tvarkomieji paveldosaugos darbai	
		PV Dr. A. Valikuvienė	
Braižė A. Janušis			
			2012 09
ETAPAS TP	Užsakovas: UAB "JURMELSTA"	23898-AR-PD-2	Lapas 6 Lapu 9
	Aukščių sistema: Baltijos	Koordinatų sistema: LKS 94	

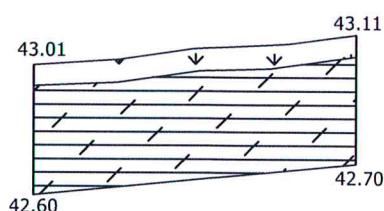
ŠURFAS NR.3, ŠURFO PLANAS SU SIENELIŲ PROFILIAIS

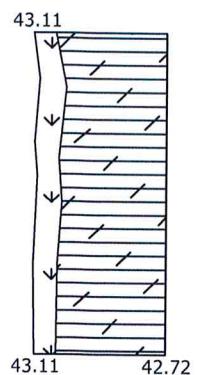
Pietvakarių sienelė

Šiaurės-vakarų sienelė

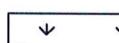
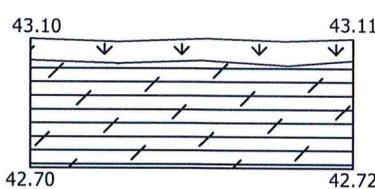
Šiaurės-rytų sienelė

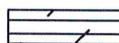
6104974.10
462188.99

Pietryčių sienelė

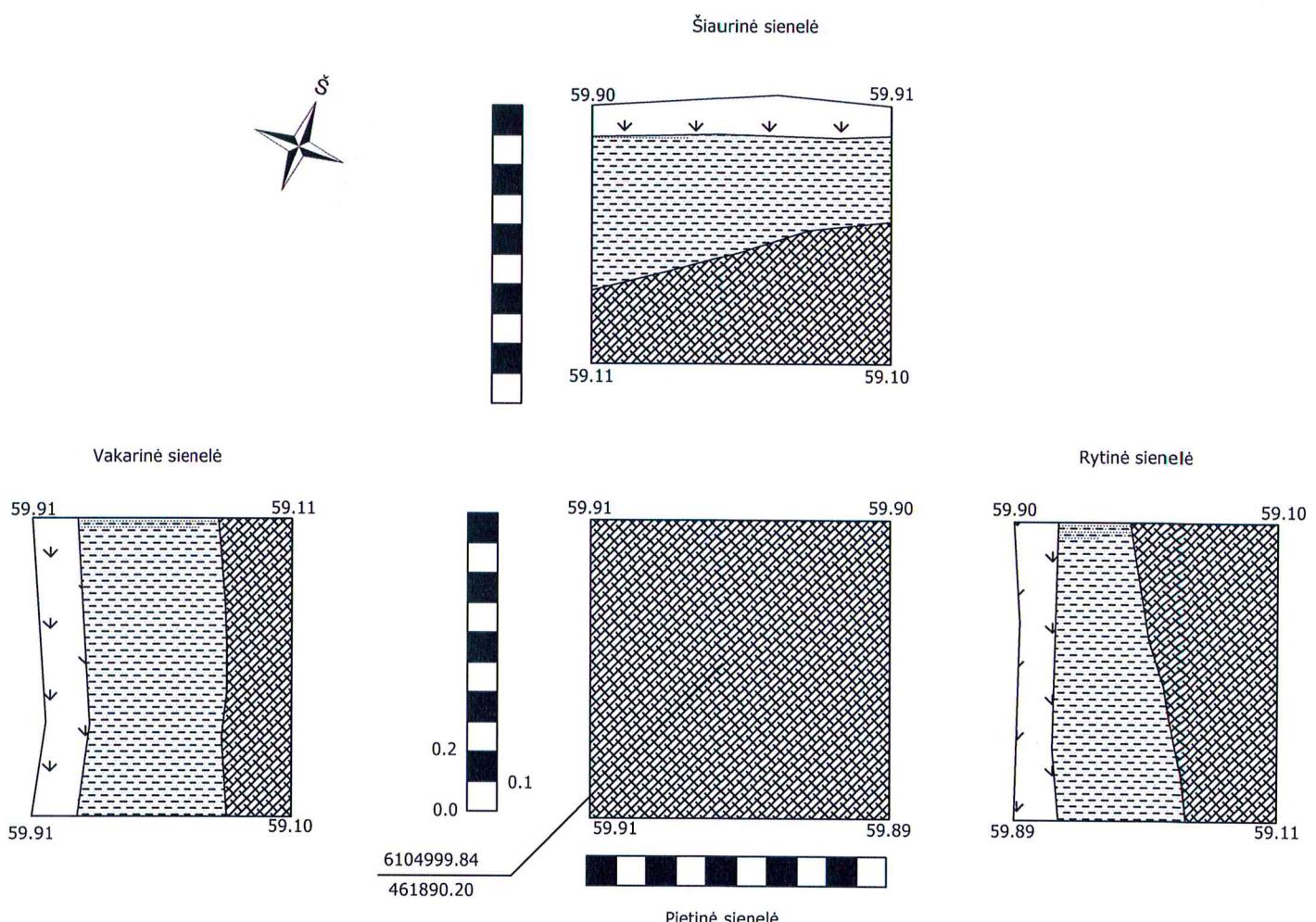
Velėna

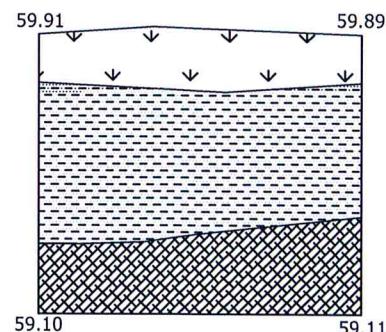
Maišytas pilkai juodos žemės
sluoksnis

ATESTATO NR. 1180	Viešoji įstaiga KULTŪROS PAVELDO IŠSAUGOJIMO PAJĘGOS			Seredžiaus piliakalnio su gyvenviete (23898) Jurbarko r. sav., Seredžiaus mst. tvarkomieji paveldosaugos darbai
	PV	Dr. A. Valitkvičienė		
Braižė	A. Janušis			
			2012 09	
ETAPAS	Užsakovas: UAB "JURMELSTA"			ŠURFAS NR.3, ŠURFO PLANAS SU SIENELIŲ PROFILIAIS
TP	23898-AR-PD-2			Lapas 7 Lapu 9
	Aukščių sistema: Baltijos			Koordinatų sistema: LKS 94

ŠURFAS NR.4, ŠURFO PLANAS SU SIENELIŲ PROFILIAIS

Pielinė sienelė

Velėna

Ruda molinga žemė

Ėžemis

ATESTATO NR. 1180	Viešoji įstaiga KULTŪROS PAVELDO IŠSAUGOJIMO PAJEGOS	Seredžiaus pilialkinio su gyvenviete (23898) Jurbarko r. sav., Seredžiaus mstl. tvarkomieji paveldosaugos darbai	
		PV Braižė A. Janušis	2012 09
ETAPAS TP	Užsakovas: UAB "JURMELSTA"		23898-AR-PD-2
	Aukščių sistema: Baltijos		Lapas 8
	Koordinacijų sistema: LKS 94		Lapu 9

TYRIMU FOTOFIKSACIJOS SĄRAŠAS:

1. Perkasa Nr.2 prieš tyrimus. Iš ŠV pusės.
2. Perkasa Nr.2 prieš tyrimus iš PR pusės.
3. Perkasoje nuimamas trobuotas žvyras, naudojant pneumatinį plaktuką iš Š.
4. Perkasoje nuimamas trobuotas žvyras, naudojant pneumatinį plaktuką iš R.
5. Perkasos vaizdas nuėmus paviršinius sluoksnius iš ŠV.
6. Perkasos vaizdas nuėmus paviršinius sluoksnius iš Š.
7. Bendras perkasos vaizdas iš PR pusės, pasiekus 30 cm gylį.
8. Bendras perkasos vaizdas iš P, pasiekus 30 cm gylį nuo žemės paviršiaus.
9. Bendras perkasos vaizdas iš R, pasiekus 30 cm gylį nuo žemės paviršiaus.
10. Perkasos PR sienelė iš ŠV, pasiekus 30 cm gylį nuo žemės paviršiaus.
11. Atidengtas perkasimas ties kv.A2,3, B3-5 iš Š pusės (30 cm gylis).
12. Bendras perkasos vaizdas iš PR, pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus.
13. Bendras perkasos vaizdas iš P, pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus.
14. Bendras perkasos vaizdas iš Š, pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus.
15. Perkasos PR sienelė iš ŠV, pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus.
16. Ties kv.B4-5 PV sienelėje atidengtas perkasimas iš ŠR pusės.
17. Perkasos ŠR sienelė iš PV, pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus.
18. Perkasos PV sienelė iš ŠR, pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus.
19. Bendras perkasos vaizdas pasiekus jžemį iš PR.
20. Perkasos vaizdas pasiekus jžemį iš Š.
21. Perkasos PR sienelė iš ŠV, pasiekus jžemį.
22. Perkasos ŠV sienelė, pasiekus jžemį iš PR.
23. Perkasos PV sienelė iš ŠR, pasiekus jžemį.
24. Perkasos ŠR sienelė pasiekus jžemį iš PV.
25. Perkasoje kv.A2 perkasimo pjūvyje atidengti veikiantys el. kab.iš PV
26. Užpilama perkasa iš PR.
27. Klojama veléna ant užpiltos perkasos iš ŠV.
28. Užmatuota perkasa iš PR pusės.
29. Bendras perkasos vaizdas nuėmus 10 cm storio velénos sluoksnį iš ŠR.
30. Bendras perkasos vaizdas nuėmus 10 cm storio velénos sluoksnį iš R.
31. Bendras perkasos vaizdas pasiekus 25 – 30 cm gylį (nuėmus armenį) iš ŠR.
32. ŠV sienelė pasiekus 25 - 30 cm gylį (nuėmus armenį) iš PR.
33. Tikrinamos išmestos žemės metalų detektoriumi. Vaizdas iš ŠR.
34. Perkasos vaizdas pasiekus 40 cm gylį iš PV.
35. Perkasos vaizdas pasiekus 40 cm gylį iš ŠR.

36. PV sienelės vaizdas pasiekus 40 cm gylį iš ŠR.
37. Perkasos vaizdas pasiekus 60 cm gylį, dengiantis tarpsluoksniu iš Š.
38. Bendras perkasos vaizdas iš V, pasiekus 60 cm ir dengiantis tarpsluoksniu.
39. ŠR sienelės vaizdas iš PV, pasiekus 60 cm gylį.
40. 60 cm gylyje, kv.B2 fiksuoti šuns kaulai *in situ*. Iš ŠV.
41. 60 cm gylyje, kv.B2 fiksuoti šuns kaulai *in situ* iš ŠV.
42. Perkasos vaizdas iš PV pasiekus 75 - 80 cm gylį.
43. Bendras perkasos vaizdas iš Š, pasiekus 75-80 cm gylį.
44. Perkasos vaizdas pasiekus jžemį iš PV.
45. Bendras perkasos vaizdas pasiekus jžemį iš V.
46. Bendras jžemyje atidengtos ūkinės duobės vaizdas iš PR pusės.
47. ŠV sienelė iš PR pusės.
48. PR sienelė iš ŠV pusės.
49. Padarytas duobės pjūvis iš PV.
50. Padarytas duobės pjūvis iš PV.
51. Perkasos ŠR sienelė iš PV pusės, pasiekus jžemį.
52. Bendras perkasos vaizdas išpreparavus ūkinę duobę iš P.
53. Bendras perkasos vaizdas baigiant tyrimus iš PV.
54. Užpilta perkasa uždengta velėna iš V.
55. Užmatuota perkasa Nr.4 iš PV.
56. Perkasos vaizdas nuėmus paviršinį 10 cm storio velėnos sluoksnį iš ŠR.
57. Perkasos vaizdas nuėmus paviršinį 10 cm storio velėnos sluoksnį iš PV.
58. Perkasos vaizdas dengiantis jžemiu 30 cm gylyje iš R.
59. Perkasos vaizdas iš ŠR dengiantis jžemiu.
60. Bendras ištirtos perkasos vaizdas iš P.
61. ŠR sienelė iš PV pusės.
62. PV sienelė iš ŠR pusės.
63. Kv.AB2 fiksuotos duobės pjūvis iš PV.
64. Užkasta ir suvelėnuota perkasos Nr.4 vieta iš ŠR.
65. Tikrinamas plotas metalų detektoriumi bei atėjė vietiniai į gyventojai į svečius iš ŠR. A.Kviklio foto
66. ŠV sienelė iš PR. A.Kviklio foto
67. PR sienelė iš ŠV. A.Kviklio foto
68. Užmatuota perkasa Nr.5 iš ŠR.
69. Perkasa nuėmus paviršinį 10 cm storio velėnos sluoksnį iš PV.
70. Perkasa nuėmus paviršinį 10 cm storio velėnos sluoksnį iš ŠR.
71. Bendras perkasos vaizdas nuėmus armens sluoksnį iš PV.

72. PV sienelė iš ŠR nuėmus armens sluoksnį (30 cm nuo ž. paviršiaus).
73. Bendras perkasos vaizdas pasiekus ižemį iš PV.
74. ŠV sienelė iš PR. A.Kviklio foto
75. PR sienelė iš ŠV. A.Kviklio foto
76. ŠR sienelė iš PV.
77. PV sienelė iš ŠR.
78. Užpilta ir užvėlenuota perkasa iš ŠR.
79. Užpilta ir užvėlenuota perkasa iš R.
80. Užmatuotas šurfas iš ŠV.
81. Užmatuotas šurfas iš R.
82. Vaizdas nuėmus 10 cm storio velėnos sluoksnį iš ŠV.
83. Šurfas nuėmus 10 cm storio velėnos sluoksnį iš Š.
84. Vaizdas nuėmus armens sluoksnį iš V.
85. Šurfe atidengtas šlaito tvirtinimui naudoti akmuo ir molio tinkas iš PR.
86. Preparuojamas sluoksnis iš Š.
87. Atidengtas molio tinkas *in situ* iš ŠV.
88. vaizdas pasiekus 40 cm gylį; atidengti akmenys *in situ* iš PV.
89. Atidengti akmenys *in situ* iš ŠR.
90. Atidengtas angliukas 40 cm gylyje virš molio tinko sluoksnio *in situ*.
91. Plečiamas šurfas ŠV kryptimi 0,5 metro iš ŠR.
92. Daromas „laiptas“ šurfo praplėtime ties kv.A2 iš ŠV.
93. Gilinamas šurfas ties kv.A2 iš PV, vaizdas pasiekus 50 cm gylį.
94. ŠR sienelė iš PV, pasiekus 70 cm gylį nuo žemės paviršiaus.
95. Šurfas iš ŠV pasiekus projektinį 70 cm gylį.
96. PV sienelė iš ŠR, pasiekus 70 cm projektinį gylį.
97. ŠV sienelė iš PR pusės, baigiant tyrimus šurfe.
98. Šurfe kv.A2 atidengti akmenys *in situ* iš ŠV.
99. Šurfas užpiltas po tyrimų iš ŠV.
100. Vaizdas iš ŠV, nuėmus paviršinį velėnos sluoksnį.
101. Bendras šurfo vaizdas iš Š pusės, nuėmus 10 cm velėnos sluoksnį.
102. Šurfas, pasiekus projektinį 40 cm gylį iš ŠV pusės.
103. Užmatuoto šurfo vieta prieš tyrimus iš PV pusės.
104. Šurfas pasiekus projektinį gylį iš PV.
105. Šurfas Nr.4 nuėmus paviršinį 10 cm velėnos sluoksnį iš ŠR.
106. Šurfas iš PR, pasiekus ižemį – baigiant tyrimus.
107. Šurfas baigiant tyrimus iš PR pusės.

108. Plotas Nr.1. Vaizdas prieš archeologinius žvalgymus iš PR.
109. Plete Nr.1 nuimamas 10 cm storio velėnos sluoksnis iš PR.
110. Ploto Nr.1 vaizdas nuėmus velėnos sluoksnį iš PER
111. Plotas Nr.1 atlikus žvalgymus (nuėmus velėnos sluoksnį) iš ŠV.
112. Plotas Nr.2 žvalgymų metu iš ŠR.
113. Plotas Nr.2 žvalgymų metu iš PV.
114. Vaizdas į piliakalnio aikštę iš ŠR pusės (plotą Nr.3), prieš atliekant žvalgymus tako įrengimo vietoje.
115. Bendras žvalgomos ploto Nr.3 vaizdas iš ŠR pusės.
116. Žvalgomos ploto Nr.3 vaizdas ties 1-10 m iš ŠR.
117. Plotas Nr.3 ties 30 m iš PV.
118. Plotas Nr.3 ties 85 m iš PV.
119. Žvalgomos ploto Nr.3 1-10 m iš P.
120. Žvalgomos ploto Nr.3 1-10 m iš Š.
121. Užpilta duobė Nr.1 iš PV.
122. Užpilta duobė Nr.2 iš PV.

1. Perkasa Nr.2 prieš tyrimus. Iš ŠV pusės.

2. Perkasa Nr.2 prieš tyrimus iš PR pusės.

3. Perkasoje nuimamas trobuotas žvyras, naudojant pneumatinį plaktuką iš Š.

4. Perkasoje nuimamas trobuotas žvyras, naudojant pneumatinį plaktuką iš R.

5. Perkasos vaizdas nuémus paviršinius sluoksnius iš ŠV.

6. Perkasos vaizdas nuémus paviršinius sluoksnius iš Š.

7. Bendras perkaso vaizdas iš PR pusés, pasiekus 30 cm gylį.

8. Bendras perkaso vaizdas iš P, pasiekus 30 cm gylį nuo žemės paviršiaus.

9. Bendras perkaso vaizdas iš R, pasiekus 30 cm gylį nuo žemės paviršiaus.

10. Perkaso PR sienelė iš ŠV, pasiekus 30 cm gylį nuo žemės paviršiaus.

11. Atidengtas perkasimas ties kv.A2,3, B3-5 iš Š pusės (30 cm gylis).

12. Bendras perkaso vaizdas iš PR, pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus.

13. Bendras perkaso vaizdas iš P, pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus.

14. Bendras perkaso vaizdas iš Š, pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus.

15. Perkasos PR sienelė iš ŠV, pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus.

16. Ties kv.B4-5 PV sienelėje atidengtas perkasimas iš ŠR pusės.

17. Perkasos ŠR sienelė iš PV, pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus.

18. Perkasos PV sienelė iš ŠR, pasiekus 60 cm gylį nuo žemės paviršiaus.

19. Bendras perkaso vaizdas pasiekus įžemį iš PR.

20. Perkaso vaizdas pasiekus įžemį iš Š.

21. Perkaso PR sienelė iš ŠV, pasiekus įžemį.

22. Perkaso ŠV sienelė, pasiekus įžemį iš PR

23. Perkasos PV sienelė iš ŠR, pasiekus ižemį.

24. Perkasos ŠR sienelė pasiekus ižemį iš PV.

25. Perkasoje kv.A2 perkasimo pjūvyje atidengti veikiantys el. kab.iš PV

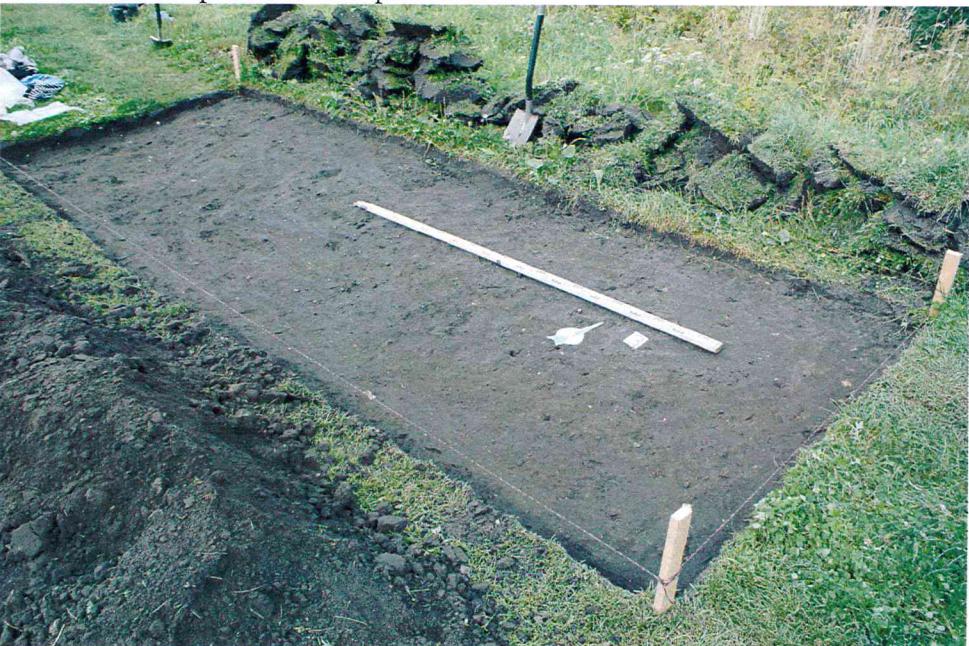
26. Užpilama perkasa iš PR.

27. Klojama veléna ant užpiltos perkasos iš ŠV.

28. Užmatuota perkasa iš PR pusės.

30. Bendras perkaso vaizdas nuėmus 10 cm storio velėnos sluoksnį iš R.

29. Bendras perkaso vaizdas nuėmus 10 cm storio velėnos sluoksnį iš ŠR.

31. Bendras perkaso vaizdas pasiekus 25 – 30 cm gylį (nuėmus armenų) iš ŠR.

32. ŠV sienelė pasiekus 25 - 30 cm gylį (nuėmus armeni) iš PR.

34. Perkasos vaizdas pasiekus 40 cm gylį iš PV.

33. Tikrinamos išmestos žemės metalų detektoriumi. Vaizdas iš ŠR.

35. Perkasos vaizdas pasiekus 40 cm gylį iš ŠR.

36. PV sienelės vaizdas pasiekus 40 cm gylį iš ŠR.

37. Perkasos vaizdas pasiekus 60 cm gylį, dengiantis tarpsluoksniniui iš Š.

38. Bendras perkasos vaizdas iš V, pasiekus 60 cm ir dengiantis tarpsluoksniniui.

39. ŠR sienelės vaizdas iš PV, pasiekus 60 cm gylį.

40. 60 cm gylyje, kv.B2 fiksuoti paukščio kaulai *in situ*. Iš ŠV.

42. Perkasos vaizdas iš PV pasiekus 75 - 80 cm gylį.

41. 60 cm gylyje, kv.B2 fiksuoti paukščio kaulai *in situ* iš ŠV.

43. Bendras perkasos vaizdas iš Š, pasiekus 75-80 cm gylį.

44. Perkasos vaizdas pasiekus įžemį iš PV.

45. Bendras perkasos vaizdas pasiekus įžemį iš V.

46.Bendras įžemyje atidengtos ūkinės duobės vaizdas iš PR pusės.

47. ŠV sienelė iš PR pusės.

48. PR sienelė iš ŠV pusės.

49. Padarytas duobės pjūvis iš PV.

50. Padarytas duobės pjūvis iš PV.

51. Perkasos ŠR sienelė iš PV pusės, pasiekus įžemį.

52. Bendras perkaso vaizdas išpreparavus ūkinę duobę iš P.

53. Bendras perkaso vaizdas baigiant tyrimus iš PV.

54. Užpilta perkasa uždengta velėna iš V.

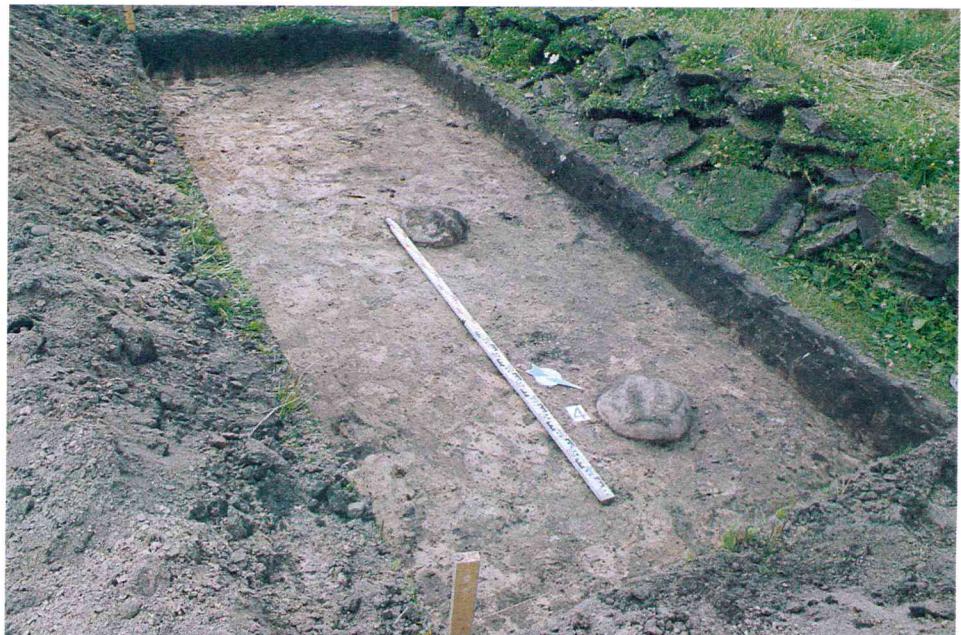
55. Užmatuota perkasa Nr.4 iš PV.

56. Perkasos vaizdas nuėmus paviršinį 10 cm storio velėnos sluoksnį iš ŠR.

57. Perkasos vaizdas nuėmus paviršinį 10 cm storio velėnos sluoksnį iš PV.

58. Perkasos vaizdas dengiantis įžemiu 30 cm gylyje iš R.

59. Perkasos vaizdas iš ŠR dengiantis įžemiu.

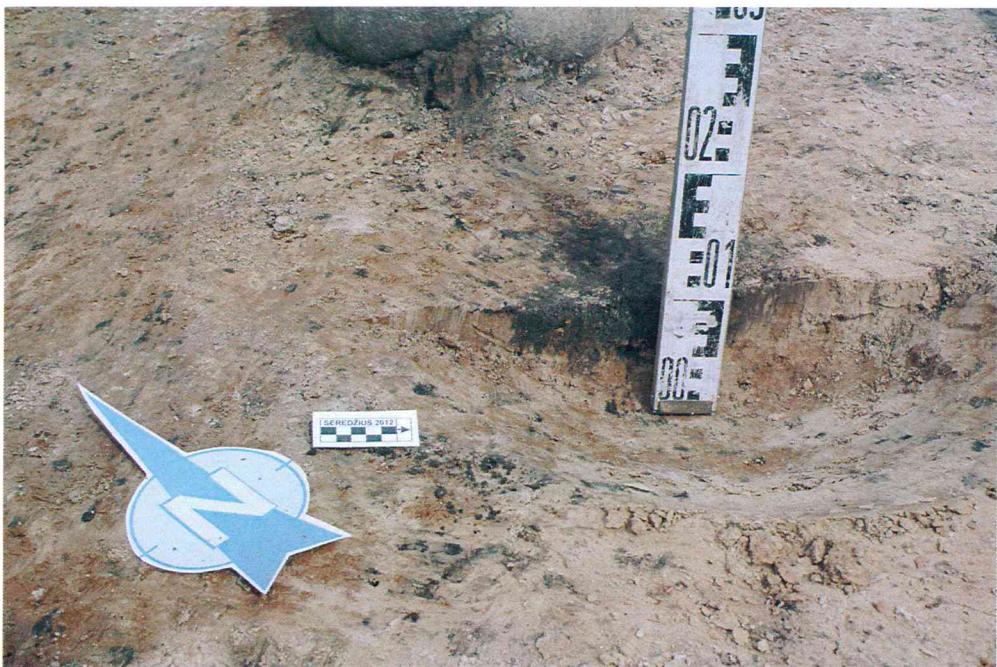
60. Bendras ištirtos perkaso vaizdas iš P.

61. ŠR sienelė iš PV pusės.

62. PV sienelė iš ŠR pusės.

63. Kv.AB2 fiksuotos duobės pjūvis iš PV.

64. Užkasta ir suvelėnuota perkaso Nr.4 vieta iš ŠR.

65. Tikrinamas plotas metalų detektoriumi bei atėjė vietiniai į gyventojai į svečius iš ŠR.

66. ŠV sienelė iš PR.

67. PR sienelė iš ŠV.

68. Užmatuota perkasa Nr.5 iš ŠR.

69. Perkasa nuėmus paviršinį 10 cm storio velėnos sluoksnį iš PV.

70. Perkasa nuėmus paviršinį 10 cm storio velėnos sluoksnį iš ŠR.

71. Bendras perkaso vaizdas nuėmus armens sluoksnį iš PV.

72. PV sienelė iš ŠR nuėmus armens sluoksnį (30 cm nuo ž. paviršiaus).

73. Bendras perkaso vaizdas pasiekus jžemj iš PV.

74. ŠV sienelė iš PR.

75. PR sienelė iš ŠV.

76. ŠR sienelė iš PV.

77. PV sienelė iš ŠR.

78. Užpilta ir užvėlenuota perkasa iš ŠR.

79. Užpilta ir užvėlenuota perkasa iš R.

80. Užmatuotas šurfas iš ŠV.

81. Užmatuotas šurfas iš R.

82. Vaizdas nuėmus 10 cm storio velėnos sluoksnį iš ŠV.

83. Šurfas nuėmus 10 cm storio velėnos sluoksnį iš Š.

84. Vaizdas nuėmus armens sluoksnį iš V.

85. Šurfe atidengtas šlaito tvirtinimui naudoti akmuo ir molio tinkas iš PR.

86. Preparuojamas sluoksnis iš Š.

87. Atidengtas molio tinkas *in situ* iš ŠV.

88. vaizdas pasiekus 40 cm gylį; atidengti akmenys *in situ* iš PV.

89. Atidengti akmenys *in situ* iš ŠR.

90. Atidengtas angliukas 40 cm gylyje virš molio tinko sluoksnio *in situ*.

91. Plečiamas šurfas ŠV kryptimi 0,5 metro iš ŠR.

92. Daromas „laiptas“ šurfo praplėtime ties kv.A2 iš ŠV.

93. Gilinamas šurfas ties kv.A2 iš PV, vaizdas pasiekus 50 cm gyli.

94. ŠR sienelė iš PV, pasiekus 70 cm gylį nuo žemės paviršiaus.

95. Šurfas iš ŠV pasiekus projektinį 70 cm gylį.

96. PV sienelė iš ŠR, pasiekus 70 cm projektinį gylį.

97. ŠV sienelė iš PR pusės, baigiant tyrimus šurfe.

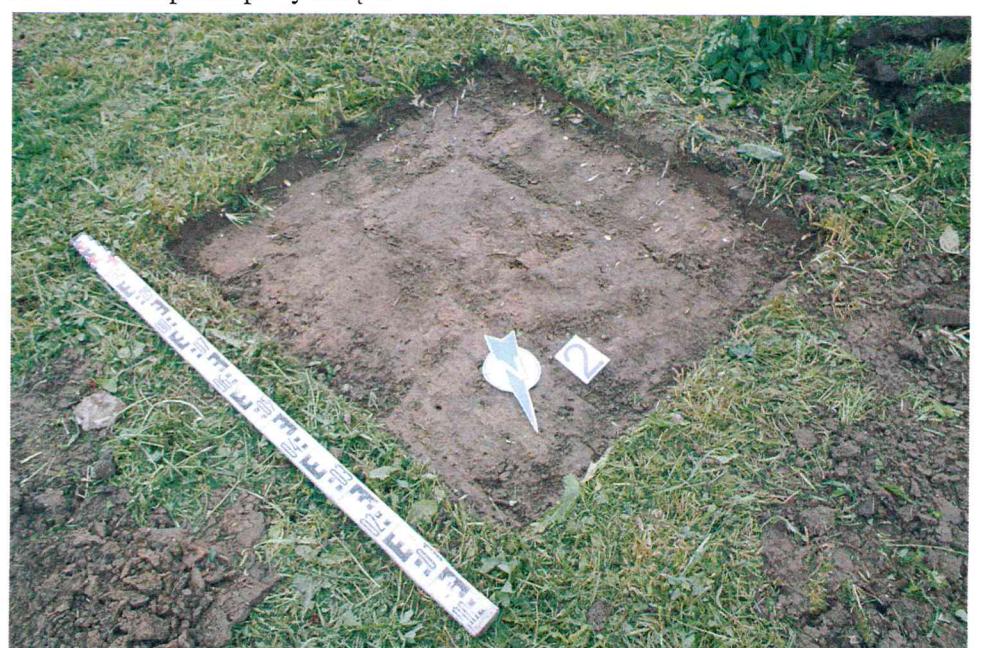
98. Šurfe kv.A2 atidengti akmenys *in situ* iš ŠV.

99. Šurfas užpiltas po tyrimų iš ŠV.

100. Vaizdas iš ŠV, nuėmus paviršinį velėnos sluoksnį.

101. Bendras šurfo vaizdas iš Š pusės, nuėmus 10 cm velėnos sluoksnį.

102. Šurfas, pasiekus projektinių 40 cm gylį iš ŠV pusės.

103. Užmatuoto šurfo vieta prieš tyrimus iš PV pusės.

104. Šurfas pasiekus projektinių gylį iš PV.

105. Šurfas Nr.4 nuėmus paviršinį 10 cm velėnos sluoksnį iš ŠR.

106. Šurfas iš PR, pasiekus įžemį – baigiant tyrimus.

107. Šurfas baigiant tyrimus iš PR pusės.

108. Plotas Nr.1. Vaizdas prieš archeologinius žvalgymus iš PR.

109. Plete Nr.1 nuimamas 10 cm storio velėnos sluoksnis iš PR.

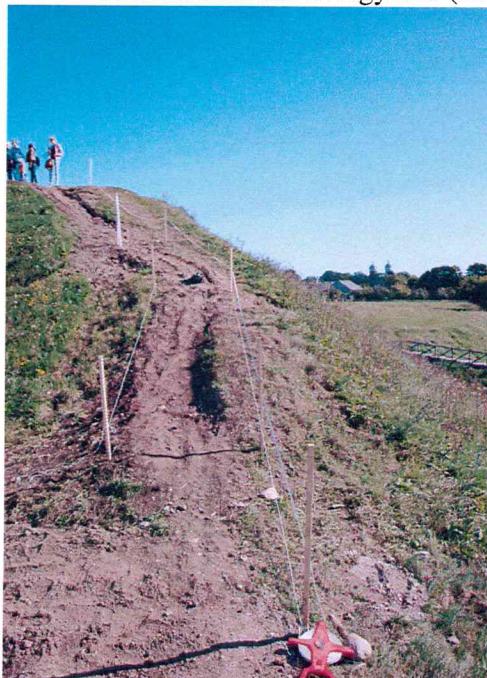
110. Ploto Nr.1 vaizdas nuėmus velėnos sluoksnį iš PR

112. Plotas Nr.2 žvalgymų metu iš ŠR.

111. Plotas Nr.1 atlikus žvalgymus (nuėmus velėnos sluoksnį) iš ŠV.

113. Plotas Nr.2 žvalgymų metu iš PV.

114. Vaizdas į piliakalnio aikštelę iš ŠR pusės (plotą Nr.3), prieš atliekant žvalgymus tako įrengimo vietoje.

115. Bendras žvalgomo ploto Nr.3 vaizdas iš ŠR pusės.

116. Žvalgomas ploto Nr.3 vaizdas ties 1-10 m iš ŠR.

118. Plotas Nr.3 ties 85 m iš PV.

117. Plotas Nr.3 ties 30 m iš PV.

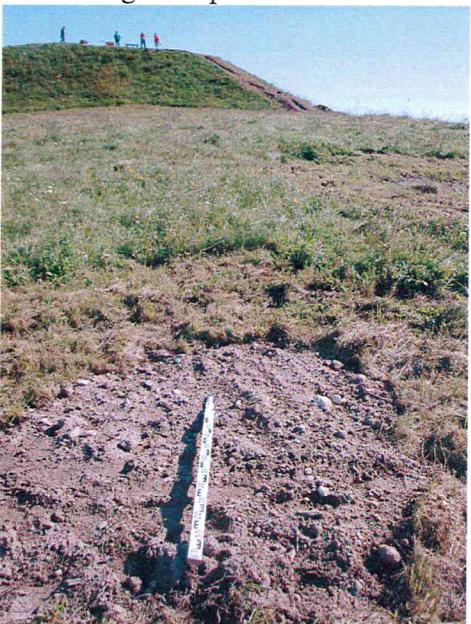
119. Žvalgomas ploto Nr.3 1-10 m iš P.

120. Žvalgomas ploto Nr.3 1-10 m iš Š.

121. Užpilta duobė Nr.1 iš PV.

122. Užpilta duobė Nr.2 iš PV.

RADINIŲ FOTOFIKSACIJOS SĄRAŠAS:

- 123. R.Nr.76. Lazdelinis smeigtukas
- 124. R.Nr.102. Žvejybinis kabliukas.
- 125. R.Nr.125. Sagties liežuvėlis.
- 126. R.Nr.182. Žvejybinis kabliukas.
- 127. Moneta iš žvalgyto ploto Nr.3
- 128. R.Nr.128. Molio tinkas.
- 129. R.Nr.59. Lipdytinė keramika grublėtu paviršiumi.
- 130. R.Nr.81. Lipdytinės keramikos pakraštėlis
- 131. R.Nr.131. Lipdytinė keramikos šukė. Grublėtu paviršiumi.
- 132. R.Nr.85. Žiestos keramikos šukė
- 133. R.Nr.95. Lipdytinė keramikos šukė grublėtu paviršiumi.
- 134. R.Nr.60. Žiestos keramikos šukė.
- 135. R.Nr.114. Lipdytinė šukė grublėtu paviršiumi.
- 136. Lipdytinės keramikos lygiu paviršiumi fragmentas
- 137.R.Nr.142. Lipdytinė šukė grublėtu paviršiumi.
- 138. R.Nr.198. Molio tinko pavyzdys.

123. R.Nr.76. Lazdelinis smeigtukas

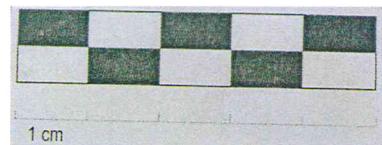
124. R.Nr.102. Žvejybinis kabliukas.

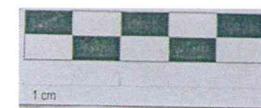
125. R.Nr.125. Sagties liežuvėlis.

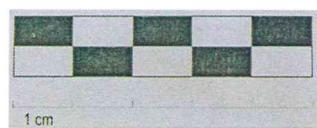
126. R.Nr.182. Žvejybinis kabliukas.

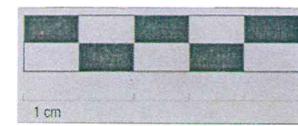
127. Moneta iš žvalgyto ploto Nr.3

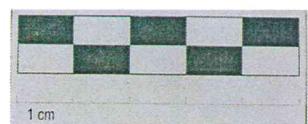
128. R.Nr.128. Molio tinkas.

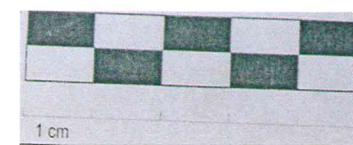
129. R.Nr.59. Lipdytinė keramika grublėtu paviršiumi.

130. R.Nr.81. Lipdytinės keramikos pakraštėlis

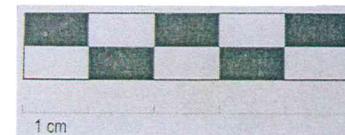
131. R.Nr.131. Lipdytinė keramikos šukė. Grublėtu paviršiumi.

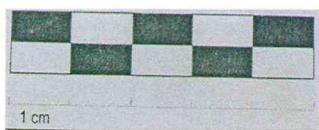
132. R.Nr.85. Žiestos keramikos šukė

133. R.Nr.95. Lipdytinė keramikos šukė grublėtu paviršiumi.

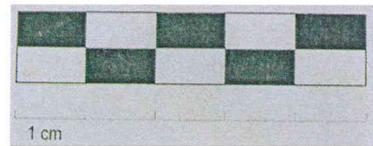
134. R.Nr.60. Žiestos keramikos šukė.

135. R.Nr.114. Lipdytinė šukė grublėtu paviršiumi.

136. Lipdytinės keramikos lygiu paviršiumi fragmentas

137.R.Nr.142. Lipdytinė šukė grublėtu paviršiumi.

138. R.Nr.198. Molio tinko pavyzdys.

PRIEDŪ SĄRAŠAS:

1. Archeologinių tyrimų leidimas
2. Archeologinių tyrimų projektas
3. Radinių priemimo aktai
4. Zooarcheologinės medžiagos tyrimų pažyma
5. ATL straipsnelis
6. CD (ataskaita pdf formatu, papildomos fotografijos iš tyrimų)

Leidimas galioja iki 2012-11-30

LEIDIMAS

vykdyti archeologinius tyrimus

2012-08-17 Nr. 268
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamoho kulturos paveldo apsaugos įstatymo 18 str.
šis leidimas išduotas **dr. Agnei Vaitkuvienei**

Vykdyti Seredžiaus piliakalnio su gyvenviete (23898), Jurbarko r. sav., Seredžiaus mstl.,
žvalgomuosius archeologinius tyrimus

taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotograuoti, piešti, rinkti
radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrimų projektas: Seredžiaus piliakalnio su gyvenviete (u.k. 23898), Seredžiaus mstl., Jurbarko
r. sav., 2012 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų projektas, Nr. 268.

Apskaitos, paveldotvarkos planavimo skyriaus
vyriausasis specialistas

V. Lučunas

Autorius:

Dr. Agnė Vaitkuvienė

Tel. (8 630) 22269

KPD atestato Nr.0607

Užsakovas:

UAB „Jurmelsta“,

Pramonės g.1, LT-74111 Jurbarkas

Tel/fax (8447)70080

e-paštas: jurmelsta@jur.kli.lt

Patvirtinta: *Stasys Kavaliauskas*

Data 2012-08-02

Seredžiaus piliakalnio su gyvenviete (u. k. 23898), Seredžiaus mstl.,

Jurbarko r. sav.,

2012 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų

projektas

Zooarcheologinės medžiagos tyrimai

Seredžius 2012

Galvijo apatinio žandikaulio 4 fragmentai, 3 krūminiai dantys, 5 slankstelių fragmentai, mentės distalinė dalis, dešiniojo petikaulio distalinė dalis, 3 petikaulio fragmentai, alkūnkaulio fragmentas, dubens kaulų fragmentas, girnelė, blauzdikaulio 4 fragmentai, centrinis kulno kaulas, kairysis šokikaulis, pėdos kaulo proksimalinė dalis, antrasis pirštakaulis. Kaulai priklausė mažiausiai 2 individams.

Kiaulės kairysis kulnakaulis, 2 šlaunikaulio fragmentai. Kaulai priklausė mažiausiai 1 individui.

Avies/ožkos blauzdikaulio diafizės fragmentas, dešiniojo šlaunikaulio proksimalinė dalis, stipinkaulio fragmentas. Kaulai priklausė mažiausiai 1 individui.

Arklio kandis, krūminio danties fragmentas, kairiojo plaštakos kaulo proksimalinė dalis, šokikaulis. Kaulai priklausė mažiausiai 1 suaugusiam individui.

Elnio dešiniojo blauzdikaulio fragmentas.

Šuns 3 juosmens slanksteliai, krūtinės slankstelis, kryžkaulis, 7 šonkaulių fragmentai, stipinkaulio distalinė dalis, 6 dubens kaulų fragmentai, kairiosios užpakalinės kojos liekanos – šlaunikaulis, blauzdikaulis, šokikaulis, kulnakaulis, kairiojo 6 pėdos kaulai, 2 pirštakauliai. Kaulai priklausė vienam individui.

Stambaus kanopinio 4 petikaulio diafizės fragmentai, mentės kaulo fragmentas, 14 smulkių kaulų fragmentų.

Iš viso buvo ištirti 87 kaulų fragmentai, priklausę mažiausiai 7 individams. Pavyko identifikuoti 66 (76 %) kaulų fragmentus. Išskyruis elnio blauzdikaulio fragmentą visi kaulai priklausė naminiams gyvuliams. Vertinant pagal nustatyti kaulų skaičių, daugiausiai rasta šuns kaulų – 31 (47 % visų nustatyti), kiek mažiau – galvijo 26 vnt. (39 %), taip pat aptikta arklių (4 vnt., 6 %), kiaulių ir avių/ožkų (po 3 vnt., 4 %). Tačiau didelis kiekis *šuns* kaulų priklausė tik 1 individui, kurio dalis skeleto (užpakalinė kairė koja, stuburo dalis) ir buvo aptikta. Tai nedidelio, apie 27 cm īgio, jaunesnio kaip 1 m. šuns liekanos. *Galvijų* kaulai priklausė dviem gyvuliam – jaunam, ne vyresniam kaip 1 m. ir gana senam (*galvijų* standartais), maždaug 8 m. gyvuliu. Taip pat identifikuota mažiausiai vieno suaugusio *arklio* (kaulai kapoti), *kiaulės* (jaunesnės kaip 2 m.) ir *avies/ožkos* kaulų.

Dr. G. Piličiauskienė
2013-05-04

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Numatomo terti objekto aprašymas. Seredžiaus piliakalnis (Palemono Kalnas) įrengtas Nemuno aukštutinės terasos kyšulyje, suformuotame Pieštuvės upelio. Aikštelė beveik trikampė, pailga rytų - vakarų kryptimi, 50 metrų ilgio, 35 metrų pločio rytuose. Jos rytiniame gale supiltas 7 metrų aukščio, 20 metrų pločio pirmasis pylimas, kurio išorinis 9 metrų aukščio šlaitas leidžiasi į 10 metrų pločio, 4 metrų gylio griovį 4 metrų pločio dugnu (geriausiai išliko pietrytiname šlaite), juosusi ir piliakalnio šiaurinę papédę. Griovio išorinėje pusėje supiltas antras 3 metrų aukščio, 10 metrų pločio pylimas (geriau išlikęs tik šiauriname ir pietrytinėje dalyse). Vakariniame šlaite, 6 metrai žemiau aikštelės yra 2 metrų pločio terasa. Šlaitai statūs, 30 metrų aukščio, viršutinėje 6 - 8 metrų aukščio dalyje dirbtinai pastatinti.

Piliakalnis apardytas arimų, pirmajame pylime iškasta didžiulė duobė, aikštelės kraštuose - apkasas. Dirvonuoja. Į piliakalnį nuo Seredžiaus miestelio apatinės dalies į viršų įrengti laiptai.

Piliakalnyje stovėjo Pieštuvės pilis (1293-1363 m.). Ją kryžiuočiai puolė 1293 m. liepos 25 d., 1298 m., 1318 m. rudenį (kiekvieną kartą sudeginti papiliai), 1319 m., 1322 m. vasarą, 1345 m. vasarą, 1357 m. 1363 m. balandį Pieštuvės pilis užimta ir sudeginta po derybų, pasitraukus jos įgulai. Pieštuvės pilis vėl buvo atstatyta po Žalgirio mūšio (minima 1412 - 1413 m.).

R ir P papédėse 1,5 ha plote yra papédės gyvenvietė, kurioje rasta grublėtos bei žiestos keramikos, molio tinko, gyvulių kaulų.

Piliakalnis datuojamas I tūkst. viduriu - XV a. pradžia¹.

Tyrimų istorija. 1975 metų Lietuvos TSR archeologijos atlaso II tome minima, jog piliakalnio piliakalnio R papédėje esančioje gyvenvietėje aptikta grublėtu paviršiumi, žiestos keramikos, apdegusio molio tinko gabalų, gyvulių kaulų².

1994 metais, tikslinant Seredžiaus miestelio kultūrinio sluoksnio ribas, kurių metu, plote į R nuo Pieštuvės upelio (priešais Seredžiaus piliakalnį), ariamos dirvos paviršiuje buvo surastas vienas arbaleto strėlės antgalis³, kuris pagal G. Rackevičiaus tipologiją priskiriamas 14 tipui⁴.

2010 m. VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ archeologas M. Mačiulis vykdė archeologinius žvalgomuosius tyrimus piliakalnio aikštelėje esančių II Pasaulinio karo metų apkasų vietoje, iškasta viena 10 m² dydžio perkasa. Joje rastas 1,1 – 1,3 m storio juodos žemės kultūrinis sluoksnis su archeologiniais radiniais. Sluoksnyje rasta akmenų metinys, 3 geležiniai

¹ Baubonis Z., Zabiela G., Lietuvos piliakalnių atlasas., T.I, Vilnius;

² Lietuvos TSR archeologijos atlasas., T.II, Vilnius, 1975 m., p.151;

³ Aleliūnas G., Žvalgomujų archeologinių tyrinėjimų Seredžiuje (Jurbarko raj.) 1994 metais ataskaita. Vilnius, 1995 // LIIR Nr.2271;

⁴ Rackevičius G., Arbaletas ir lankas Lietuvoje XIII-XIV a., Vilnius, 2002 m., p.181;

įtveriamieji arbaleto strėlių antgaliai, žalvarinė pasaginė segė gyvuliniais galais, žalvarinė kryžinė segė, 4 įtveriamieji peiliai, 2 įvijos, žalvarinis žiedas vytu lankeliu, adata, žvejybinis kabliukas bei 36 žiestos keramikos šukės puoštos bangelių, įspaudėlių, štampuku ornamentu. Sluoksnis datuojamas XIII – XIV amžiumi ir siejamas su XIV amžiaus Pieštuvės pilies puldinėjimais⁵.

Tyrimų pobūdžio pagrindimas. 2011 m. VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ parengė Seredžiaus piliakalnio tvarkymo projektą (projekto vadovas A. Vengris). Jame numatyta atvežtiniu gruntu užpilti gynybiniame pylime ir piliakalnio šlaituose neaišku kada iškastas duobes, gražinti Antrojo pasaulinio karo metu kasant apkasus aikštéléje iškastas žemes, užpilti žemėmis per gyvenvietę einančio keliuko provėžas. Visame komplekse bus atliekami kraštovaizdžio formavimo kirtimai. Reguliuojant lankytąjų srautus senovės gyvenvietės prieigose bus įrengtas lauko akmenų užtvaras automobiliams, takai per senovės gyvenvietę ir piliakalnio aikštélės pakraščiais, terasuoti laiptai į gynybinį griovį ir pylimą, informacinės rodyklės. Įrengiant takus, laiptus, užpilant apkasus ir duobes žemės paviršius bus judinamas iki 20 cm. gylio. Įrengiant informacines rodykles ir įrengiant užtvarą žemė bus judinama iki 30 cm., demontuojant stendą – iki 70 cm. gylio.

Tyrimų metodika ir apimtys. Visų žemės judinimo darbų vietose bus atliekami žvalgomieji archeologiniai tyrimai ir archeologiniai žvalgymai. Informacinių rodyklių ir stendo demontavimo vietose jų darbų metu bus atliekami archeologiniai žvalgymai. Projektuojamų informacinių rodyklių įrengimo vietose į pietryčius ir į pietus už komplekso teritorijos, bei šiaurės rytinėje komplekso teritorijos dalyje (žiūrėti priedą Nr.1, plane ir eksplikacijoje pažymėta „IR“) bus žvalgomas 3 kvadratinių metrų bei iki 30 cm gylio plotas. Demontuojamo stendo vietoje, esančio piliakalnio aikštélės pietinėje dalyje (žiūrėti priedą Nr.1, plane ir eksplikacijoje pažymėta „DS“) bus žvalgomas 1 kvadratinio metro bei iki 70 cm gylio plotas. Akmenų užtvaro ir įrengiamo tako vietoje senovės gyvenvietėje bus iki įžemio ištirtos keturios žvalgomosios 2x5 m. ploto perkasonos. Žvalgymai numatomi būsimojo atsijų dangos tako, terasuotų laiptų, duobių ir apkasų užpymimo vietose apie 1600 m² plote.

Tyrimų tikslas. Surinkti duomenis apie piliakalnio ir senovės gyvenvietės chronologiją bei stratigrafiją, siekiant patikslinti datavimą bei užkirsti kelią galimam objekto vertingųjų savybių sunaikinimui.

⁵ Mačiulis M., Seredžiaus I piliakalnio (Jurbarko raj., Seredžiaus sen.) 2010 metų archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Vilnius, 2012 m.;

Tyrimų trukmė. Archeologiniai tyrinėjimai kasant šurfais ir perkasomis bus vykdomi 2012 m. rugpjūčio mėnesį, archeologiniai žvalgymai – visą piliakalnio tvarkymo laikotarpi, t.y., 2012 m. rugpjūčio – lapkričio mėn. Tyrimams vadovaus archeologė d. A.Vaitkuvienė, juose dalyvaus archeologas M. Mačiulis. Žemės darbus atliks VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ darbuotojai.

Tyrimų vadovė

Dr.Agnė Vaitkuvienė

2012-08-02, Vilnius

Priedai:

- 1) 2012 m. Seredžiaus piliakalnio archeologinių tyrinėjimų situacijos planas M 1:1000 (1 lapas).
- 2) 2012 m. būsimųjų tyrimų vietų fotonuotraukos (3 lapai).

F. 1 Piliakalnis, vaizdas PR pusės. A. Vaitkuvienės foto.

F. 2 Papédės gyvenvietė, vaizdas iš PV pusės. A. Vaitkuvienės foto.

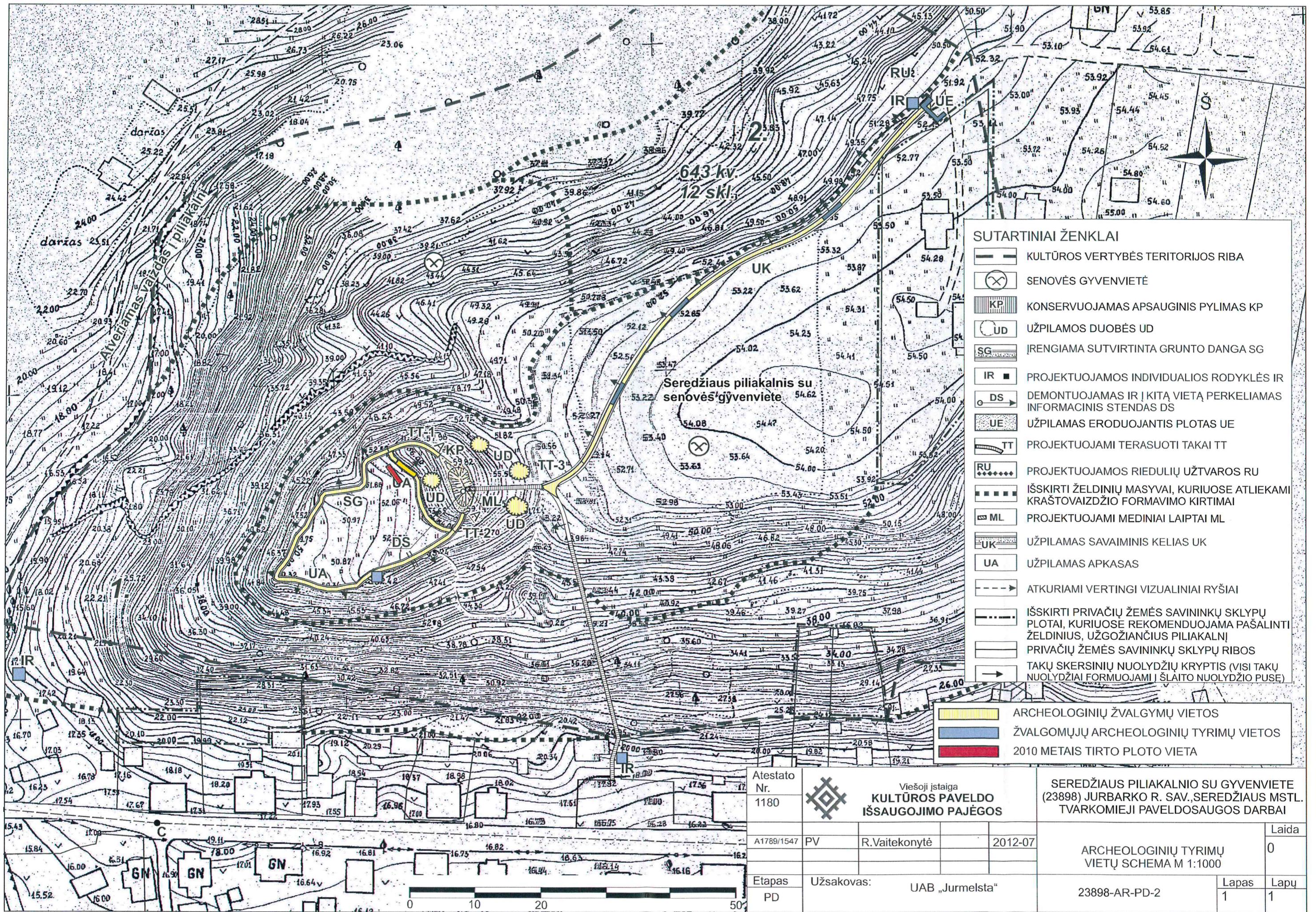
F. 3 Duobė piliakalnio pylime, vaizdas iš PR pusės. A. Vaitkuvienės foto.

F. 4 Išgrauža pylimo PV dalyje, vaizdas iš ŠR pusės. A. Vaitkuvienės foto.

F. 5 Apkasai piliakalnio aikštės Š pakraštyje, vaizdas iš ŠR pusės. A. Vaitkuvienės foto.

LIETUVOS NACIONALINIS MUZIEJUS
01143 Vilnius, Arsenalo 1, tel.: (8-5) 2627774, 2121939, faks. (8-5) 2611023

PRIÈMIMO AKTAS Nr. 306

2013 m. gegužės mén. 8 d. mes, muziejaus darbuotojas Numizmatikos sk. vyresn.
muziejininkas Eduardas Remecas

ir VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ archeologas Mindaugas Mačiulis

sudarė šio akto keturis egzempliorius apie tai, kad pirmas priima ([nuolatinai](#), laikinai), o antrasis perduoda muziejui šiuos muziejines reikšmės daiktus:

[Signature]

PRIĖMIMO AKTAS Nr. _____

2013 m. gegužės mėn. 8 d. mes, muziejaus darbuotojas LNM Archeologijos skyriaus muziejininkas
Gediminas Petrauskas

ir VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ archeologas
Mindaugas Mačiulis

sudarėme šio akto keturis egzempliorius apie tai, kad pirmas priima (nuolatinai, laikinai), o antrasis perduoda muziejui šiuos muziejinės reikšmės daiktus:

Eilės Nr.	Daikto pavadinimas ir jo trumpas aprašymas	Daiktų sk.	Daikto būklė	Lauko nr.	Pastabos
1–2.	Smeigtukai, geležiniai	2	korodavę	76, 170	<u>819 111913</u>
3–4.	Kabliukai žvejybiniai, geležiniai	2	korodavę	102, 182	
5.	Yla, geležinė	1	korodavusi	124	
6–7.	Dirbinių fragmentai, geležiniai	2	korodavę	126, 130	
8.	Skardelė, žalvarinė	1	korodavusi	131	
9.	Liežuvėlis (?), geležinis	1	korodavęs	175	
10–71.	Indų, molinių, lipdytų, lygiu ir grublėtu paviršiumi šukės	62	gera		
72–116.	Molio tinko fragmentai	45	gera		36 vnt. invent. ir 9 neinv.

Seredžius (Jurbarko r.)

Piliakalnis.

Radiniai rasti žvalgomųjų archeologinių tyrimų

metu 2012 m. Priimta pagal ataskaitos ARA

radinių sąrašą.

[Large handwritten signature]

Zooarcheologinės medžiagos tyrimai

Seredžius 2012

Galvijo apatinio žandikaulio 4 fragmentai, 3 krūminiai dantys, 5 slankstelių fragmentai, mentės distalinė dalis, dešiniojo petikaulio distalinė dalis, 3 petikaulio fragmentai, alkūnkaulio fragmentas, dubens kaulų fragmentas, girnelė, blauzdikaulio 4 fragmentai, centrinis kulno kaulas, kairysis šokikaulis, pėdos kaulo proksimalinė dalis, antrasis pirštakaulis. Kaulai priklausė mažiausiai 2 individams.

Kiaulės kairysis kulnakaulis, 2 šlaunikaulio fragmentai. Kaulai priklausė mažiausiai 1 individui.

Avies/ožkos blauzdikaulio diafizės fragmentas, dešiniojo šlaunikaulio proksimalinė dalis, stipinkaulio fragmentas. Kaulai priklausė mažiausiai 1 individui.

Arklio kandis, krūminio danties fragmentas, kairiojo plaštakos kaulo proksimalinė dalis, šokikaulis. Kaulai priklausė mažiausiai 1 suaugusiam individui.

Elnio dešiniojo blauzdikaulio fragmentas.

Šuns 3 juosmens slanksteliai, krūtinės slankstelis, kryžkaulis, 7 šonkaulių fragmentai, stipinkaulio distalinė dalis, 6 dubens kaulų fragmentai, kairiosios užpakalinės kojos liekanos – šlaunikaulis, blauzdikaulis, šokikaulis, kulnakaulis, kairiojo 6 pėdos kaulai, 2 pirštakauliai. Kaulai priklausė vienam individui.

Stambaus kanopinio 4 petikaulio diafizės fragmentai, mentės kaulo fragmentas, 14 smulkių kaulų fragmentų.

Iš viso buvo ištirti 87 kaulų fragmentai, priklausę mažiausiai 7 individams. Pavyko identifikuoti 66 (76 %) kaulų fragmentus. Išskyruis elnio blauzdikaulio fragmentą visi kaulai priklausė naminiams gyvuliams. Vertinant pagal nustatytų kaulų skaičių, daugiausiai rasta šuns kaulų – 31 (47 % visų nustatytių), kiek mažiau – galvijo 26 vnt. (39 %), taip pat aptikta arklių (4 vnt., 6 %), kiaulių ir avių/ožkų (po 3 vnt., 4 %). Tačiau didelis kiekis šuns kaulų priklausė tik 1 individui, kurio dalis skeleto (užpakalinė kairė koja, stuburo dalis) ir buvo aptikta. Tai nedidelio, apie 27 cm īgio, jaunesnio kaip 1 m. šuns liekanos. Galvijų kaulai priklausė dviem gyvuliam – jaunam, ne vyresniam kaip 1 m. ir gana senam (galvijų standartais), maždaug 8 m. gyvuliu. Taip pat identifikuota mažiausiai vieno suaugusio arklio (kaulai kapoti), kiaulės (jaunesnės kaip 2 m.) ir avies/ožkos kaulų.

Dr. G. Piličiauskienė
2013-05-04

Dr.Agnė Vaitkuvienė

Mindaugas Mačiulis

Seredžiaus I piliakalnio su senovės gyvenviete archeologiniai tyrimai ir žvalgymai 2012 metais

2012 metų rugpjūčio mėnesį, Seredžiaus piliakalnio su senovės gyvenviete komplekse (u.k.23899), esančiam Jurbarko rajone, Seredžiaus seniūnijoje buvo atlikti archeologiniai tyrimai, bei archeologiniai žvalgymai.

Anksčiau senovės gyvenvietėje archeologiniai tyrimai atliekami nebuvo. 2010 m. VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“ archeologas M. Mačiulis vykdė archeologinius žvalgomuošius tyrimus piliakalnio aikštéléje esančių I Pasaulinio karo metų apkasų vietoje, iškasta viena 10 m² dydžio perkasa. Duomenys skelbt¹.

2012 metais senovės gyvenvietės šiaurrytiniame pakraštyje, numatyto užtvaro automobiliams bei būsimo lankytų tako vietose iki įžemio buvo ištirtos keturios 2x5 m dydžio perkasos Nr.2²-Nr.5 (žr.planą).

Būsimų informacinių rodyklių vietose, numatytose už piliakalnio teritorijos ribų pietinėje bei pietvakarinėje jo pašlaitėse, taip pat senovės gyvenvietės šiaurrytiniame pakraštyje iki 40 cm projekcinio gylio buvo iškasti du 1x1 m dydžio šurfai Nr.2, Nr.3, bei šurfas Nr.4 ištirtas iki įžemio (žr.planą). Būsimo informacinio stendo vietoje, piliakalnio aikštélės pietiniame pakraštyje iki 70 cm gylio projekcinio gylio buvo ištirtas vienas 1,5x1 m dydžio šurfas Nr.1 (žr.planą). Bendrai archeologinių tyrimų metu buvo ištirtas 44,5 kvadratinių metrų plotas.

Archeologiniai žvalgymai vykdyti pylimo šiaurės vakarinėje, bei pietvakarinėje dalyse dvejų terasuotų laiptų įrengimo vietose jų montavimo metu, taip pat, duobių gynybiname pylime ir apkasų piliakalnio aikštéléje užpylimo vietose (plotai Nr.1-3) (duobės Nr.1,2). Iš viso žvalgytas apytiksliai 314 m² plotas (žr.planą).

Archeologinių tyrimų metu iš viso surasta su piliakalnio egzistavimo laikotarpiu sietinų 13 (iš 14) individualių radinių, inventorinti 33 molio tinko pavyzdžiai (viso surinkta 299 gabaliukai, bendro 9,618 kg svorio), 62 keramikos šukės (tik 5 žiestos, likusios lipdytos grublėtu paviršiumi), osteologinės medžiagos. Atskirai, verta paminėti, vykdant žvalgymus piliakalnio aikštéléje rastą 1898 metų Rusijos imperijos 2 kapeikų monetą, indikuojančią piliakalnio lankytujus jau XIX a. pabaigoje. Likę 30 velyvų su piliakalnio bei papédės gyvenvietės naudojimo laikotarpiu nesusijusių metalo dirbinių (daugiausia vinių), liudija apie aktyvią ūkinę veiklą vykdytą gyvenvietės teritorijoje XX a.

Tyrimų metu šurfuose Nr.2,3 archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis nepasiekta, juose iki projekcinio gylio fiksuoti maišyt i paviršiniai sluoksniai. Perkasose Nr.2, Nr.4 archeologiškai vertingo

¹ Mačiulis M., Seredžiaus piliakalnis I, ATL Lietuvoje 2010 metais, Vilnius 2011 m., p.66;

² Perkasų numeracija 2012 metų tyrimuose yra testimė nuo 2010 metų, kuomet piliakalnio aikštéléje buvo ištirta viena 2x5 m dydžio perkasa Nr.1 (vad.M.Mačiulis).

kultūrinio sluoksnio neužfiksuota, išskyrus perkasoję Nr.4, įžemyje fiksotą stulpavietę. Perkasose vertingas sluoksnis yra sunaikintas ilgą laiką ariant senovės gyvenvietę (apie tai liudytų aukščiau minimi XX a. radiniai). Vietoj jo, abejose perkasose fiksotas nuo 20 cm iki 50 cm storio maišytas juodos žemės – armens (buve kultūrinis sluoksnis) sluoksnis, kuriame buvo surastos dvi lipdytinės keramikos grublėtu paviršiumi, bei žiestos keramikos šukės, taip pat, molio tinko pavyzdžių.

Perkasose Nr.3, Nr.5 atidengtas nuo 10 cm (perkasoję Nr.5) iki 100 cm storio intensyvus degēsingas juodos žemės kultūrinis sluoksnis, pagal gausius radinius datuojamas I tūkstantmečio viduriu – XV a. pradžia. Perkasoję Nr.3 įžemyje atidengta už perkasos ribų patenkanti ūkinė duobė (buve griovys?).

Piliakalnio aikšteliėje iki projektinio gylio ištirtame šurfe Nr.1 atidengta 4 riedulių eilė, kurios datavimui bei paskirčiai nustatyti trūksta duomenų. Taip pat, giliau surastas suplūkto tinko sluoksnelis, bei ankstyvensių paskyrų perdegusių rieduliukų, kuriais, matyt, buvo sutvirtintas piliakalnio aikštelių pakraštys, bei šlaitas. Ant piliakalnio didžiojo gynybinio pylimo žvalgytuose plotuose Nr.1, Nr.2 surinkti 147 vienetai (4,4 kg) molio tinko gabalu, kuriuo buve sutvirtintas pylimo viršus.

Šurfe Nr.4, po paviršiniais sluoksniais rastas 30-45 cm storio rudos spalvos molingos žemės sluoksnis šioje vietoje atisradęs vykstant piliakalnio šlaitų erozijos procesams – slenkant šlaitams.

Radiniai perduoti LNM, kaulai – dr. Giedrei Piličiauskienei.